

“Marksizm ve Geleceğin Çağrısı” 21. Bölüm: Cinsellik ve Eşcinsellik

Editör Notu: Aşağıdaki bölüm Bob Avakian’ın Bill Martin ile görüşmesinden oluşan “Marksizm ve Geleceğin Çağrısı: Etik, Tarih ve Politika Üzerine Sohbetler” başlıklı kitabın 21. bölümünden aktarılmıştır. Yazı içinde sıklıkla geçen ve alıntı yapılan “Konumumuz” belgesi, önceden web sitemizde çevirisini yayınladığımız “Devrimci Komünist Parti ABD’den: Eşcinsellik Konusunda Yeni Taslak Programdaki Konumumuz Üzerine” belgesidir. Bu önemli belgeye dipnotta yer alan linkten ulaşabilirsiniz.

Kaynak için bkz: [Chapter 21: Sexuality and Homosexuality | revcom.us](http://revcom.us/Chapter_21_Sexuality_and_Homosexuality)

MARTIN: Eşcinsellik meselesine, partinin bu meseleyle ilgili yaptığı bazı analizlere ve bu meseleyle ilgili daha yakın zamanlarda yapılan bazı dönüşlere girmek istiyorum. Etik meselesinden ve etiğin rolünden çokça bahsettik. Bununla ilgili ilginç olan bir şey, geçmişte bazen “proleter ahlakı” denen şeyin, tabiri caizse cinsel ahlaka ve elbette genel olarak ilişki sorularına ve çok önemli olan kadın sorununa çokça odaklanmış gibi görünmesidir. Öte yandan sadece yaşadığım bazı deneyimlerden ve bildiğim diğerlerinden bu tür bir meseleye pek güvenmediğim bir yere geldiğimi düşünüyorum; işin aslı epey bir güvensizlik durumu var ve bunun tabiri caizse “kişisel” hale geldiğini de biliyorum. Ancak bana kalırsa bu sadece burjuva bireyci bir şekilde değil, çünkü bunlar özel meseleler ve bizde cisimleştiği biçimiyle doğrudan deneyimlerimizle bağlantılılar. Bence bu mesele aynı zamanda karşılıklı olmama eğilimiyle otoriterlik ile tepeden inmeciliğin gerçek sorunlar olmasına uzanıyor. Bunu açmak istiyorum. Soruya gelirsek, eşcinsellik konusunda, kendi başına bu mesele hakkında ne söyleyeceğinizi duymayı çok isterim.

Fakat aynı zamanda önceki çizginin gerisinde görünen metodolojiye ve bu meselede yeni çizginin nasıl ortaya çıktığına da... Çünkü bir anlamda çizginin değişip değişmediğini merak ediyorum. Bununla birlikte çizginin değişmesinin çok iyi olduğunu düşünmeme rağmen, çizginin arkasında bir tür indirgemeci metodolojinin hâlen iş başında olduğundan da kaygılıyım.

Bana öyle geliyor ki, geçmişte parti gibi bir örgütün bir doktrini veya eşcinsellik çizgisine sahip olabileceği, en genel olanlar dışında genel olarak cinsellik, beden veya arzu konusunda herhangi bir gelişmiş analize sahip olmadan bunların sınıflarla, sınıf mücadelesiyle, sınıf çıkarlarıyla vb. ilgili tarihsel olarak koşullandırılmış fenomenler olduğunu söyleme durumu vardı. [Parti eşcinsellere yönelik ayrımcılığa karşı olduğunu belirtse de uzunca bir süre ve yakın zamana kadar eşcinselliği başlı başına olumsuz bir olgu olarak görmüştü] Bana öyle geliyor ki, eşcinsellik meselesinde ortaya çıkan yeni malzeme iyi bir malzeme ve elbette çizgideki değişikliği destekliyorum. Ancak bence bu materyal görmek istediğim iki şeyi yapmıyor. Bir tanesini keskin bir şekilde ortaya koymak gerekirse, bu meselede bir yere varmanın neden yirmi beş yıl sürdüğünün açıklaması bana bazı açılardan çok üstünkörü geldi. Bu meseleyi gerçekten açıklamıyor, yalnızca birkaç yorum yapıyor ve dahası konuya dair gerekli olduğunu düşündüğüm bir özür de sunmuyor, çünkü yirmi beş yıldır bu meseleyi gerçekten çok fazla insanı uzaklaştıracak şekilde eline yüzüne bulaştırdığını düşünüyorum.

Bu konuda kişisel olmak istemiyorum, fakat benim için çok önemli olanlar da dahil olmak üzere şu an uzaklaşmak durumunda kaldığım bazı ilişkilerim oldu, yalnızca bu yüzden de değil, demek istediğim şey keşke tüm ilişki sorunlarımı bu tür şeylere bağlayabilseydim, fakat açıkçası bunu yapamıyorum ve kadın sorununa yönelik kendimle mücadele ediyorum, maddi olarak hayatımı ve hayatımı nasıl yaşamaya çalıştığımı kastediyorum. Yine de bu siyasetlerle çalışmaktan dolayı

uzaklaşmalar yaşandı (ya da en azından uzaklaşmalar bununla ilgiliydi). Entelektüellerle ve sanatçılarla çalıştığım bir ortamda bu konuda sürekli olarak savunmada kalmaya ihtiyaç duydum. Bana öyle geliyor ki, önceki çizginin verdiği zararlar gerçekten de oldukça büyüktü ve bu durum eşcinsellik meselesinin ya da bu konuda eşcinsel olan belirli insanların meselesinin ötesine geçmektedir.

Ve ikincisi, belki daha da büyük bir sorun olduğunu düşündüğüm şey, elbette çizginin değiştiğini düşünüyorum fakat öte yandan çizginin altında yatan görünümün değiştiğinden pek de emin değilim. Yüzeydeki çizgiyi değiştirerek ancak daha derine inmeyerek temel olanı korumanın bir yolu olabileceğinden kaygılıyım. Bana göre bu durum, tarihsel olarak insanların felsefi indirgemecilikten korkma hakkına, hatta sorumluluğa sahip olması gereken iyi bir durum. Çünkü felsefi indirgemecilik, yapılarda, örgütlerde, devletlerde, ne tür yapı olursa olsun otoriterliğe yol açar. İnsanları çok yakın bir şekilde etkiler.

Uluslararası komünist hareketin tarihinin bazı bölümleri bunu çok kötü sonuçlarla doğruluyor ve geçmiş zamanlarda, otoriterlik gibi bir terim ne zaman ortaya çıksa yalnızca şunu söyleme eğilimi olduğunu gördüm: “Engels, devrimin var olan en otoriter şey olduğunu söylemiştir” ve ben bunu böylesi bir meseleye dair verilecek çok iyi bir yanıt olarak kabul etmiyorum. Sanırım bu konuda daha basit bir açıklama, insanların her tür iyi nedenle, tabiri caizse, cinsel yaşamlarını bozmaya yönelik herhangi bir girişimden haklı olarak şüphe duymalarıdır. Elbette insanlar karşılıklı saygıya dayalı ilişkileri hedeflemeli ve elbette diğer insanlara ve özellikle de sahip olduğumuz ataerkil toplum bağlamında kadınlara karşı saygısız davranışlar izlenmesi sadece “özel bir mesele” de değildir. Öyle olduğunu da ima etmem istemiyorum. Ancak bunun da ötesinde, bana öyle geliyor ki samimi ilişkilerde, bazı tek tip kurallarla üstesinden gelinemeyeceği şeklinde temel bir endişe var, ya da gerçek

ilişkilerde neler olup bittiğini gerçekten tanımlanabileceği düşünülüyor, bu yüzden burjuva toplumunda bile bu işin bazı yönlerine yasayı dahil etme girişimleri gerçekten de tuhaf görünüyor.

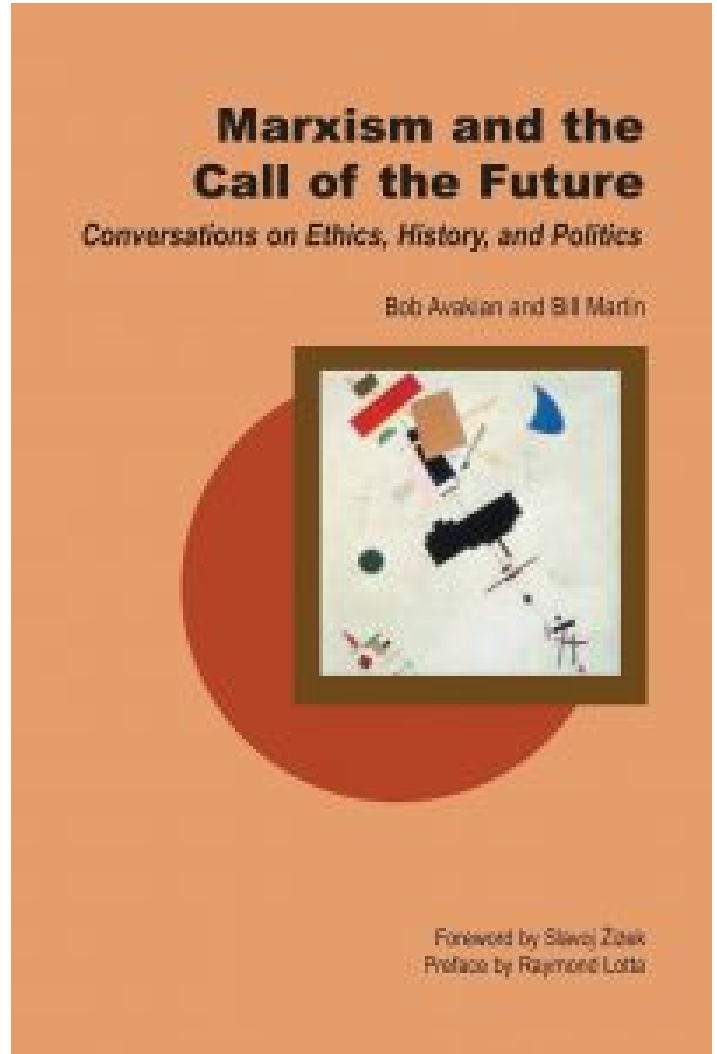
Bu arada, açıkçası önceki çizgide altmışların tarihsel deneyimi tarafından biçimlenmiş bir tür hoşgörünün, yetmişli yıllarda bir tür püritenlik ve işçicilik biçimine dönüştüğünü düşünüyorum. (1) Bu durum, hem ataerkillik hem de bir tür kamu/kutsal özel ayrımı açısından önceki çizginin büyük ölçüde doğru olan veya en azından doğru şeylerle ilgilenen yönlerinin olmadığı anlamına gelmez. Fakat aynı zamanda son derece karmaşık ayrıntıları çok basit ve yalın bir kategoriler kümesi altında yakalamaya çalışan bir tür indirgemeciliğin de göstergesi. Cevaplanacak çok şey var, bunun farkındayım.

AVAKIAN: Pek çok önemli nokta var ve elimden geldiğince bunlardan bahsetmeye çalışacağım. Eşcinsellik sorunuyla ilgili Taslak Programımızda bulunanların yanı sıra, Taslak Programdaki bu konumu güçlendirmek ve detaylandırmak için bir “konumumuz” belgesi* hazırladık ve bu konumumuz belgesi online olarak yayınlandı. Ancak burada, konumumuz belgesinin yaptığı şekliyle tam anlamıyla bu konuma giremeyeceğim. Bu belge önceki konumumuzun ne olduğunu, nasıl farklı bir konuma geldiğimizi, şimdiki konumun özünün ne olduğunu ortaya koymaktadır; ayrıca yaptığımız hataları neden yaptığımızı özetlemeye çalışır ve aynı zamanda bunun hakkında daha fazla şey öğrenmenin devam eden bir süreç olduğunu düşündüğümüzü de gösterir. Yani bu bir tür zemin sunmaktır, kırk sayfalık bir durum raporudur ve kısıtlı zamanda tüm bunları özetlemek pek mümkün değildir. Ancak belirttiğiniz ve önemli noktalar olduğunu düşündüğüm bazı noktalardan elimden geldiğince bahsetmeye çalışacağım.

İlk nokta, herhangi bir gelişmiş cinsellik, beden veya genel olarak arzu analizi olmaksızın bir doktrine sahip olunması ve ayrıca tüm bunların neden bu kadar uzun sürdüğü meselesi. Pozisyonumuz birkaç yıl içinde birkaç değişiklik geçirdi. Bunun altmışların hoşgörüsünün yetmişlerin işçiciliğine/püritenliğine dönüştüğünü belirttiniz, bu durum üzerinde düşünmemiz ve daha fazla araştırmamız gereken bir şeydir. 1970'lerin ortalarında, 1975'te parti kurulduğunda konumumuzun ne olduğu açısından bunun bazı gerçek

yönleri olabilir. Her şeyden önce, konumumuzun her zaman ayrımcılığa, pogromlara, vahşete, hükümet baskısına, yatak odası polisliğine vb. karşı çıkmak olduğunu söylemek istiyorum. Ve eğer *Revolutionary Worker*'ın yıllar içindeki sayfalarına bakarsanız, aslında bunun çok keskin bir şekilde ortaya çıktığını da görürsünüz. Bunlara her zaman aktif olarak karşı çıktık ve bunları açığa çıkarmaya çalıştık. Hareketin bazı dönemeçlerinde bununla ilgili belli bir miktarda bozulma yaşandı ve bunu netleştirmenin önemli olduğunu düşünüyorum.

Aynı zamanda, değişikliklerden geçen bir pozisyonumuz vardı. 1975'te aşağı yukarı bu fenomeni [eşcinsellik fenomenini] emperyalist çürümenin bir parçası kategorisine yerleştirmiştik. Gerçi bir süre sonra bunun çok kaba olduğunu, bayağılaştırma olduğunu, çok karmaşık bir olgunun yanlış analizi olduğunu özetledik ve meseleyi daha fazla incelemeye başladık. Kısa bir süre sonra, Mao'nun ölümünden yalnızca

birkaç yıl sonra, 1976'da Çin'de olup bitenlere karşı - gerçekte gerici bir darbeye karşı- partide nasıl tavır alınacağı meselesinde doruğa ulaşan iki çizgi mücadelesi yaşandı. Ve bu durum, bahsettiğiniz bu işçiciliğin birçoğu da dahil olmak üzere birçok konuyu yoğunlaştırdı. Parti bir bütün olarak bundan muaf değildi, fakat özellikle de Çin'deki revizyonist darbeyi desteklemekten yana tavır alan insanlarda bu durum yoğunlaşmıştı.

Dolayısıyla buna karşı tam bir kopuşa yol açacak mücadelemiz başladığında, bu mücadelenin tüm gidişatının ve momentumunun bir parçası olarak diğer bazı şeyleri de bunun ışığında yeniden incelemeye başladık. Eşcinselliği çeşitli ifadeleriyle analiz etmemiz ve üzerinde durmamız, incelemeye başladığımız şeylerden biriydi. Ancak yine de bütün bu iç mücadeleden sonra bile, seksenlerin başında benimsediğimiz Program, bu olguyu emperyalist çürümenin bir parçası olarak görüyordu. Bununla birlikte, bundan kısa bir süre sonra ve işçici ve ilgili eğilimlere karşı devam eden mücadelenin bir sonucu olarak, eşcinsellik meselesine daha önce olduğundan farklı bir şekilde yaklaşmaya başladık. Bunu emperyalizmle birlikte gelen bir çürüme ya da çöküş meselesi, emperyalist asalaklık temelli kentsel çürüme ya da başka bir şey olarak görmeden, meseleye daha çok kadınların baskı altına alınması ve özgürleşmesi (ya da genel olarak cinsel ilişkilerle nasıl ilişkili olduğuyla, ama bunun içinde özellikle de bu toplumdaki cinsel ilişkiler için esas olan şeyle, kadın sorunuyla nasıl ilişkili olduğu) ışığında bakıldı. Daha çok bu açıdan bakarak yapmaya başladığımız şey önemli bir değişiklikti.

Örneğin *Revolution* dergisinde yazdığımız makalede (sanırım yayınladığımız zaman 1988'di) daha genel olarak "aşk meselesinin" bir analizini yapmaya ve eşcinsellik meselesini bunun içine yerleştirmeye çalıştık. Ama bu kısmiydi ve aynı zamanda onu yeni gözlerle incelemeye çalışmamıza rağmen bazı hatalı metodolojileri de beraberinde getiriyordu. Bakış açımız ve metodolojimiz bazı hatalı varsayımlar ve bazı hatalı

yaklaşımlarla gölgelenmişti.

Bu durum, biyolojinin bu konudaki rolü meselesiyle ilgili bir yön olarak ortaya çıktı. Bildiğimiz kadarıyla konunun biyolojik olarak belirlendiği fikrini kabul etmeme eğilimimiz vardı. Şimdi, o zamandan şu ana dek yaptığımız araştırmaları yapmamıştık ve hatta işin bu yönü hakkında biyolojik çalışmalara bakmak gibi yapılacak daha çok şey vardı. Ayrıca bizden bağımsız olarak tüm bu fenomen hakkında -cinsiyetin biyolojisi, belirli cinsel ifadelerin biyolojisi- hakkında çok daha fazla çalışma yapıldı. Örneğin seksenlerin sonlarından günümüze kadar (aşağı yukarı son on yıl artı birkaç yılda) yapılan çalışmalarda gerçek bir sıçrama yaşandı. O dönem belli ölçülerde araştırma yürütmüştük, ancak bunlar o zamandan itibaren yaptığımız kadar kapsamlı değildi. Bu alanda daha yapacak çok işimiz vardı, bunu biliyorduk. Öte yandan ciddi bir metodolojik sorun ortaya çıktı. Konuya “Bu bize biyolojik olarak belirlenmiş gibi gelmiyor” diyerek yaklaşıyorduk -işte burada indirgemecilik devreye giriyordu ya da en azından bunun bir tezahürü gündeme geliyordu- ve şöyle diyorduk; “Öyleyse bu bilinçli bir seçim meselesidir. İnsanlara kendini bu şekilde gösteriyor.”

Heteroseksüel olmak yerine bilinçli bir şekilde lezbiyen olmayı tercih eden çok sayıda kadının varlığından haberdardık ve bundan bir nevi genelleme yaparak şu sonuca vardık: Bu aslında onların yaptıkları bir seçimdir ve kendini sadece lezbiyenlere ve genel olarak lezbiyenlere değil, aynı zamanda genel olarak eşcinsel erkeklere de bu şekilde gösterir. Bununla birlikte bir başka metodolojik hata daha yaptık: *“Pekala, madem ki bu bilinçli bir seçim, bu durumda bu mesele ideolojik bir sorundur.”* Ve bu mantığı izleyerek şu sonuca vardık: kadınlarla yakın ilişkilere girmemeyi bilinçli olarak seçen erkekler için bu durum kadınları bilinçli olarak reddettikleri anlamına gelir. Ve bu nedenle, bu durum bir tür yoğun kadın düşmanlığının ifadesidir. Ve şaşırtıcı olmayan bir şekilde, tıpkı heteroseksüel erkekler arasında ve

heteroseksüel ilişkilerde kadın düşmanlığının birçok yoğun ifadesi olduğu gibi, bu aynı zamanda erkek eşcinseller arasında da bulunabilir. Ancak yine de indirgemeci ve mekanik metodolojiyi uygulayarak, bunun her şeyden önce bir bilinçli seçim olduğunu söylemek için -çünkü pek çok durumda biyolojik değil diyerek- bu mazur görülemeyecek çıkışları yapıyor ve bu indirgemeci sonuçlara varıyorduk. Ve ikincisi, bu durum erkek eşcinseller tarafından kadınların bilinçli bir şekilde reddedilmesi ve bu nedenle kadın düşmanlığının (mizojinin) yoğun bir ifadesi olarak görülüyordu.

Lezbiyenlere gelince, bunun farklı bir fenomen olduğunu hep söyledik, fakat bizler bu fenomeni erkeklerden herhangi bir şekilde uzak durarak ve sadece kadınlarla yakın ilişkiler kurarak kadınların ezilmesiyle başa çıkabilmek için yürütülen bir tür eksik ve özünde reformist girişim olarak gördük. Ve bu nedenle de kadınların ezilmesine tam olarak uymayan, kadınların ezilmesine bir çözüm getirmeyen bir girişim olarak değerlendirme yapıldı. Her ne kadar o zamandan beri fark ettiğimiz ve belirttiğimiz gibi, aslında lezbiyen ilişkiler içinde yer alan kadınların pek çoğu böylesi bir iddiada bulunmasalar da, bu durum kadınların ezilmesine bir cevap olma iddiasını kendinde içeriyordu.

Meseleye geri döndük ve genel olarak bu meseleyle boğuşmaya devam ettik. 1990'ların sonlarına doğru yeni bir program ortaya koymamız gerek deme noktasına geldik. Çeşitli nedenlerden ötürü bu noktaya geldik, öncelikle eşcinsellik meselesi nedeniyle değil, dünyanın genel gelişimi nedeniyle ve bunu kabul ederek 1981'den itibaren parti programımızda yer alan pek çok güzel şey olsa da, temelde değişen pek çok şey de yer alıyordu. Bazı şeyler artık geçerli değildi; dünyadaki durum farklıydı, ayrıca çok şey öğrendik, bu yüzden bu değişiklikleri hesaba katarak, hem nesnel olarak yaşananları hem de öğrendiklerimizi, komünist hareketin neler yaşadığını ve bundan hangi derslerin çıkarılabileceğini, ayrıca dünyanın neler yaşadığını ve bütün bunlardan hangi derslerin

çıkarılabileceğini içerecek şekilde şu an taslak halinde yaptığımız yeni bir Program üretmemiz gerekti. Böylece bu süreç birçok meseleyi yeniden incelemek için yoğun bir fırsata döndü. Parti saflarında her düzeyde çokça sorgulama ve mücadele yürütüldü, ayrıca parti dışından eşcinsellik meselesinde partinin tutumuna yönelik eleştiriler de geliyordu. Bu yüzden odaklandığımız esas meselelerden biri buydu. Bu noktada, daha önce yapabildiğimizden çok daha geniş bir şekilde meseleye bakmak ve partinin kendi saflarından gelenlerin yanı sıra dışarıdan gelen tüm çeşitli eleştirilere tekrar bakmak gerekti.

Bu noktada geriye döndük ve diğer şeylerin yanı sıra, biyolojik cinsiyet meselesi ve farklı cinsellik türlerinin, farklı türlerde eşcinsellik vb. dahil olmak üzere çok daha geniş ve derin bir çalışma yürütmeye çalıştık. Ayrıca cinselliğin ve özellikle eşcinselliğin tarihini daha geniş bir şekilde incelemek için geriye döndük. Bu durum konunun tarihini görmezden gelmişiz anlamına gelmiyordu, daha önce de belirli tarihsel deneyimlere bakmıştık, ancak bizler meselenin tarihi ve diğer insanların onun hakkında ne söylediği, bu konuda başka ne gibi bilimler ve çalışmalar yapılmış olduğu konusunda çok daha geniş ve kapsamlı bir çalışma yapmaya çalıştık. Bunun sonucu olarak -genel olarak yaptığımız diğer bazı metodolojik boğuşmaların yanı sıra uluslararası hareketimizin tarihindeki eksikliklerin daha fazla özeti sayesinde (örneğin Stalin ve Lysenko meselesi gibi) bu çok ciddi araçsalcılık ve indirgemecilik hatalarına neyin yol açtığını daha eksiksiz bir şekilde anlamaya çalıştık- bütün bu şeyler bir araya gelmişti ve gördük ki eşcinsellik meselesini pek çok farklı düzeyde vulgarize ediyorduk.

Şimdi bu noktaya kadar çok daha bütünlüklü olarak anlamaya başladığımız şey şu ki, çalışmamız, bizleri her ne kadar bundan genel bir fenomen olarak bahsederken konunun öncelikle biyolojik olarak belirlenmiş bir şey gibi görünmediğine inandırmış olsa da, bu aslında karmaşık bir meseledir ve genel

olarak cinselliğin biyolojisi de dahil olmak üzere cinsel çekim ve meselenin birçok farklı yönüne dair konuda öğrenilecek daha pek çok şey vardır. Okuduğumuz ve “eşcinsellik öncelikle biyolojik olarak belirlenir” diyen çalışmalara ikna olmamıştık (ve şimdiye kadar yapılanlar hakkında oldukça derin ve sistematik bir çalışma yürüttük) Bunun biyolojik bir temeli olduğunu -genetik, hormonal ya da başka bir şekilde örneğin kişi doğduktan sonra gelişimin çeşitli aşamalarıyla ve hatta fetüs ile ilgisi olduğunu- göstermeye çalışan çalışmalarda metodolojik ve başka türlü birçok sorun gördük. Dolayısıyla halen konunun daha çok sosyal olarak belirlenmiş bir fenomen olduğunu düşünme eğilimindeyiz. (2)

Öte yandan, burada bir kez daha belirli mekanik ve indirgemeci düşünce türlerinden kopma gereğini gördük. Örneğin, evet bu sosyal bir fenomen veya büyük olasılıkla öncelikle sosyal faktörler tarafından belirleniyor -meseleyi daha derinlemesine inceliyor olmamıza rağmen kanıtların üstünlüğünün işaret ettiği şeyin de bu olduğunu düşünüyoruz- ve kadın sorunu, bireylerin kendilerinin tam olarak bilincinde olmadıkları biçimler de dahil toplumda çok farklı şekillerde oldukça etkilidir. Ancak şunu biliyoruz ki, buradan hareketle erkeklerin eğer kadınlara değil de diğer erkeklere cinsel olarak ilgi duyuyorlarsa, bunun birebir kadınların ezilmesinin bu toplumda çok önemli, merkezi ve temel bir sosyal ilişki olduğu ve bu toplumda genel olarak yakın ilişkiler için çok önemli olduğu gerçeğinden türediği çıkarımını yapmak yanlış olacaktır. Bu meselenin bundan çok daha karmaşık olduğunun farkındayız ve bunun birçok farklı seviyesi ve birçok dolayımı var. Bütün erkekler ataerkillikten ve ona eşlik eden ideolojiden etkilenirler, ancak bundan fazlasıyla etkilenen bazı erkekler için ve hatta düpedüz kaba kadın düşmanlığı (mizojini) biçimlerinde bu heteroseksüel çekiciliğe yol açarken, bazıları ise heteroseksüel değil aynı cinsiyetten (erkeklerden) etkilenirler. Dolayısıyla, sosyal faktörlerden bahsettiğimizde açıkçası kadınlara yönelik baskıdan çok daha

fazlası vardır. Tüm bunlara dahil olan, kadınların ezilmesinin yanı sıra insanların hem bireysel deneyimleri hem de başka toplumsal etkenler vardır. Ve halen kadınlara yönelik baskının çok önemli olduğuna inansak da, bu mesele çok karmaşıktır ve bizim kavradığımızdan çok daha fazlasının anlaşılması gerekiyor. Sosyal ve biyolojik faktörlerin etkileşimine dair, aynı zamanda farklı sosyal faktörlerin etkileşimi hakkında öğrenilecek daha pek çok şey var. **Kadınların ezilmesi nihai olarak çok önemli olsa bile, mesele buna indirgenemez.**

Dolayısıyla şimdiki konumumuzu tanımlayan şey de budur. Bu çok küçük bir taslaktır. Dediğim gibi yaklaşık kırk sayfa uzunluğunda bir konum belgesi ortaya koyduk. Bunu özet olarak aktarıyorum ve elimden gelenin en iyisini yapmaya gayret ediyorum, çünkü bunu tamamen aktarabilmek zor, öte yandan belirttiğim bu konum belgesine geri dönmek önemli.

Şimdi, neden bu kadar uzun sürdüğü sorusuna gelelim. Bundan biraz da olsa bahsetmeye çalıştım. Evet doğru, bu hataları fark edip daha hızlı düzeltseydik daha iyi olurdu. Bunu yapmamamızın bir nedeni -bu diyeceğim belki kulağa totolojik gelebilir- bazı kusurlu metodolojiler kullandığımız için hatalarımızı fark edemememizdi. Ve öncesinde bazı değişiklikler yapmıştık: Özellikle de parti içinde revizyonist – ekonomist bir çizgi için savaşıyor ve bir miktar etki yaratan insanlardan koptuktan sonra -elbette bunun sorumlusu tamamen onlar değildir- bu işçici etkilerin bazılarında oldukça hızlı bir şekilde ve en azından önemli bir ölçüde uzaklaştık. Ancak bizler bu değişiklikleri yapıp önemli olduğunu düşündüğüm bir pozisyona geçerken ve bu pek çok kişinin yaklaşma biçiminden farklı olsa da -kadınların toplumdaki yeri ve rolü ve bu ataerkil toplumda ezilmeleri sorununu değerlendirmenin merkezine koyuyoruz- daha halen bahsettiğim bu indirgemeci ve diğer metodolojik hatalara sahiptik. Bu yüzden bazı önemli şeyleri görmedik. Eleştirileri dinledik ama eleştiriler içeri işlemedi. Kısmen, eleştirilerin kendisi de hatalar içeriyordu, ancak yine de eğer kendimiz halen bazı yanlış metodolojik

yaklaşımlardan hareket etmemiş olsaydık, bu eleştirilerdeki doğru olan noktaları daha kolay ve daha iyi özümseyebilirdik.

Bu indirgemeci, mekanik ve mekanik materyalist yaklaşımlardan daha önce kurtulabilseydik daha iyi olurdu diyebilirsiniz. Ve bu doğrudur. Eleştirileri dinlemedik diye değil. Dinliyorduk, ancak eleştirilerin esasen doğru olduğunu düşünmüyorduk, çünkü halen neyin doğru olduğunu tanımamızı sağlamayan yöntemlerle ilerliyorduk. Kendi başına tam olarak doğru olmayan eleştirilerde bile bunları doğru bir şekilde özümseyip daha iyi bir senteze varabilmek gerekiyordu.

Dediğim gibi, uluslararası komünist hareketin tarihini daha fazla eleştirel bir şekilde özetlemeye çalıştığımız belirli biçimler de dahil olmak üzere bazı şeyler bir araya geldiler, ki sizin de bildiğiniz gibi uzun bir süredir bunu yapmaya çalışıyoruz. Ancak bu bir nevi aşamalar halinde ve üstlenmeye çalıştığımız çeşitli sorumluluklarla -gerçekten öncü parti olmak, bu emperyalist devlet canavarı içinde devrimci bir hareketi öne çıkarmak ve nihayetinde bu sistemi devrimci olarak yıkmaya çalışmak gibi sorumluluklarla- birlikte gitmektedir. Tüm bunlara rağmen, önemli bir mesele olan bu özel meseleyle bazen daha fazla bazen de daha az dikkat gösterebildik. Fakat aynı zamanda, ICM'nin [Uluslararası Komünist Hareket] önemli tarihi ve enternasyonal hareket tarafından ortaya konan önemli meseleler ve şu anda karşı karşıya olduğumuz zorluklar da dahil olmak üzere diğer önemli şeyler, çok sayıda köylünün gecekondu mahallelerine toplu hareketi vb. gibi dünyanın birçok ülkesindeki tüm bu büyük demografik ve sosyal-ekonomik değişiklikler gündemimizdeydi. Bütün bunlar elbette sadece bizim için değil, tüm enternasyonal hareket ve özellikle Devrimci Enternasyonalist Hareket (DEH) için büyük zorluklardır. Ancak konumumuz belgesinde açıklamaya çalıştığımız gibi çeşitli zamanlarda bu farklı şeylere az çok dikkat edebildik. O konum raporunda belirtildiği gibi, hatalarımızın farkına varmamızın, ciddi bir kopuş gerçekleştirmemizin, onlardan uzaklaşmaya başlamamızın

çok uzun sürdüğünü ve bu meselede yapacak çok fazla işimiz olduğunu söylemiştik. Ancak yaşanan durum şu faktörlerin birleşik bir kombinasyonuydu: Bazı şeyler, çok yönlü bir devrimci harekete önderlik etmeye çalışırken üzerimizdeki gerekliliklerden kaynaklıydı ve bazı şeyler de bir süre devam eden metodolojik eksikliklerimizle ilgiliydi.

Bu konudaki sorumluluğumuzu ciddiye almaya gelelim. Bir öncü olarak sorumluluğumuzu, kitlelere ve uluslararası da dahil olmak üzere tüm harekete karşı sorumluluğumuzu çok ciddiye alıyoruz. Olaya şöyle bakıyorum: Eğer başkaları üzerinde etkisi olan birisi hata yaparsa, bu kötü bir etki yaratır. Bu durum her tür soruna yol açabilir. Bence dünyada doğruyu yapmaya çalışan herkes, genel anlamda söylemek gerekirse - dünyayı gerçekte olduğu haliyle analiz etmeye çalışan ve onu insanlar için kurtuluşa götürecek şekilde değiştirmeye çalışan herkes- dünyayı olabildiğince iyi anlamak ve bu doğrultuda değiştirmek için çizgiler, politikalar ve programlar geliştirmekle yükümlüdür. Yapmaya çalıştığımız şey buydu. Bize kısa vadeli bir avantaj sağladığı ya da insanların bizi bu yüzden daha çok sevdiği için değil. Son derece rağbet görmeyen ve bir süre buna takılıp kalan bir pozisyon aldığımızı söyleyebilirsiniz. Her ne kadar bizimle aynı fikirde olmamalarının daha başka sebepleri olsa da ve genel olarak devrimci konumu nedeniyle partimizi sevmeyen ve bize saldırmak için buna atlayan çeşitli insanlar olsa da, yalnızca siz zorlu deneyimler yaşamakla kalmadınız, aynı zamanda birçok kişi bu meseleden ötürü partimizden uzaklaştı.

MARTIN: Şurası kesin ki, bu konuda oportünizmle suçlanamazsınız.

AVAKIAN: Doğru. Ancak söylemeye çalıştığım asıl şey, hatalarımızı daha kolay fark edebilseydik daha iyi olurdu. Ve eğer onların farkına varsaydık, bu durumda pozisyonumuzu daha önce değiştirirdik. Yapmamız gerektiğini düşündüğümüz şeyi yapıyorduk ve senin de yapman gerektiğine inandığım şeyi yapıyorduk. Öncü parti olmasanız bile, eğer sorumlu olmaya,

gerçeği aramaya ve dünyayı olumlu yönde değiştirmeye çalışan biriyseniz, olayları elinizden geldiğince anlamaya çalışırsınız ve ona göre hareket edersiniz. Aynı fikirde olmadığınız şeylere katılmazsınız. İnsanlar eleştiride bulunursa ve verili bir zamanda, nesnel olarak doğru olsun ya da olmasın eğer bu eleştiriye katılmıyorsanız, kesinlikle aynı fikirde olmamalısınız. Sizin için pek çok soruna neden olan belirli bir pozisyona bağlı kalmayı onaylamak oport nistlik olur. Ancak, büyüklüğü her ne olursa olsun bir hata yaptığınızı fark ederseniz ve kabul ettiğinizde, bu hatayı açıkça kabul etmek, bu hatayı düzeltmenin yollarını aramak ve insanlara bu hatayı tanıdığınızı, bu hatayı neden yaptığınıza dair anladıklarınızı ve düzeltmek için ne yapmaya başladığınızı bildirmek sizin sorumluluğunuzdadır. Kitlelere karşı sorumlu olduğunuz için, aynı zamanda diğer insanların yaptığınız hatadan ve onu düzeltmeye çalışma şeklinizden ders alabilmesi için bu gereklidir. Bence biz bunu yapmaya karar verdik ve yapıyoruz da.

Sanırım söylemek istediğim şey, bir özür anlamıyla konuşmayı uygun bulmuyorum. Çünkü bu kişisel bir şey değil. Bizler bunu kişisel nedenlerle veya bireyleri düşünerek yapmak için yola çıkmadık. Kişisel motivasyonumuzla yaptığımız bir şey değildi. Bir özeleştiri yapma sorumluluğumuz vardı ve bunu yaptık. Bu konudaki anlayışımızı derinleştirmeye devam etme sorumluluğumuz da var. Ve eğer hatalarımızı veya onları neden yaptığımızı daha iyi anlamışsak, bu durumda bunu kamuoyuna açıklama sorumluluğumuz bulunuyor. Kendimizi dövmek istediğimizden değil, fakat dünyayı değiştirmek istiyorsanız ve özellikle de öncü olmanın sorumluluğunu  stleniyorsanız, bu sizin sorumluluğunuzdadır, ki böyledir, bu bir sorumluluktur, bu çıkıp ilan ettiğiniz bir tür sermaye değildir. Tüm devrimci sürecin sorumluluğunu üstlenme isteğiniz ve kararlılığınızdır. Başka bir deyişle, bence bu bir özeleştiri meselesidir, özür değil. Zarar verdiğini d ş nmediğimizden ve verdiği zarardan pişman olmadığımızdan da değil. Ama bence bir özür yerine bizim yaptığımız şekliyle bir özeleştiri yapmak çok daha

uygun.

Bir benzetme yapayım. Çin’de olup bitenler konusunda tamamen yanlış bir tavır takınan ve revizyonist darbeyi destekleyen, bizimkinden çok daha büyük etkiye sahip parti ve örgütler var. Bu birçok ülkede kendini gösteren bir fenomendir. Bence eşcinsellik meselesindeki hatalarımız ne kadar önemli olsa da, bu insanların Çin meselesi bağlamında yaptıkları şeyler insanları özgürleştirme mücadelesi açısından çok daha büyük zararlara yol açmıştır. Bu farklı güçlerin çoğuyla mücadele ettik, fakat onlara özür dilemeniz gerekiyor da demedik; hata yaptınız dedik, önemli olan hatayı düzelterip doğru pozisyonu almanızdır ve sonrasında insanları doğru pozisyonun ne olduğu ve bu hatayı neden yaptığınızı konusunda eğitmenizdir. Doğru yaklaşımın bu olduğuna inanıyorum. Hatanızı tanımakla yükümlüsünüz, ve bunu ne zaman fark ederseniz bunu düzeltmek ve insanlara bildirmekle yükümlüsünüz. Her ikisi de dediğim gibi kitlelere karşı sorumlu olmanızdandır, fakat aynı zamanda insanlar öğrenebilsin diye de bu sorumluluğunuz vardır.

Çok ciddi nitelikte hatalar yapan diğer insanlarla bu şekilde mücadele yürütürüz. Çin kadar önemli bir ülkede iktidarı kimin elinde tutacağı konusunda eğer burjuvaziye ve emperyalistleri destekliyorsanız, bu önemli bir şeydir. Ancak yine de, bu durum hiçbir şekilde eşcinsellik meselesiyle ilgili hatalarımızın ciddi olmadığı, bunun ciddi sonuçları olmadığı, bu sonuçların farkında olmadığımız ya da bundan pişman ve rahatsız olmadığımız anlamına gelmez. Öyleyiz. Ve bunu elimizden gelen en kapsamlı şekilde düzeltme ve bundan bir şeyler öğrenme sorumluluğumuzu ciddiye alıyoruz, ki böylece bizim yaptığımız hatalardan başkaları da yalnızca ders almakla kalsın, fakat aynı zamanda aynı metodolojik hataları yaparak ne bu mesele etrafında ne de bir dizi başka mesele üzerinde bizler de başka hatalar yapmayalım. Yani elbette hatalar yapacağız, fakat hatalarımızdan ders çıkarıp bunları en aza indirmeye çalışmalıyız ve yapmaya çalıştığımız şey de budur.

Bu da sanırım size bir soru sormamı gerektiriyor. Demeye

çalıştığınızı anlıyorum. Gündeme getirdiğiniz bütün bu otoriterlik meselesi hakkında daha çok şey söylemek isterim. Burjuvazi üzerinde proletarya diktatörlüğüne neden ihtiyaç duyulduğundan bahsederken Engels'in alıntısını kullanmak bence uygundur. Fakat size katılıyorum, kitlelere karşı otoriter bir şekilde hareket eden bir parti tehlikesi düşünüldüğünde, bir cevaplama biçimi olarak devrimin en otoriter şey olduğuna dair o ifadeyi asla kullanmam. Bu alıntının tamamen uygunsuz bir kullanımı olduğu konusunda size katılıyorum. Tam olarak hangi deneyimden bahsettiğinizi açıkçası bilmiyorum ama bu şekilde davranmak doğru değildir ve bunu duymanın neden sinir bozucu olduğunu da anlayabiliyorum. 0 noktada şunu söylemek isterim. Buna geri dönebiliriz, çünkü bunun özellikle hassas bir konu olduğuna dair sorduğunuz soruda yer aldığını düşünüyorum. Tam olarak bu ifadeyi kullanıp kullanmadığınızı hatırlamıyorum, ama bence varmak istediğiniz şey bu, çünkü çok kişisel şeyler içeriyor ve konum belgemizde söylediğimiz şeylerden biri de (alıntılanmak gerekirse):

“Biz Maoist devrimciler, insanların kendilerini ifade biçimleri ve sosyal ilişkilerini binlerce yıllık geleneksel (baskıcı) töreler ve yapılanmalardan kurtarmak istiyoruz. Yani konu cinsel ilişkilere gelince, olaya “yatak odası polisi” gibi yaklaşmayız. İnsanların kendilerini cinsel yolla ifade etme şekillerinin büyük çeşitliliğinin ve karmaşıklığının - tarihsel olarak- ve cinsel ilişkilerin statik, değişmeyen bir olgu olmadığının farkındayız.”

Bu, yalnızca özellikle eşcinsellik konusunda değil, daha genel olarak cinsellik ve yakın ilişkiler konusunda geldiğimiz daha eksiksiz ve daha derin anlayışın da bir parçasıdır. Yatak odası polisi gibi davranmak istemiyoruz ve davranmayacağız da.

Haklı bir korku var. Bu durum bizi otoriterlikle ilgili şeye geri götürüyor. Uluslararası komünist hareketin bazı yönlerinde bunun kötü bir geçmişi var ve partimizin yapıp ısrarla devam ettirilmiş hatalar var... Lenin'in dediği gibi, eğer bir hata yaparsanız bu belirli bir şeydir. Bir hata

yaparsanız ve sonra sadece ısrar etmekle kalmaz, aynı zamanda bunun için derin gerekçeler de ararsanız işte o zaman durum gerçekten de korkunç bir hale gelebilir. Yani bu tehlike var. Bu durum, bunun çok hassas bir konu olduğu gerçeğiyle iç içedir. Size bir soru soracaktım, fakat bu konuya girdiğim için önce biraz daha konuşup daha sonra soruya geçeceğim.

Bence hukuk alanına uygun olarak dahil edilecek şeylere herhangi bir toplum karar vermelidir. En azından yasaları ve bu yasaları uygulayacak mekanizmaları olan herhangi bir toplum karar vermelidir. Proletarya diktatörlüğü altında buna nasıl yaklaşılabilecek? Çok bariz bir vakayı ele alalım: Örneğin tecavüz bir hukuk meselesi olmalıdır. Bu bir suç ve ceza meselesi olmalıdır. Bunun devam etmesine izin veremezsiniz ve bu sadece bir ikna meselesi de değildir. Bu oldukça açık bir durum. Bu durumda bir hukuk meselesi olmaması gerektiğine karar verdiğiniz başka şeyler de olacak ve hukukun uygulanması, örneğin kitlesel kampanyalar (örneğin “Büyük Hedefler ve Büyük Strateji”de belirtmeye çalıştığım gibi) belirli bir zorlama yönü içerir.

Polis, devlet, mahkemeler ve kanunları uygulayan her şey söz konusu olmasa bile, yine de bazı uygulamalara karşı kitlesel kampanyalar gelişir ve bu bir zorlama unsuru içermektedir. Haklı olarak böyledir. Fakat yazdığım bazı şeylerde vurguladığım gibi, bu tür bir zorlamayı bile makul bir şekilde kullanmanız ve hatta şeylerin etrafında kitlesel hareketler geliştirmeniz için uygun zamanı, yeri ve yolu belirlemeniz gerekir, çünkü süreç bir zorlama unsuru içermektedir. İnsanların yaptıkları, kitle mücadelesinin ve eleştirinin nesnesi haline getirilir. Bu durum, zorlamanın bir yönünü içerir. O halde burada bile temkinli bir şekilde yapılmalıdır. Ve bu sabit ve kesin değildir, ancak genel bir üçüncü kategori olduğunu söyleyebilirim ki, bu ne bir hukuk ve devlet meselesidir ne de bir kitle kampanyaları meselesidir. Daha ziyade belirli bir hedef olmaksızın toplumda geniş bir şekilde gündeme getirdiğiniz bir kitle eğitimi meselesi olabilir.

Örneğin baskıcı ilişkiler altındaki kadınlara bakalım: Çeşitli yönlerden kitlesel kampanyalar yürütmek istersiniz, ancak diğerleri (burada fiziksel istismar gibi şeylerden bahsetmiyorum -bu başka bir meseledir- daha “incelikli” baskıcı kişisel ilişki biçimlerini kastediyorum) toplum genel olarak geliştikçe, bunun etrafında kitlesel eğitimler yapıldıkça insanlar bunlardan bıkip usandıklarına karar verirler, bütün bunlara karşı durmak isterler ve daha fazla katlanmayı da reddederler, bu durumda mesele onları bunu yapmaları için desteklemektir. Ve o aşamada bile sağduyulu olmalısınız, eğer belirtmek gerekirse, bu daha çok bu türden bir çelişki meselesidir.

Bunları üç geniş kategori olarak görüyorum: Hukuk alanına ve devletin baskı aygıtına dahil olması gereken şeyler; belirli kişileri olmasa da belirli uygulamaları hedefleyen kitle kampanyalarının konusu olması gereken şeyler; ve bu iki yoldan biriyle ele alınmaması gereken ancak bunun etrafında daha genel bir eğitim yapılması gereken, insanlar ayağa kalktıklarında ve şu ya da bu belirli şeyi artık istemediklerini söylediklerinde insanları desteklediğiniz diğer şeyler. Bunu çözmek her zaman zordur ve yakın ilişkilere girdiğinizde bir kez daha katılıyorum, buna fazlasıyla dikkat etmelisiniz. Konumumuz belgesinden okuduğum alıntıda söylediğimiz gibi, bu sorunun oldukça karmaşık olduğunun farkındayız. Bu konuda yaptığımız tüm çalışmalardan daha derinden öğrendiğimiz ve eleştirileri doğru bir şekilde dinleyip, eleştirinin doğru yönlerini kabul ederek özümsemeye çalıştığımız ve karmaşık olsa da anlayışımızı derinleştirmeye çalıştığımız şey şudur; sadece genel olarak otoriterliğe değil, aynı zamanda kontrolden çıkabilecek ve aslında çok samimi şekillerde insanlar üzerinde -yaşadıkları yerlerde- gerçek bir tiranlığa yol açabilen durumlara ve bunun kaba bir şekilde ele alınmasına karşı olmalıyız.

MARTIN: Bu iyi bir ifade oldu.

AVAKIAN: Yani orada söylediklerinin özüne katılıyorum ve bunun

hakkında daha incelikli bir anlayış geliştirmeye ve bunun farklı seviyelerini anlamaya devam etmeye çalışıyoruz. Gündeme getirmek istediğim bir meseleye dair çalışıyoruz. Sırf bunun karmaşıklığı hakkında bir fikir vermesi açısından söylemek istediğim bir şey daha var. Pornografi meselesine gelelim. Taslak Program'da pornografinin de yasaklanacağı yazıyor. Ama bir de şu soru var, pornografi nedir? Buna kaba bir yaklaşımınız olmamalı. Bu sadece soyut bir kategori olarak pornografi değildir, kadınları aşağılayan ve kadınların aşağılanmasına katkıda bulunan şeylerdir. Kadınların kurtuluşu mücadelesini her yönden ileriye taşımaya başlamak için bile bu yükün kaldırılması gerekiyor. Bunu oluşturan şey, en hafif tabirle kaba yöntemlerle karar alınacak bir şey değildir.

Sanat alanını ele alalım: Kadınların aşağılanmasının resmedildiği her şey kötü müdür? Olmak zorunda değil. Bunu ifşa edip etmemesine, bunu bir eleştiri nesnesi haline getirmesine veya ilerletmesine bağlı mı? Açıktır ki, içinde çıplaklık olan her şey pornografi değildir, kadınlara yönelik baskıcı da değildir. Kadınların çıplaklığı ille de bu olmayabilir. Çok dikkatli olmalısınız, buna katılıyorum. Bu durum daha tam ve derinden anlamaya devam etmemiz gereken bir şeydir. Çok dikkatli olmanız ve bazen zaman ayırmanız gerekir. Çok fazla zarar verilmesine izin vermezken, kaba davranarak daha fazla zarar da yaratamazsınız. Bu nedenle, yalnızca eşcinsellik meselesine değil, daha genel olarak samimi ilişkilere yönelik de indirgemeci yaklaşımlardan tamamen kopmaya çalışıyoruz.

Sorum şu: Konumun değiştirilmesinin ardından bu indirgemecilikten geriye kalan yönler veya biçimler olarak neleri görüyorsunuz? Konum yalnızca yüzeysel olarak mı değişti ve gerçekten daha temelde veya temel anlamda değişmedi mi?

MARTIN: Öncelikle, konum belgesini okuduğumu söylemek istiyorum. Belgenin bu soruların çoğunu iyi bir şekilde ele aldığını düşünüyorum. Bir gün, bütün bunların içinden çıktığı mücadele tarihini daha ayrıntılı olarak bilmek ilginç olurdu

(bunun bir öncelik olduğunu söylemiyorum). Bunun sadece bir sıçrama olarak ortaya çıkış şeklini değil, aynı zamanda daha önce meydana gelen bazı aşamaları da tarif ettiniz; itiraf etmeliyim ki, bunun sadece farkında değildim, aynı zamanda halka veya bana açık bir şekilde mevcut olduklarını da bilmiyordum. Anlattığınız bazı dönemlerde, bunların bazılarıyla mücadele edildiği dönemlerde, kulağa tam tersi gibi gelen şeyler de duydum. Tahmin ediyorum; elbette bu sürecin “içeriden” bir parçası değildim, ama eminim ki bu çizgiyle, bunun nasıl oturtulabileceği konusunda kendileriyle mücadele eden pek çok kişi olmuştur. Diğerleri diğer yöne gittiler ve belki de bu meseleyi bıraktılar. Örneğin, yeni çizginin ortaya çıkma şeklinin büyük bir kısmı, kadınların ezilmesi ile insanları eşcinselliğe yönelten her ne ise bunun arasında temel bir bağlantı olmadığını göstermek şeklinde. Her ne kadar, belki bir nebze indirgemeci bir yanı olsa da insanların niçin eşcinsel olduğu soruluyor. Bilmiyorum, niçin heteroseksüeller? Geçmişte bazı teorisyenlerin buna bir tür “heteronormatiflik” dediklerini biliyorum. Bir anlamda bir soru diğeri kadar önemli; işin aslı bu soruların içine diğerinden bağımsız olarak girilemez.

Ama seksenlerin başında birinin bana gelip “Bu partiye karısını döven kimse girmeyecek ve bu partiye hiçbir eşcinsel de giremeyecek” dediğini biliyorum. Eşcinsel birinin karısını döven birinden daha fazla olmadığı ihtimalini kabul etmeye istekliydiler, ancak bunlar tek ve aynı mesele ya da onun gibi bir şey değildir. Böylesi bir dilin takılıp düştüğü konuma nasıl geldiğini merak etmemiz gerekiyor. Bunu bana söyleyen bir kadındı ve bunun elbette önemli olduğunu düşünmüştüm. Ve sanırım bunu bir erkek söylemediği için kızgın olmaya daha az eğilimliydim. Öte yandan bu durum bana bir şey gösteriyor gibiydi. Ve şimdi bu tür şeylerin ötesine geçme mücadelesini görüyorum.

Bana söylenen başka bir şey de, eşcinselliğin, özellikle de erkek eşcinselliğinin bir anlamda uyuşturucu bağımlılığıyla

kıyaslanabilir bir şey olduğuydu. Sistematik olarak kavranmış bir bakış açısıyla konuyu aktaran biriyle uzun bir konuşma yapmıştım. O dönemler bu kişi aynı zamanda, bizler [parti] bu önceki işçici yönelime sahipken bundan kopuyorduk ve yine de bu sadece indirgemeci değil, aynı zamanda bir tür püriten zihniyetten geliyor gibi görünüyordu. Bunun başka bir yönü, konuyu açmanın bir başka şekli de, bu tür şeylerle uğraşırken sağduyulu olmanız gerektiğini söylemeniz, çünkü burada samimi ilişkilerden bahsediyoruz... Bence buradaki “hassas” terimi uygun. Meseleyi anlıyorum ya da anladığımı düşünüyorum, burada müzakere edilen meseleyi şu anlamda anlamak istiyorum: Bir başka kamusal – kutsal özel ayrımı yaratmadan ve özellikle kendimizi ataerkilliğin gerçek vahşetini ve ataerkil toplumsal ilişkilerin insanları çok sınırlı, kaba, şiddetli vb. çok farklı biçimlerde şekillendirme biçimlerini gerçekten yükseltmeyeceğimiz bir konuma getirmeden bu alanda özgürlüğe nasıl saygı duyabiliriz? Bütün bunlar kesinlikle kendi içinde önemlidir ve onlarla yüzleşmeden toplumu olumlu yönde değiştiremeyiz.

Ancak “sağduyulu olmak zorundasınız” ile ilgili meselelerden biri de sağduyulu olması gereken “siz”in kim olduğunuz meselesidir. Bu yüzden karşılıklı olmayan konuşma türlerine değindim. Sanırım bu konuda biraz kişisel olacağım, eğer biri yaşadığım yere girmek isterse bu durumda sanırım bu kişinin nasıl yaşadığını bilmek isterim. Biraz olsun isterim, sadece bire bir şekliyle “Seninle geçmişimi tartışmadan önce ben de senin tüm geçmişini bilmeliyim” demek istemiyorum. Fakat öte yandan eğer insanlar böylesi konumlara sokulursa... Kişisel açıdan bunu yaşadım ve başka insanları da gördüm. Ben Katolik değilim ve herhangi bir Katolik geçmişim de yok, ama bunun bir nebze de olsa “utanç verici geçmişinizi pedere itiraf etme” gibi bir yönü var. Kendi adıma bunu biliyorum, bu durum bana sadece bunun otoriter bir yönü olduğunu değil, fakat aynı zamanda gelecekte bu tür konuşmalar yapamayacağımı da hissettirmişti. Genel ilkeler hakkında konuşabilirdik, ancak artık bu konuşmaların hiçbirini yapmayacaktım, çünkü bunlar

faydasızdı ve hiçbir şeye yardımcı olduğunu düşünmüyordum. Ve sanırım bu daha çok, ne zaman böyle bir şeyi aşıyoruz ya da böylesi bir meselede işleri ilerlettik mi şeklindeydi. Yoksa tüm bunlar halen bir tür otoriter etkinin neye benzediğini gösteren bir bakış açısı mı?

Bu durum indirgemecilik meselesine tam anlamıyla girmiyor. Dürüst olmak gerekirse daha önce söylediklerinin çoğunun bana bu konuda cevap verdiğini de düşünüyorum. Yaklaşım belirli bir anlamda... Bakın, bazı meselelerde riske edilmemesi gereken bir tür indirgemecilik tehlikesi olduğunu düşünüyorum, bu yüzden bazen indirgemecilik dediğimiz şeyin “Evet, indirgemeci olmamalısın” denilerek kapatılacak o kadar da basit bir mesele olduğunu düşünmüyorum. İşlerin nasıl yürüdüğünü öğrenmek istiyoruz ve eğer bunlar baskıcıysalar bu durumda tabiri caizse onları nasıl ortadan kaldıracacağımızı bulmak istiyoruz. Bu durum işlerin nasıl yürüdüğüne odaklanmaya çalışmak anlamına gelir. Bu nedenle belli bir düzeyde basitçe “bu meselelerin özüne inmeye çalışmamız gerekse bile, bu konuda indirgemeci olmamaya çalışacağız” demek iyi bir yanıttır. Bu yüzden söylediklerinin pek çoğunun benim için önemli bir bölümü kapsadığını düşünüyorum.

AVAKIAN: Bahsettiğiniz belirli argümanları bilmiyorum, iki şey söyleyebilirim. Bu tür argümanlar ve karşılaştırmalar bizim örgüt yani parti olarak öne sürdüğümüz şeyler değildir. İşin bir yanı böyledir. Özellikle 1988’de yayınlanan *Revolution* dergisindeki yazıdan sonra din benzetmesi yaptık. Konumumuzun bazı temellerinin analitik olarak ne olduğunu ve bu konudaki metodolojik hataların neler olduğunu elimden geldiğince özetledim, yaptığımız benzetmeler daha çok din gibi bir şeye benziyordu: Eşcinselliğin çeşitli şekillerde komünist toplumda yeniden ortaya çıkabileceğini söylememize rağmen, sosyalist toplumda baskıcı ilişkileri dönüştürdüğümüzde ve ideolojik mücadele yürüttüğümüzde bunun ortadan kalkması gereken veya insanların gönüllü olarak vazgeçecekleri bir olgu olarak ele alıyorduk. Ancak bu noktada bunun -eşcinselliğin sosyalizmde

ortadan kalkmasını- bir amaç ya da olması muhtemel bir şey olarak görmüyoruz. Açıkçası, söylediğimiz gibi, sosyalist toplumlarda bu konuda ve genel olarak samimi cinsel ilişkiler konusunda olumlu ve olumsuz bazı deneyimler olmasına rağmen, bu deneyim ne yazık ki çok sınırlı olmuştur. Ne yazık ki, sosyalist toplumda çok daha fazla deneyime ihtiyacımız olması anlamında bu çok kısıtlıdır.

Bilmediğimiz çok şey var. Konum belgesinde şunu söylüyoruz: Samimi ilişkiler gelecekte nasıl olacak? Kim bilebilir? Bildiğimiz bir şey var ki, insanlar arasındaki baskıcı ilişkileri, özellikle de kadınları zincire vuran, kadınları küçülten, alçaltan ve aşağılayan ilişkileri kökünden sökmek için mücadele edeceğiz. Ve bunu yaparken insanların samimi ilişkilerini ele almalarının birçok farklı yolunu göreceğiz. Baskının ve onunla birlikte gelen düşüncelerin ağırlığını ortadan kaldırdığımızda, muhtemelen birçok farklı şey gelişecektir. Bazı insanların eşcinsel olması, bazı insanların heteroseksüel olması ve bazı insanların da biseksüel olması oldukça muhtemeldir. Pek çok farklı fenomen var ve bunların ne olacağını önceden tasarlamaya veya önceden belirlemeye çalışmıyoruz. Meselenin şu olduğunu söylüyoruz; insanlar ister eşcinsel ister heteroseksüel cinsel ilişkilerin şu ya da bu türüne dahil olsunlar, buradaki anahtar şey baskıcı ilişkileri dönüştürmek, böylece kadınlara yönelik baskıyı ortadan kaldırmak, genel olarak baskıcı ilişkileri ve bunlara eşlik eden ve onları güçlendiren düşünce ve ideolojileri kökünden sökmektir. Bundan sonra ve bunu yaptıkça neyin gelişeceğini göreceğiz. Bu bizim programımızdır ve bu konudaki oryantasyonumuzdur. Sınıflı toplum tarihinin çoğu boyunca heteroseksüelliğin cinselliğin baskın biçimi olmasının veya öyle görüldüğünün toplumsal nedenlerini -ataerkillik ve diğer faktörlerle ilgili olarak- 1988 tarihli *Revolution* makalesinde ve bu konum belgesinde analiz ettik. Yani bunun baskın olmasının nedenleri var, ancak bu toplumsal koşullanma haricinde “biri diğerinden daha doğal” ya da buna benzer bir mesele değildir.

MARTIN: Bu ifadeleri geniş bir tarih ve kültür yelpazesinde kullanıp kullanamayacağınız da belli değildir. İlk kez antik felsefe alanında yüksek lisans dersi alırken, daha önce Platon’u pek okumamış bir öğrenci arkadaşım aklıma geliyor. Profesöre söylediği hepimizi güldürmüştü: *“Profesör, Platon’un gerçekten de eşcinsel olduğunu düşünüyorum.”* Elbette, Platon veya Sokrates’in ya da her kimsenin “gey” olmamalarının gerçek bir anlamı var; çünkü “gey” modern bir toplumun, muhtemelen Avrupa toplumunun kültürüne özgü bir terimdir ve halen bundan daha da karmaşıktır. Ancak bir anlamda indirgemecilik yapacaksınız, sanırım bunları kapsamlı terimler olarak görerek bir düzeyde bunların sadece bedenlerin pozisyonları için geçerli olduğunu, ne tür bedenlerin yan yana olduğunu ve ne tür şeyler yaptıklarını söyleyebilirsiniz. Açıkçası cinsellik bundan çok daha karmaşık bir meseledir. Ve oldukça kültüre özeldir.

AVAKIAN: Katılıyorum ve bu durum konum belgesinde işaret ettiğimiz şeylerden biridir. Resmi tamamlamak açısından konum belgesinin başlangıcında yer alan şu ifadeye atıfta bulunmak istiyorum, burada şöyle yazıyor:

“İnsanlar farklı şekillerde ve farklı sebeplerle cinsel ilişkiye girerler. Temel sebeplerden birisi, seksin (elbette özgürce dahil olduğunda) tabii ki de iyi hissettirmesidir!”

Bu yüzden buna püriten bir yaklaşımdan geldiğimizi düşünmüyorum, ya da konumumuzda bunun yönleri olabileceği ölçüde kesinlikle bundan kopmaya çalışıyoruz. Sanırım oryantasyonumuz yatak odası polisi olmama meselesiyle uyumludur. Yaklaşımımız insanları eğlenmekten alıkoymak değildir! Ancak resmin diğer tarafı, insanların eğlence olarak gördüğü şeyin tüm bu diğer sosyal ilişkilerle yakından iç içe geçtiğidir ve onlardan bağımsız olamayacağıdır. O halde bunu doğru bir şekilde sıralamamız gerekiyor. Örneğin, MIM (Maoist Uluslararası Hareket) diye bir grup var (sanırım halen mevcutlar). Erkekler ve kadınlar arasındaki tüm cinsel ilişkilerin fiilen ve nesnel olarak tecavüz olduğu şeklindeki

son derece indirgemeci argümanı öne sürdüler, çünkü sonuçta kadın ve erkek eşit değil ve bu yüzden bir kadın asla...

MARTIN: Andrea Dworkin'in konumu...

AVAKIAN: Bana göre bu yalnızca kaba bir indirgemecilik ve farklı seviyelerin kafa karıştırıcı bir türü. Genel olarak sosyal ilişkilerin toplumsal bir düzeyi vardır, ancak bu beyaz insanlarla siyahiler arasındaki ilişkilere benzer: Örneğin bir siyahi ile beyaz biri arasında asla bir arkadaşlık olamaz mı? Bu toplumda eşitsizlik olduğu için karşılıklı saygıya dayalı gerçek bir dostluğa asla sahip olamaz mısınız? Bu çok saçma olurdu. Ve herhangi bir ilişki için de durum benzerdir. İster arkadaşlık ister aşk ilişkisi, isterse samimi bir cinsel ilişki olsun, her bir bireysel ilişkiyi sosyal ilişkilerin genel toplumsal düzeyinden tercüme edemezsiniz. Bunlar farklı seviyelerdir. Bu durum daha bütünlüklü olarak anlamaya başladığımız şeylerden biridir. Bununla boğuşmaya devam etmemizin önemli olduğunu düşünüyorum. Ve sana katılıyorum, bunlardan bazılarına girmeniz gerekiyor, çünkü evin tüm kutsallığı, örneğin birçok dehşet -taciz, cinsel taciz ve çocuklara karşı sadece fiziksel istismar- evde işlenmektedir. Sadece son on yılda, Amerika Birleşik Devletleri'ndeki tüm eyaletlerde evlilik içi tecavüzler gerçekte tecavüz olarak ve yasadışı ilan edildi. *Kemiklerin Minberinden Vaaz Vermek*'i yazdığımda ve en azından seksenlere kadar ve belki de bunun ötesinde tecavüz olarak tanınmayan ve suç sayılmayan bazı eyaletler vardı, bununla ilgili araştırma yapmıştım. Yani evin kutsallığı olamaz.

Bu durum, "yatak odası polisi olmak istemiyoruz" ifadesinin bir diğer yüzüdür. Ve bu doğrudur, kimin çocuklarını taciz ettiğini veya kimin karısını taciz ettiğini görmek için kapıları tekmelemeyeceğiz. Bu çelişkiyi çözmenin yolu bu değildir. Bireysel vakalar ortaya çıktığında veya bir şeylerin olabileceğine inanmak için bir temel olduğunda, o zaman buna bakmanın farklı yolları vardır, bunlar yatak odası polisi gibi davranmak ya da onun gibi bir şey değildir. Bu

durum İncil'deki Pavlus'un yaptığı gibi, cinsel dürtüler ve şehvet kötüdür demekle aynı anlama gelmez ve bu şekilde motive edilmez: "Yapabiliyorsanız onlara direnmelisiniz, ama bunu yapmak zorundaysanız, bu durumda erkeğin üstün olduğu bir evlilik yapın, böylece bu dürtüleri kötü yollarla açığa vurmazsınız."

Bu tür bir bakış açısıyla hiçbir ilgimiz olmasını istemiyoruz, insanlar arasındaki baskıcı ilişkileri, özellikle de kadınlara yönelik baskıcı ilişkileri sürdürmek ve hatta bir şekilde ilerletmekle hiçbir ilgimizin olmasını istemiyoruz. Bu konuda yapacak daha çok işimiz var, çünkü halen daha bütünlüklü olarak meseleyi anlamaya ve belirli hatalardan daha eksiksiz bir şekilde kopmaya devam etmemiz gerekiyor. Fakat aynı zamanda işaret ettiğiniz gibi, bu aynı zamanda çok karmaşık bir meseledir. Kolayca ele alınacak bir şey değildir. Mesele, kişilerle ilgili olarak ortada dolanarak insanların günah çıkarma kabinlerine adım atmasını sağlamak ya da bunun gibi bir şey değildir.

MARTIN: Bununla ilgili bir şey daha söyleyeyim ve sonlandırayım. Her ne kadar özeleştiri ve özürle ilgili söylediklerinize katılısam da burada yapılanlardan pişmanlık duysam da, daha iyi bir çizgiye sahip olmaya çalışmaktan başka ne yapılabilir? Bir anlamda şöyle bir nokta var, eğer şöyle ifade etmem gerekirse... Eşcinsel arkadaşlarım bu sohbetleri yaptığımızı bilselerdi beni affetmezlerdi ve ben de bu konuyu gündeme getirmedim. Bu durum bir anlamda bir dizi meseleyi kapsıyor. Bu yüzden bu meseleye dair sohbet ettik ve bence bunun hakkında konuşarak iyi bir şey yaptık. Bu konudaki son sözüm, yine insanların yatak odalarında kamera istemedikleri noktaya gidiyor. Ama belli bir anlamda, eğer ne demek istediğimi anlıyorsanız, insanlar kamerayı kafalarında da istemiyorlar. Tabiri caizse kameranın kafaya girmesinin yolları vardır. Yatak odasında olmasa bile; sanki birileri izliyormuş gibi, tabiri caizse kendi gözünüzden çıkar. Ve bu durum bir anlamda, daha önce bahsettiğimiz çeşitli biçimlerin

atmosferidir. İnsanların seks yapmaları meselesinin farkındayım, insanların seks yapmasının sebeplerinden biri - muhtemelen en iyi sebep- iyi hissettirdiği içindir. Ve bence derin bir seviyede iyi hissettirebilir. Yunanca “eros” kelimesinin yalnızca cinsellik anlamına gelmediğini, aslında bir tür kucaklaşmayı ifade ettiğini düşünmek hoşuma gider. Diğer insanları kucaklamak bence cinsel açıdan veya başka türden iyi bir şeydir. Bundan siyasetin ötesinde, arzuya ya da arzu siyasetinin olmadığı bir yere, başka bir deyişle, “İyi geliyorsa yap” durumuna atlamazsınız. Bundan daha fazlası var. Bir şekilde bu şeylere dahil olmak bir kez daha oldukça zordur. Bununla ilgili, en nihayetinde yalnızca baskı altında hisseden insanlar anlamına gelmeyen türden bir tartışmaya sahip olmak bence bu önemli bir şeydir. Özellikle geçmiş ve yalnızca söz konusu organizasyonun tarihi değil, esas olarak tüm uluslararası komünist hareketin bu konuda genel olarak pek de iyi olmayan geniş tarihi düşünüldüğünde...

AVAKIAN: Evet, bu şekilde öne sürmediğimiz noktayla birlikte bahsettiğiniz argümanlardan ve karşılaştırmalardan bazılarına dair söylemek istediğim bir şey var. Argümanlarımızla ilgili sorunlar vardı ama bizim parti olarak öne sürdüklerimiz bunlar değildi. Öte yandan hatalı bir çizginiz olduğunda ve insanlar onu savunmaya çalıştığında olacak şey kendilerini ayakta duramayan argümanlar üretirlerken bulmalarıdır, çünkü doğru olmayan bir pozisyonu haklı çıkarmaya çalışmakta güçlük çekerler. Yani özetlediğiniz o satırlar ve argümanlar her ne kadar bizim parti olarak ortaya koyduğumuz şeyler olmasa da, bireysel tartışmalarda bu argümanların yanı sıra önemli yönlerden yanıltıcı veya hatalı olan bazı argümanların öne sürülebileceğinden de şüphem yok, çünkü insanlar nesnel olarak doğru olmayan bir pozisyonu savunmaya çalışıyorlardı. Bu durum yaşandığında kendinizi gerçekten de ayakta duramayacak argümanları üretirken bulursunuz. Ve bazıları sadece yanlış olmaktan çok daha fazlası olabilir; aşağılayıcı, saldırgan ya da bunun gibi olabilirler.

MARTIN: Ben de bunun için kendimi eleştirmek istiyorum. Bu konuya yönelik. Tabiri caizse mevzilendiğimi biliyorum. Çizginin gereksinimleri göz önüne alındığında, belki de ihtiyaç duyulandan daha fazla. Tek taraflı, suçlayıcı bir şey yapmak istemiyorum. Ben de bu konuda kendimi eleştiriyorum.

AVAKIAN: Partimiz, önceden de dediğim gibi öncü olma sorumluluğunu üstleniyor, bu yüzden hatalarımızın sorumluluğunu bilimsel ve açık bir şekilde üstlenmeli ve eleştiriye direnmemeliyiz. Bir eleştiri yapılırsa, kötü niyetle bile olsa yine de onu dinlemeye çalışırız. Eğer onunla aynı fikirde değilsek de onu düşünmeye devam etmeliyiz, fakat onunla aynı fikirde olmadığımız sürece tabiri caizse onu kucaklayamayız. Bu yüzden öğrenmeye devam etmeliyiz, sadece öğrenmeye değil daha iyisini yapmaya çalışıyoruz. Dersleri sadece bu meseleye değil, daha geniş bir alana uygulamaya çalışıyoruz. Şanslı olduğumuz önemli bir konu, partimizin hiçbir zaman -daha önce KP'nin insanları Troçki okudukları için kovmasından bahsetmiştim- üyelerimizi, partimizin eleştirisi de dahil olmak üzere, diğer insanları herhangi bir şeyi okumaktan caydırdığımız "donuk" bir parti olarak asla çalışmadık ve böylesi bir partiye de sahip olmak istemiyoruz. İnsanların yalnızca kendi kişisel görüşlerini dile getirmekle kalmadığı aynı zamanda parti içinde eleştiri ve mücadele kanallarının da olduğu demokratik merkezîyetçi bir partimiz var. Aynı zamanda insanlara oldukça açık olmaya çalışıyoruz. Parti içinde eleştiri ve canlı ideolojik mücadelenin yanı sıra, eleştirilerini çeşitli şekillerde dile getiren parti dışından insanları dinlemeye ve öğrenmeye çalışıyoruz. Ve eğer bu durumda olması gerektiği kadar iyi dinlememişsek, bu durum eleştirileri duymak istemediğimizden değil, onları tanıyamadığımızdandır. Bu meseleyi, gerçekten derinlemesine araştırmak, farklı bir anlayışa varmak için gerekli olacak düzeyde tutarlı bir şekilde çok fazla dikkat veremememiz de dahil olmak üzere, önceden bahsetmeye çalıştığım nedenlerden dolayı, tüm bu nedenlerden dolayı, eleştirinin doğruluğunu olması gerektiği anda fark edemedik. Bu doğru, bunu daha önce

tanıyabilmeliydik. Ancak bunu yapmadık ve bu durumdan ders çıkarmalıyız. Öte yandan veya daha genel olarak -öte yandan değil, fakat daha genel olarak bu meseleye dair- bahsetmek istediğim iki nokta var.

Biri, karşılıklılık konusundaki noktanız. Evet, arkadaşlar, yoldaşlar, her neyse, bu meseleler üzerine bir tarafı suçlayıcı veya otoriter olmayan bir şekilde tartışmalar yapılmalı. Ama bunun da ötesinde, tüm devrimci sürece önderlik etmeye çalışan bir partiyiz. Daha önce de söylediğim gibi, dürüst olmak gerekirse bu durum sosyalizmin ilk aşamalarında etki ve hatta karar verme açısından orantısız bir rol oynayacağımız anlamına geliyor. Bunun ötesine geçmeye çalışsak bile, bir süre daha bu geçerli olacak. Bu nedenle bu çelişkileri iyi ele almak açısından özel bir sorumluluğumuz var. Bu meselenin bir kısmı, bir kez daha sağduyulu olmayı öğrenmek fakat aynı zamanda ne zaman daha fazla zaman ayırmamız gerektiğini ve gerçekte ne zaman ve nerede bir sonuca varmamız gerektiğini öğrenmektir. Bu durum, çok çeşitli meselelerle ilgili olarak öğrenmeye çalıştığımız bir başka önemli derstir. Kesin bir sonuca varmak zorunda olduğunuz -hem mümkün olduğu için hem de buna ihtiyaç olduğu için- şeylerle, herhangi bir kesin sonuca varmak zorunda olmadığınız ve hatta denememeniz gereken zamanlar ve koşullar arasındaki farkı nasıl çizersiniz? Belki bazı geçici fikirler oluşturabilir ve bunları insanların yanıt vermesi için ortaya koyabilirsiniz, ancak esas olarak daha fazlasını öğrenmelisiniz, daha fazlasını öğrenmeniz gereken bir aşamadasınız. Bu da daha derinden özümsemeye çalıştığımız bir başka önemli derstir. Yani evet, karşılıklılık noktasına katılıyorum; öte yandan bu durum partimizin tabiri caizse kaba ve hantal biçimde değil, doğru yöntemleri ve doğru yaklaşımı uygulamak zorunda olduğu özel sorumluluğu bulunduğunu da ortadan kaldırmaz.

Dipnotlar:

1)“İşçilik” ile dar ve yüzeysel bir “işçi sınıfı kültürü” anlayışını kastediyorum. – BM.

2)2002 yılında bu konuşmanın gerçekleşmesinden bu yana, RCP bu meseleyi incelemeye devam etti ve eşcinselliğin biyolojik temelli bir fenomenden ziyade sosyal olarak belirlenmiş bir fenomen olmasının muhtemel olduğunu söylemenin doğru olmadığı -bu şekilde bir sonuca varılacak bilimsel bir temelin olmadığı- sonucuna vardı. RCP’nin şimdi kabul ettiği gibi, hem biyolojik hem de sosyal faktörlerin tüm insan cinsel çekiciliğine dahil olduğu gerçeğinin ötesinde sonuca varmak için yeterince şey bilinmemektedir. Tüm bu konu hakkında daha fazla şey öğrenilmesi gerekir ve metodolojik olarak bilimsel olmayan sonuçlar çıkarmamak, hatta gerçek olmayan bu tür “eğilimler” formüle etmemek oldukça önemlidir.

[*Eşcinsellik Konusunda Yeni Taslak Programındaki Konumumuz Üzerine | Yeni Komünizm \(yenikomunizm.com\)](http://yenikomunizm.com)

Devrimci Komünistlerin LGBTQ Hakları Konusundaki Pozisyonu Nedir?

Eğer Oportünist Yalanlar ve İcatlar Yerine Gerçeği Okumaya Hazır ve Hevesliyseniz, 0 Halde Bunları Okuyun!

Revcom.us Editör Notu: Bu sayfada bulunanlara ek olarak, devrimci komünistlerin (revcom) LGBTQ hakları konusundaki pozisyonunu ele alan bir başka önemli çalışma da Marksizm ve Geleceğin Çağrısı: Etik, Tarih ve Politika Üzerine Konuşmalar (Bob Avakian ve Bill Martin) kitabında yer almaktadır. İlgili tartışma 238-262. sayfalarda bulunmaktadır. Bu alıntıyı gelecekte revcom.us’ta yayınlamayı umuyoruz. Bu arada, kitaba erişimi olan kişileri bu tartışmayı okumaya teşvik ediyoruz.

Bob Avakian, BASics 5:19

Yine cinsellik alanıyla ilgili olarak, genel olarak komünist

harekette ve özellikle de kendi partimizde kesinlikle daha fazla şey öğrenilmesi gerekiyor... Engels'in zamanından, kendisinin eşcinselliği karalayan talihsiz açıklamalarından Çin devrimine kadar, eşcinsellik meselesi tarihsel açıdan komünist hareketin ve sosyalist devletlerin zayıflığının sembolü olmuştur. Bu mesele, kadınların durumuna ve tam olarak kurtuluşlarına yönelik mücadeleyle bağlantılı bir şekilde, daha genel olarak komünist hareketin cinsellik meselesindeki kayda değer zayıflığında yoğunlaşmaktadır.

İleri Sıçrama ve Kökten Kopuş İçin Gerekliklik ve Temel

Bu yüzden bir kez daha, daha fazla araştırma, çalışma, analiz ve sentezden tüm bunlardan öğrenilecek kesinlikle pek çok şey bulunuyor, gerçekten bütün boyutlarıyla "4 Bütünler" hedefine ulaşmak için sağlam bir temel hazırlanmalı, bu doğrultuda daha fazla kökten kopuş ihtiyacı bulunduğunu düşünüyorum. Kendi partimiz de dahil olmak üzere komünist hareketin tarihi bu duruma eksiksiz bir ifade vermedi veya durumun tam olarak farkına varılmadı, ta ki çok yakın bir zamanda, farklı ve çok daha radikal bir bakış açısından meseleleri ciddi şekilde ele almaya başladık.

Partimizin eşcinsellik meselesindeki konumunun değişmesi [komünizm hedefi ve bütün insanlığın kurtuluşunun önemli bir parçası olarak gay bireylerin yaşadıkları baskıya karşı mücadelenin tam olarak desteklenmesi]*, büyük oranda Yeni Sentezde geliştirilen ve özellikle de Yeni Sentezde cisimleşen yöntem ve yaklaşımın bir sonucudur. Bu durum, komünist hareketteki komünizmin gerçekte sahip olması gereken radikal teori ve radikal hareketi boğan pek çok akım ve eğilimden pek de ufak boyutlarda olmayan bir kırılmayı temsil eder. Fakat gerçek anlamda bu durum, bilimsel bir yaklaşım ve daha önce viseral ve teorik olarak bahsettiğim şeyin bilimsel sentezi temelinde inşa etmemiz ve daha ileri gitmemiz gereken şeye bir başlangıç teşkil eder.

Çözümlememiş Çelişkiler, Devrimin İtici Güçleri – 3.Bölüm:

“Yeni Sentez ve Kadın Meselesi: Kadınların Kurtuluşu ve Komünist Devrim – İleri Sıçramalar ve Köklü Kopuşlar”, Revolution #196, 28 Mart 2010

* Devrimci Komünist Parti, 1990’ların sonuna kadar her ne kadar cinsel yönelimlerle ilgili ayrımcılığa karşı olsa da, eşcinselliği dine benzer şekilde olumsuz ve ideolojik olarak mücadele edilmesi gereken toplumsal bir fenomen olarak kabul ediyordu. 1990’ların ikinci yarısında, -tarihsel olarak uluslararası komünist hareket de dahil olmak üzere- fiilen “gelenğin zincirlerinde” cisimleşen belirli gerici görüşlerden ve siyasi pozisyonlardan ileri doğru radikal kopuşlar gerçekleştirmenin önemli bir parçası olarak, DKP bir çalışma ve analiz süreci başlattı ve bu da partinin meseleye yönelik konumunu temel olarak değiştirmeye yönlendirdi. Bu konum değişikliği ve bu değişikliğe yol açan kritik inceleme ve analiz süreci hakkında temel bir açıklama için, DKP tarafından 2001 yılında yayınlanan “Yeni Taslak Programında Eşcinsellik Konumu Üzerine” çalışmasına bakılabilir.

[Eşcinsellik Konusunda Yeni Taslak Programındaki Konumumuz Üzerine](#)

Bob Avakian, Basics 3:25

“Bununla birlikte, her ne kadar geleneksel evliliğe ilişkin etkilerin muhafaza edilmesi ve emperyalist orduda eşcinselliğin açık hale gelmesine izin verilmesi konusundaki kampanyanın parçası olmak gibi “kimlik politikalarının” dar eğilimlerini içeren çok gerçek çelişkileri bulunsa da, eşcinsellerin “kimlik” ve eşcinsel haklarına dair tavırlarının pozitif -ve önemli yönlerden de “sistemi tahrip eden”- potansiyelinin farkında olabilmeliyiz. Bu durumun, temel yönüyle ve daha da büyük ölçülerde oldukça pozitif ve “sistemi tahrip eden” bir etkisi vardır. Bu çelişki, genel olarak toplumu “ifşa etmektedir”. Yalnızca bu dönemdeki kuvvetli yönetici sınıf güçleri tarafından desteklenen ve teşvik edilen faşist hareket türünün daha güçlü bir şekilde ortaya konmasıyla değil, burjuvazinin diktatörlüğünün faşist bir biçiminin fiili girişimleriyle de bu durum engellenebilir ve

yeraltına çekilmeye zorlanabilir. Eşcinsel insanların bastırılmasına karşı mücadele kolayca engellenemeyecektir. Bunun potansiyelini iyi anlamamız gerekiyor, olumlu potansiyelinin ve devrimci harekete katkılarının daha da geliştirilmesi için bununla doğru şekilde ilişki kurmamız gerekiyor.”

Ayrıca bkz:

[III. Yeni Sentez ve Kadın Sorunu: Kadınların Kurtuluşu ve Komünist Devrim – Daha Fazla Sıçrama ve Radikal Kırılmalar: ÇÖZÜMLENMEMİŞ ÇELİŞKİLER, DEVRİMİN İTİCİ GÜÇLERİ – Bob Avakian](#)

Kaynak için: [What IS the Position of the Revcoms on LGBTQ Rights? If You Are Ready and Eager to Read the Truth Rather Than Opportunist Lies and Inventions, Read These | revcom.us](#)

Komünistler ile LGBTQ ve Yeni Bir Dünya Üzerine Röportaj

Editörün Notu: Aşağıdaki röportaj Ercan Jan Aktaş ile sitemizin yazarlarından Bob Avakian’ın mimarı olduğu yeni komünizmin taraftarı İbrahim Sâlik arasında gerçekleşmiş ve 30 Mayıs 2020 tarihinde Artı Gerçek web sitesinde yayınlanmıştır.

Kaynak için bkz:

<https://amp.artigercek.com/haberler/komunistler-ile-lgbtq-ve-yeni-bir-dunya-uzerine-roportaj>

Röportajın konusunu oluşturan Devrimci Komünist Parti ABD’nin eşcinsellik üzerine yeni taslak program belgesi için bkz:

<http://yenikomunizm.com/escinsellik-konusunda-yeni-taslak-programindaki-konumumuz-uz>

Son zamanlarda özellikle siyasi tartışmalarda gündeme taşınmasıyla ve tırmanan homofobi ile beraber LGBTI+ toplumsal olarak yeniden ön plana çıktı. Kulak aşinalığının olduğu ve merakım üzerine önceden birkaç makalelerini de okuduğum yeni komünizm taraftarlarından bu süreçte bir mail aldım. Mail içeriği bir ekten oluşuyordu: *Eşcinsellik Üzerine Yeni Taslak Programındaki Konumuz Üzerine*.

Hem komünist bir hareketin LGBTI+ ile ilgili kırk sayfalık bir taslak metninin olması, hem yeni komünizmin köklerinin atıldığı RCP USA'ya (Devrimci Komünist Parti, ABD) yönelik homofobi suçlamalarını bilmem, hem de çevremdeki yeni komünizm taraftarları ile yaptığımız sohbetlerden ötürü mailime gelen dosya ilgimi çekti. Maili ve ekini okudum okumasına fakat aklımda pek çok soru birikti. Hem dosyanın kendisine ilişkin, hem kendilerinin meseleye bakış açısına ilişkin, hem de genel olarak komünizme ilişkin sorulardı bunlar. Kafamdaki soruları yazıya döktüm, daha sonra da önceden tanıdığım yeni komünizm taraftarı İbrahim Sâlik ile bir röportaj gerçekleştirdim. Röportajın sonucunda ortaya böyle bir tablo çıktı.

Ercan Jan Aktaş:

Paylaştığınız metinde “Sosyalist toplum, samimi ilişkilerde karşılıklı olarak saygı, eşitlik ve ortak aşka dayanarak kişisel, ailesel ve cinsel ilişkileri destekleyici olacak ve bunlar için uygun zeminleri oluşturacaktır” diyorsunuz. Bunu biraz daha açmanız mümkün mü?

İbrahim Sâlik:

Sorularınıza cevap vermeden önce iki konuya açıklık kazandırmak isterim. Üzerine röportaj yaptığımız “Eşcinsellik

Konusunda Yeni Taslak Programı” Devrimci Komünist Parti ABD’nin bir taslak programıdır. Biz programı Türkçeye çevirerek yenikomünizm.com sitesinde yayınladık. Lakin bu bizim hazırladığımız bir taslak programı değildir, o yüzden size vereceğimiz cevaplar “resmi cevap” niteliği de taşımamakta. Biz sadece taslak programı hakkındaki kendi görüşlerimizi sizinle paylaşacağız. İkinci husus ise, bu Taslak 2001 yılında kaleme alınmıştır. Bu taslakta kullanılan bazı terimleri artık kullanmıyoruz. Ayrıca bu taslağın ele almadığı bazı hususlar var, örneğin queer teori ya da transeksüelliğin mevcut konjonktür bağlamında değerlendirilmesi. O dönemde bu tartışmalar çok derinleşmemiştir. Ama bugün açısında daha fazla yer işgal etmektedir. Adı üzerinde, bu “bitmiş bir çalışma” değil, bir taslaktır. Fakat öte yandan bu taslağın bilimsel yöntem ve yaklaşıma dayalı ana unsurları vardır. Yani bu Taslak, “her tarafa çekilebilecek” türden bir çalışma da değildir.

Sorunuza dönecek olursak, Tabii, aslında taslak metnin bu ifadesini anlayabilmek için şu an günümüzde yaşadığımız kapitalist toplum ilişkilerine bakmamız gerekiyor. Bir taraftan korkunç derecede yüksek sayılarda tecavüz ve taciz vakaları var. Öte taraftan bu sadece buzdağının görünen tarafı, çünkü pek çok vakanın bildirilmediğini, toplumsal bir baskı yaratıldığını, mağdurların sindirildiğini biliyoruz. Bu durum dünyanın dört bir tarafında böyle. Bunun üstüne kadının inanılmaz bir şekilde cinselleştirilmesi fenomeniyle karşı karşıyayız. Porno endüstrisinden, sıra dışı bir şekilde yemek reklamlarına, reklam panolarına, magazine, yazılı basından, çeşitli aplikasyonlardan (hemen kayıt ol ve hayalini kurduğun “nextdoor” kızı veya oğlanı kap!) ve maruz kaldığımız tüm ekranlarda bu durum böyle. Bir taraftan toplumun eşcinsellere ve trans bireylere karşı bakış açısı da farklı bir biçimde şekillenmiyor aslında. Yaratılan kimlikler ve roller var. Bu bir bütün olarak medya ve kültür endüstrisinde kendini hissettiriyor. Tam da bu noktada Marx’ın *Komünist Manifesto*’da vurguladığı gibi kapitalizmin insanlar arasındaki bütün

ilişkileri nakite çevirdiğini görmemiz gerekiyor. Evet, gelinen şu aşamada Marx'ın ifadesi yalnızca doğrulanmakla kalmadı, bütün bir işleyişi anlamının da olmazsa olmaz ilkesine dönüştü. Yani işte tam da bu noktada sorunun devamına geliyoruz, biz tam da sorunun içindeki alıntıda belirttiğiniz gibi insanlar arasındaki katı ilişkilerin nakde dönüşmediği, tahakkümün ve baskının olmadığı, insanların metalaştırılmadığı, değersizleştirilmedikleri; eşitliğe, saygıya ve tabii ki ortak aşka dayanan bir toplum tahayyül ediyor ve arzuluyoruz. Bu noktada eklemekte fayda var, verili ekonomik ilişkiler içerisinde ve mevcut üstyapı ile böyle bir toplum hayalden öteye geçemez dolayısıyla, arzuladığımız şekliyle bu ilişkilerin gerçekleşebilmesi için bütün bu ekonomik ilişkilerle beraber, üstyapının da kökten değişmesi gerekiyor.

EJA: “Devrimci proletarya, gerici güçlerin eşcinselliğe karşı saldırılarına sert bir şekilde karşı çıkar” diyorsunuz, günümüz için “devrimci proletarya” sınıfına kimleri dahil ediyorsunuz? 21. yüzyılda çok daha başkalaşan bir çalışma hayatı var. Hatta çalışma alanları ve de çalışanların hayatlarına bakıldığında “zincirlerinden başka kaybedecek şeyi olmayan” proletaryanın artık kaybedecek çok şeyi var. Buna katılıyor musunuz? Katılmıyorsanız nasıl bir açılım öngörüyorsunuz proletarya sınıfına dair.

İS: Şimdi burada aslında yoğunlaşmış bir şekilde birden fazla soru mevcut. Hani diyorlar ya ‘‘Hangi proletarya?’’ ben de aynı şekilde hangi proletarya diye soruyorum. Bir taraftan evet sizin bahsettiğiniz bu fenomeni Lenin görmüştü, bu durumu kısaca açıklamak gerekirse Lenin kapitalizmin emperyalizme dönüşmesiyle birlikte, onun ifadesiyle, işçi sınıfının sömürgelerdeki yağmalardan payını alan belirli bir kısmı burjuvalaşmıştı. Lakin bu durum o dönemler Batı ülkelerindeki proletarya için geçerli bir meseleydi, bununla birlikte kapitalizmin emperyalizm aşamasıyla birlikte bir dünya sistemi ve dünya ekonomisi olarak kendi dayattığını görüyoruz. Bugün

Batı'daki aristokratlaşmış işçi sınıfı ve genel olarak dünya ekonomisi, büyük ölçüde Üçüncü Dünya dediğimiz ülkelerdeki ter atölyelerine ve bunların korkunç sömürülerine muhtaç durumdadır. Emperyalizm bir dünya sistemi ve bu dünya sistemi içerisinde yeni güçler yer alıyor. Emperyalist üretim ilişkilerinin sonucunda üretim araçlarının geliştiği ülkeler mevcut. Batılı emperyalist ülkelerde olduğu biçimiyle de olmasa da, buralarda da işçi sınıfının bir kısmının aristokratlaştığı görülmektedir. Fakat tüm bu "aristokratlaşma" ve görece "refah" durumu, bu toplumun temel çelişkisi üzerine kuruludur; toplumsallaşmış emek ile onun şahsi temellükü.

Örneğin Fransa'nın %30'u orta sınıftan oluşmaktadır. Bu çok büyük bir rakam. Yine Avrupa'da lojistik işi devamlı yükselmekte olan bir sektör ama üretim gün be gün düşmekte. Peki bu nasıl oluyor? Üretim olmadan bu kadar kullanım aracı nasıl pazarda dağıtılabiliyor? Bu az önce söylediğimiz meseleyle alakalı bir durum, emperyalizm bir dünya sistemidir ve dünya çapında işlemektedir. Biz ucuz ve kaliteli Kolombiya kahvesi içelim diye 12-13 yaşındaki çocuklar her gün 14-15 saat boyunca çalıştırılıyor.

Proletaryanın ne olduğu meselesine dönelim. Proletaryayı şöyle tanımlayabiliriz: Yaşamak için emek gücünden başka satacak hiçbir şeyi olmayan, esasen günü kurtarmak durumunda kalan mülksüz bir sınıf. Realiteye bakalım, bugün dünyada milyarlarca insanın durumu tam da böyledir! Burada önemli iki husus daha var; birincisi az önce vurguladığımız kapitalizmin temel çelişkisi; toplumsallaşmış emek ile bunun şahsi gaspı. Bu temel çelişkinin iki hareket biçimi bulunmakta; emek-sermaye çatışması ve tek tek müteşebbislerle bu müteşebbislerin kendi arasındaki anarşik örgütlenme biçimi. Marx buna üretimin anarşisi de diyordu. Şimdi burada temel bir gerçek var. Tek tek firmalar, kendi girdi çıktılarını, maliyet giderini, kar oranlarını yoğun bir şekilde hesaplar ama bunu dünya çapında bütün firmalarla birlikte yapamazlar. Yani her

sermaye kendi içine dönerek hesaplama yapar. Ve tüm bu sermaye grupları pazarda birbirleriyle değer yasası tarafından birleştirilirler. Yani bir kilo şeker bir uçak alamazsın, birbirine denk gelecek toplumsal emek zamanı temsi eden paranın ödenmesi gerekir. Ve tüm bu müteşebbisler birbirleriyle değer yasasıyla bağılyken bile, sermayenin büyümeye yönelik çabasından ötürü -büyü ya da öl- kıyasıya bir rekabet halindedirler. Marx “bu düzene anarşi hakimdir” der.

Şimdi neden bu kadar ekonomi politik? Çünkü proletarya toplumsal bir kategoridir ve toplumsal yasaları bilmeden “proletarya kaldı mı?” diye soramayız. Diğer bir yanı ise, bugün kapitalist toplumun temel çelişkisine bağılı olarak -toplumsallaşmış emek ile şahsi temellük- dünyada birçok toplumsal fay hattı ortaya çıkmakta. Örneğin çevre sorununa bir bakalım! Kapitalistler açısından doğa hiçbir zaman girdisel ya da çıktısal bir “rakam” değildir. Bu durum doğayı talan etmektedir. Bir düşünün, dünya 2 derece daha ısınsa, gezegenimizdeki türlerin çoğu ölecek ve belki de insanlık türünün geleceğı dahi olamayacak.

Şimdi bu durum toplumsal bir fay hattıdır ve kapitalist toplumun temel çelişkisinin ürünüdür. Onlar dünya çapında üretmek ve diğerleriyle rekabet edebilmek için ucuza üretmek zorunda kalırlar. Eğer böyle yapamazlarsa, “yarıştan elenirler”. Bu durumda onları ucuz enerjiye -ki bunlar fosil enerjidir- iter ve bundan ötürü karbon salınımında her yıl yeni rekorlar kırılır. Tekrar ettiğimi biliyorum, fakat doğru şekilde anlaşılması açısından altını çizmek istiyorum. İklim krizi kapitalizmin temel çelişkisine -toplumsallaşmış emek ve şahsi temellüğe- bağılı bir şekilde patlak vermektedir. Bu temel çelişkinin ortaya çıkardığı iklim krizi gibi yeni toplumsal sorunları ancak dünya çapında bir proleter (yani komünist) devrim yaparak çözebiliriz. O yüzden tüm bu toplumsal fay hatları proleter (yani komünist) devrimin özneleridirler. Ve evet, nasıl ki bir sınıf olarak proletarya dünya çapında sömürüden kurtulmak için tüm baskıcı ve sömürücü

ilişkileri ortadan kaldırmaya mecbursa, çevrenin talanından ve tahribatından rahatsızlık duyan, bundan olumsuz etkilenen herkesin dünya çapında baskıcı ve sömürücü ilişkileri ortadan kaldırması gerekir. Bunlar proleter (yani komünist) devrimin yeni kitleleridirler.

Öte yandan yine “yeni komünizm” ile çözümlenen çelişkilerden bir tanesi, sizin sorunuzla da bağlantılı gördüğüm proletaryanın şeyleştirilmesi fenomenidir. **Proletaryanın şeyleştirilmesi** dediğimiz zaman, komünizme geçiş için dünya proleter devrimine tekabül eden tüm dünya görüşünün hepsinin - herhangi bir özgül vakitte veya ülkede- proletaryayı oluşturan tek tek özgül kişilerde vücut bulup nesnelleştiği düşüncesini ifade eder. Bu durum proleterleri, diyelim ki beyazların egemen olduğu ABD’de ‘‘beyaz olmayan’’ bireyleri komünizmin bir çeşit “ideal bedenleri” haline getirmek anlamına gelebilir. Aynı şekilde, kadınlar da özgürleştirici hedef ve ilkelerin vücut bulduğu varlıklar olarak şeyleştirilmiş olabilirler.

Yeni komünizmin işaret ettiği temel bileşenlerinden bir tanesi komünist hareketin işçi hareketinden ayrılmasıdır. Marksizmin ilk evrelerinde devrimin ana temelinin üretim ilişkilerinin belkemiğini oluşturan işçi sınıfı tanımlanıyordu. Burada bu kapsamlı meselenin tarihsel olarak aşamalarını irdelemeye vaktimiz olmasa da ana hatları ile şunu belirtmekte fayda var; evet ücretli işçi sınıfı her ne kadar devrimin önemli bir parçasıysa da, sendikal dinamikler veya büyük ölçekli üretimde yer alan işçiler devrimin itici gücü ya da ana mücadele gücü değildir. Yeni komünizmde proleter bir devrim dediğimiz zaman burada bir tür ‘‘işçi hareketinden’’ “işçicilikten” değil, kapitalist düzeni devirerek son tahlilde komünist bir dünyaya ilerleyecek ve bir sınıf olarak kendi varlığını ortadan kaldırırken tüm insanlığı özgürleştirecek olan bir sınıftan bahsediyoruz.

EJA: “Aynı zamanda, aynı cinsiyetten bireylerin mevcut ilişkilerinin, şu an egemen olan, aile ve cinsel ilişkilerin

hakim ideolojisi olan ve kadınları baskı altına alan “erkek egemenliğinin” sınırlarına hapsoldüğünü ve bunun dışında varolamadığını anlamak da oldukça önemlidir. Pek çok farklı şekilde burjuva toplumlarında eril bir gey kültürünü karakterize eden genel görünüm, aslında erkek hakkı dışında kalan bir görünüm değildir. Hatta bu ilişkilerin belli elementleri de “erkek hakkının” yoğunlaşmış ifadelerini içinde barındırır. Lezbiyenlik, sınıflı toplumlarda kadınların baskı altında tutulmasına karşı farklı anlamlarda bir cevap niteliği taşısa dahi, tek başına bu baskı sorununa kökten bir çözüm getiremez.” Eşcinsellik konusunda “özeleştirici” mahiyetini taşıyan bir metinde “burjuva toplumunda da eril bir gey kültürü” ve “lezbiyenlik, sınıflı toplumlarda kadınların baskı altında tutulmasına karşı farklı anlamlarda bir cevap niteliği taşısa dahi, tek başına bu baskı sorununa bir çözüm getiremez” derken daha başından gene kendinize teorik bir kalıp/duvar örmüş olmuyor musunuz?

İS: Öncelikle şunu belirtmekte fayda görüyorum teorik bir kalıp/duvar örmek ve teori üretmek -çünkü bu yöntem ve yaklaşım meselesidir- arasında ben ciddi farklar görüyorum. Teori bilimin işidir, bir diğer tarafta biz bir fenomeni incelerken aynı zamanda soyutlama yapıyoruz, belirleyici unsuru bulmaya ve çelişkileri çözümlemeye çalışıyoruz. Yani aslında soru şu olmalı, teorik bir kalıp örmekten ziyade şeyler realiteye nasıl tekabül ediyor? Sorunuz içerisinde alıntılıdığınız kısma yönelmek gerekirse burada bir başka problemle karşılaşıyoruz. LGBTQ+ hareketinin her bir kanadını kendiliğinden özgürleştirici görebilir miyiz? Yani LGBTQ+’nın bir mensubu olmak veya hareketinin bir parçası olmak kendinden özgürleştirici midir? Eğer öyleyse, Milo Yiannopoulos gibi eşcinsel ama bir o kadar da faşist bir kişi nerede konuşlanacak, peki ya Caitlyn Jenner veya Ana Brnabic gibi siyasi bir figürü nerede konuşlandırmak gerekiyor? Buna benzer bir polemik Lenin -komünist hareketin raflardan indirmeye pek de tenezzül etmediği *Ne Yapmalı?* kitabında- işçi sınıfı için yürütmüştü. Ne demek istediğimi biraz daha açayım. Yine başka

bir örnek olarak bugün İngiltere, Kanada'nın muhafazakar partilerinin, Torylerin LGBT kanatları var. Trump'ın LGBT destekçileri var. Çok uzağa gitmeye gerek yok. Türkiye'de uzun bir süre medyanın gündemini tutan bir AK LGBT fenomeni olmuştu. Bu kadar eril bir siyasi dili olan, gerici fikirleri olan bu siyasi oluşumları destekleyen LGBT hareketlerini nereye yerleştirmeliyiz? İşte ben tam da bu noktada bu duvar örme konseptine karşı çıkıyorum, aksine burada bu fenomenlere de yer veren bir anlayış var.

EJA: Her ne kadar “eşcinselliği komünist bir toplum içinde düşünememiştik” söylemine dair bir özeleştirici içerse de, metinde komünizme yine de bir toplumsal mühendislik misyonu yükleniyor, günümüzde de bu devam ediyor, elbette bütün komünist yapı/grup ve de partilerde. Geçmişte SSCB, Çin, Küba gibi “toplumsal mühendislik” örneklerinin büyük tahribatları hala devam ederken nasıl bir toplumsal mühendislik çalışması öngörüyorsunuz?

İS: Şunu belirtmek gerekiyor. ‘‘Çin, Küba, SSCB gibi’’ ifadesi, bir nevi Mao Zedong’un “ikiyi bir etme” lafını andırıyor. Bunlar bambaşka deneyimlerdi. Küba, anti-Amerikan bir ülke konumundaydı ama kesinlikle sosyalist bir devrim yapmamıştı, yapmadığı gibi komünizme de yönelmemiş, 1950’lerden sonra sosyal-emperyalist bir ülke olan SSCB’nin operasyonel gerici bir gücüne dönüşmüştü. Öbür tarafta 1917-1953 yılları arasında SSCB ve 1949-1976 yılları arasında Çin Halk Cumhuriyeti gerçekten de sosyalist bir devrimi temsil ediyorlardı. Tarihçi Arno Mayer’ın deyişiyle Stalin’in ‘‘ritüelleştirilmiş şeytanlaştırılması’’, Çin’de ki verilerin tahrifine girmek dahi istemiyorum. Komünizmin Kara Kitabı gibi, 1976’dan sonra Çin ile ilgili basılan kitaplar gibi gerçekten profesyonel bir tarih bilimcisinin yüzlerine bakmayacağı kitaplarında yardımıyla, başlayan hummalı bir çalışma var. Ben burada konuyu uzatmamak adına okuru Raymond Lotta’nın ‘‘Bildiğinizi Düşündüğünüz Şeyi Bilmiyorsunuz: Komünist Devrim ve Kurtuluşa Giden Gerçek Yol: Tarihi ve

Geleceğimiz'' adlı çalışmasını okumalarını önerebilirim. Bir kere bu meselenin iç bağıntısı kavranırsa düşünceler alanındaki bu ''tahribat'' gibi sözlerin kullanılmayacağı kanısındayım.

Enteresan olan bir nokta da resmi ideoloji, resmi tarih gibi alanların sert eleştirisini yapan, tarihin egemenlerin eğip büktüğü, manipüle ettikleri bir anlayış olarak gören pek çok ilerici kimse, söz konusu komünizm olduğunda böyle düşünmez. A priori doğruları vardır. Sorunun diğer kısmına geçiyorum, ben yine buradaki toplumsal mühendislik ifadesini reddediyorum. Komünizm bir toplum bilimidir. Toplamların nasıl doğduğunu, nasıl geliştiğini, gelişimin altında yatan ekonomik ilişkileri, üstyapıda nasıl ifadesini bulduğunu, altyapı ile üstyapı arasındaki bağı ve aynı zamanda görelî otonomisini ve tüm bunların nasıl sınıfsız, baskısız ve sömürsüz bir topluma götürülebileceğini -evet bu teleolojik bir tarzda kaçınılmaz değildir-, tarihin eğilim yasalarına -Tanrıvari metafizik yasa değil, eğilim yasalarına- ilişkin bilimsel bir yöntem ve yaklaşım belirler. Her bilimde olduğu gibi, komünizm de şeyleri devamlı olarak sorgular, testten geçirir ve realiteye tekabül ettiği sürece devam ettirir. Mesela komünistlerin bilimin nazarından kaçan hiçbir ilkesi yoktur. Mesela kadına yönelik baskıya temelden karşıyız. Ama bu a priori, Deus Ex Machina bir ilke değildir. Zira patriyarka dünya çapında ortadan kalktığı zaman böyle bir ilke de sönümlenecektir.

Buradan şuraya gelmek istiyorum, nasıl ki söz konusu yer çekimi kanunları olduğunda "öküzün boynuzu" diye üfüremeyeceksek, söz konusu toplumsal meseleler olduğunda da "herkes istediğini yapsın" doğru bir yaklaşım değildir! Hindistan'ın bazı yerlerinde, bir kadına tecavüz edildiği zaman, tecavüze uğrayan kadının aşireti, karşı aşiretten kadına tecavüz ederek "ne yaşadığımızı anlasınlar" diyen "kanunları" izlerler. Toplumsal sorunlarda, hislerin, öfkelerin, yaşanan olumlu ya da olumsuz tecrübelerin yeri yoktur demiyorum, fakat BU TEMELDE hareket edemeyiz. Bu

gereksiz acıları bir daha yaşamamak için, tüm hislerin, öfkelerin vb. bilimsel bir yöntem ve yaklaşıma ihtiyacı var. Ve bu bir bilim olarak komünizmdir, “üstün akıl” değil.

Yeni komünizm ile bizler, **“sağlam bir çekirdeği ve bu temelde bir hayli esnekliği”** savunuyoruz. Yani hayatın her alanında muhalefetin rolünü çok önemli görüyor ve toplumsal bir mayalanmadan yana olduğumuzu belirtiyoruz, kitlelerin, dünyanın gerçek çelişkileri mekanik yöntemlerle çözüme ulaştırılamaz. Ancak burada bir başka sorun var. Söylediğiniz şey esas olarak ‘‘Aydınlanmanın devamı olarak Marksizm’’ gibi bir anlayışa dayanıyor, hakikati reddeden bunun yerine anlatılar yerleştirilen bir anlayıştan bahsediyoruz. Ben burada başka bir soruyla bu konuyu kapatmak istiyorum. Eğer hakikat bir dayatmaysa ve bu ‘‘toplumsal bir mühendislik’’ ise ve herkesin kendi anlatısı varsa, hangi anlatının doğru olduğuna ya da daha doğrusu hangi anlatının muktedir olduğuna kim karar verecek? Siyasal İslamcıların anlatısı (mesela buna iyi bir örnek Diyanet’in homofobik hutbesidir) ezilenlerin ‘‘anlatısıyla’’ karşı karşıya geldiği noktada güçlü olanın anlatısı haklı mı olacak?

EJA: “Cinselliğin biyolojisi”, “cinselliğin arka tarihi”, “ABD Toplumunda Modern Gey ve Lezbiyen Kültürü” bağlamında bir tartışma içinde olmak ‘eşcinselliğe dair “normal” olanı arama anlayışı’ gibi bir hissiyatın oluşmasına da neden oluyor. Bir siyasi partinin bu kapsamda cinsellik, eşcinsellik ilişkileri analizi içinde olmasını nasıl değerlendiriyorsunuz. En nihayetinde feminist kadın tarihi, LGBTİ+ ların kendi yaşanmışlık deneyimleri ve de teorilerine dair oldukça kapsamlı kaynaklar mevcuttur. Oralardan yeterince kaynak edindiğinizi düşünüyor musunuz?

İS: Burada şöyle bir durum var, bugün toplumun kaygıları, bizlerin toplumsal fay hatları dediğimiz noktalarda keskinleşiyor. Bizim bunların içerisinde olmamız şart ama bunun her zaman bir çizgiyi takiben olması gerekiyor. Herkesin kendi anlatıları için savaşım verdiği bir kesişimselci

perspektif ile değil. Taslak metnin çıkış tarihi göz önünde bulundurulursa kullanılan kaynakların çeşitliliği de pek çok şey ifade edecektir. Homofobiye ilişkin tarihsel çalışmalardan, antropoloji, evrim bilimine dair pek çok kaynak kullanılıyor. Aynı zamanda taslak metnin ortaya çıkışında da çeşitli aktivistlerin haklı eleştirileri de var tabi. Şimdi bir diğer taraftan burada yürütölen tartışmaların amacı bir ‘‘normali’’ tanımlamaktan ziyade fenomenlere bilimsel yöntem ve yaklaşım ile yaklaşmak. Tarihte de, bugün de bunun yapılmadığı zamanlar olan şeyler hazin trajedilerdir. Biyodeterminizm mesela çok tehlikeli bir durum. Olayı bir gen, hormon, beynin bilmem herhangi bir kısmına bağlayan endişe verici bir tutum. Hatırlatmakta fayda var, bunu Naziler de yapmıştı! Bunun farklı versiyonları var biliyorsunuz. Eşcinselliği çeşitli psikolojik nedenlere bağlamak, ailevi ilişkileri ön plana çıkartmak, işin suyu çıktığı zaman hastalık diyen de oluyor, ahlak eksikliği de... Bunun iyi anlaşılması lazım, meselenin böyle yorumlanmasının son derece sağlıksız ve zarar verici olduğunun vurgulanması lazım. Zaten taslak metin olayların bu şekilde yorumlanamayacağını vurgulamak istiyor, metnin kaygısı bu ve bu yüzden meselenin bütün farklı boyutları inceleniyor.

EJA: “Burjuva toplumunda kadınlar ve erkekler arasındaki cinsel ve samimi ilişkiler büyük ölçüde erkek egemen ideolojinin ve ‘‘erkek haklarının’’ yansımasıdır ve bunlar tarafından domine edilmektedir” ifadenize katılıyorum. Ancak öngördüğünüz sosyalist toplumu teorize eden gene bir erkek aklı değil midir? Şöyle bir okuma yaptığımda Yeni Komünizm’e gelen en büyük eleştiride Bob Avakian eksenindeki “şef”, “erkek önderlik” eleştirileridir. Öngördüğünüz sosyalist hayat içinde kadınların ve de eşcinsellerin neyi nasıl “özgür” yaşayacaklarını gene bir “erkek ekli” teorize etmiyor mu?

İS: Bu konuya değinmenize sevindim. Madem söz Bob Avakian’dan açıldı, ben ondan bir alıntı yapmayı uygun görüyorum. *BASICS* adlı eserinde şöyle diyor kendisi: ‘‘Birisi şu soruyu

sormuştu: beyaz bir erkek olarak gerçekten de devrime önderlik etmeyi düşünmüş müydünüz? Doğrusu, beyaz bir erkek olarak düşünmedim- fakat bir komnrist olarak öncü bir rol oynayabileceğimi düşünmüştüm.'' (şimdi soru şu, siz bir doktora gittiğinizde onun "erkek" mi ya da "Fransız" mı olduğuna mı bakarsınız yoksa, sizdeki hastalığın semptomlarına karşı nasıl bir metot izlediğine, hastalığı nasıl anladığına ve ona nasıl müdahale ettiğine mi bakarsınız? Eğer toplumda "doğru olanın hangi kesimden geldiğine göre" değerlendiriyorsanız, hiçbir zaman realiteyi kavrayamazsınız. Hatırlarsanız, Erdoğan "dşnmezsen Kürt sorunu yoktur" demişti. Bu bir çeşit insan "düşüncesinin realiteyi belirlediğine dair" görüştür. Ve eğer eşcinsellerin "hakikate ulaşmak için avantajlı olduğunu" düşünüyorsanız, bu konuda yanılıyorsunuz. Çünkü birçok eşcinsel, bu toplumun işleyişinden ve ahlak ve ideolojik yapısından ötürü kendi eşcinselliğini bile kabul etmemekte. Bilim, şeylere nereden, hangi cinsten, hangi ulustan ve hangi sınıftan geldiğine bakmaz, onun realiteye tekabül edip etmemesine bakar. Eğer biz kendi "argmanlarımız" için -eşcinsellere dair hakikatleri "doğal hislerinden ötürü" eşcinseller bilir tarzında- hep bir "doğallık" durumu ararsak, o zaman İslamcı faşistlerin "doğallıkları" ne olacak?)

Ben burada yoğun ve bir hayli önemli bir ifadenin olduğunu söyleyebilirim. Komnrist olmak demek bir noktada bütün bu baskı ve sömürü işlişkilerine karşı çıkmak anlamı da taşıyor. Burada Marx'ın *Fransa'da Sınıf Savaşları* eserinde ilk kez kullandığı "4 Bütünler" kavramını vurgulamak gerekiyor. Yani tüm sınıf ayrımlarına, bu ayrımların dayandığı tüm üretim işlişkilerine, bu üretim işlişkilerine tekabül eden toplumsal işlişkilere ve bu toplumsal işlişkilere tekabül eden tüm fikirlerin ortadan kaldırılması noktası bu komnrist devrimin nihai amacı diyebiliriz. Dolayısıyla sosyalist bir toplumda ve tabii ki geleceğin komnrist toplumunda -biraz provakatif olacağım- toplumu değiştirmek için abalayacak ve toplum yönetiminde ne çıkacak bireylerin LGBTQ, heteroseksüel,

fiziksel açıdan dezavantajlı, siyahi veya Eskimo olmasının gerçekten hiçbir öneminin olmayacağı, bunu önemli hale getiren koşulların devamlı olarak dönüştürüleceğini anlamamız gerekiyor. Bu ilişki biçimleri geleceğe ertelenen bir proje değil elbette ki, nitekim yeni komünizm taraftarları arasındaki kavrayış ve yaklaşımlar devamlı olarak bu süzgeçlerden geçiriliyor.

Dolayısıyla yeniden sorunuza geri dönmek gerekirse, Bob Avakian'ın ten renginin, dilinin, cinsel yöneliminin, sınıfsal arka planının vb. bir önemi bulunmamaktadır. Burada Bob Avakian'ın geliştirmiş olduğu bilimin, bu doğrultuda izlenen siyasi çizginin, kendisinin önderlik sanatının ve insanlığın ve gezegenin geleceği adına almış olduğu ciddi sorumluluğun büyük bir önemi vardır ve bunun doğru şekilde anlaşılması gerekmektedir. Örneğin ben Einstein deyince habire aynı gömleği giyen beyaz saçlı Yahudi bir Almandan ziyade, yepyeni bilimsel bir paradigmanın filizlenmesine vesile olan genel ve özel görelilik gibi çığır açan kuramları insanlığın hizmetine sunmuş birini görürüm. Bilim ve düşünce dünyasında önce çıkan ve insanlığın ufkunu ilerletmiş kişilere bu şekilde yaklaşılması doğrudur.

EJA: LGBTQ bireylerin uğruna savaştıkları hak ve özgürlükler çerçevesini nasıl değerlendiriyorsunuz? Sizce bu hak ve özgürlükler içinde yaşadığımız meta üreten mevcut emperyalist-kapitalist sistemi konsolide ediyor mu? Burada çelişkili bir durum var mı?

İS: Burada çok çelişkili bir durum var. Bir yandan evet, bunu daha önce de kendi yazılarımda vurgulamıştım. Öncelikle, burada çok zor mücadeleler altında kazanılan bu haklar çok kolay bir şekilde geri alınabiliyor, buna daha sonra değineceğim. Bir diğer taraftan bu hak ve reformların hapsoldükleri bir çerçeve var. Ve maalesef son kertede buna mahkumlar. Verili üretim tarzını ve bu temeldeki mevcut toplumsal ilişkileri kökten değiştirmek için ve elbette üstyapıda tutarlı bir ideolojik mücadele verilmeksizin bu

meseleyi çözümleyebilmemiz imkansız. Ancak burada gözden çıkartılmaması gereken bir mesele var, o da bu mücadelelerin sonuna kadar meşru olmaları durumudur. Ben bunu kısaca Lenin'in boşanmayla ilgili söylediklerine benzetiyorum, **''Boşanma hakkının olması herkesin boşanacağı anlamına gelmez ama boşanma hakkının olmaması kadının köleliği anlamına gelir.''** Bu çok doğru. Nitekim bizler de bu meşru talepleri destekliyoruz. Fakat bununla birlikte hem bunların son tahlilde verili ilişkilerin içerisine hapsolacaklarını söylüyoruz, hem de mülkiyet ve tabi kılma ilişkilerini eleştiriyoruz.

EJA: "Cinsel pratikler gelecekte neye benzeyecek ve eşcinsellik sosyalizm ve komünizm süresince var olmaya devam edecek mi? "Böyle bir sorunun peşinde olmak "hetero aklının" bu metinde bile ne kadar güçlü durduğunu sizce izah etmiyor mu?

İS: Bense bunu uzun süreli bir araştırmanın sonucunda sorulan çok samimi bir soru, hatta belki de queer bir topluma göz kırpması olarak görüyorum. Röportajımızın başka bir bölümünde de değindiğim üzere son tahlilde verdiğimiz mücadele "4 Bütünleri" kapsıyor. Yani bütün baskı ve sömür ilişkilerinin bittiği bir topluma dair neyi tahayyül edebiliriz? Mevcut koşullarda erkek hakkının işlediği cinsel pratikler sömürsüz ve toplumsal cinsiyet rollerinin ortadan kalkacağı bir dünyada nasıl bir hal alacak? Sorulan sorular bunlar ve sorulmaları da gerekiyor. Eğer bu hetero aklın bir sorusuysa eşcinsel akıl bu soruyu nasıl sorardı ya da daha doğrusu sorar mıydı? Amiyane bir tabirle, şeyleri olduğu gibi bırakmalı mıyız? Yani herkesin anlatısı objektif olarak doğru mudur? Sanırım bir kez daha bu sorulara geri dönmüş bulunuyoruz.

EJA: Belgede trans bireylerin durumuna çok genel olarak değinilmiş. Komünistler trans bireylerin toplumu yönetmek de dahil kendini her şekilde ifade etme hakkını, ayrıca cinsiyet değiştirme taleplerini destekleyecekler mi? Veya daha spesifik olarak sormak gerekirse, sosyalist bir toplumda cinsiyet

değiştirme uygulaması talep eden herkese anayasal bir hak olarak ücretsiz şekilde bu sağlanacak mı?

İS: Evet bu doğru bir tespit, belge içerisinde bir paragrafta değinilen bir mesele, bu önemini eksiltmiyor tabii ki. Ben açıkçası dosyanın yazılmış bulunduğu tarihin bunda etkisi olduğunu düşünüyorum, bu mesele ve belgenin yayımlanmasından sonra tartışmaya açılan ya da toplumsal olarak daha da görünürlük kazanan tüm meseleler için geçerli bu durum.

Bir yeni komünizm taraftarı olarak burada sorduğunuz tüm sorulara vereceğim cevap ise doğrudan “evet” olacaktır. Bu mesele bizim bütünlüklü olarak toplumsal fay hatlarını ele aldığımız bir formülasyonda **5 DURDUR!** içinde de ifadesini bulur. Bu beş maddeden bir tanesi: “Ataerkil ayrımcılık, insandışılaştırma, cinsel yönelime ve cinsiyete dayalı her türlü baskıyı durdurun!” şeklinde formüle edilir. Şimdi bu önemli bir mesele, biz toplumda cinsiyete ve cinsel yönelime dayalı tüm baskılara karşı mücadele vereceğiz ve bu baskıların radikal bir şekilde dönüştürülmesi için mücadele edeceğiz. Belgede parti içi bir tutumdan bahsedilirken, Bob Avakian tarafından yazılan ve devrimden sonra yeni bir toplumun nasıl işleyeceğini somut olarak gözümüzde canlandırmamıza yardımcı olan *Kuzey Amerika’da Yeni Sosyalist Cumhuriyet İçin Anayasa* tasarı önerisinde bu meseleye dair de belirli bir bakış açısı vardır. İnsanların kendilerini, cinsel yönelimlerini ifade edebilmeleri noktasında bir engelle, aşağılamayla karşılaşmamaları gibi. Ve yine insanların bu konudaki taleplerini dikkate almak da mücadelesini verdiğimiz toplumun radikal bir şekilde dönüştürülmesinin bir parçasıdır.

EJA: ‘Kimlik politikaları’ alt başlığında: “...” kimlik grubunun” kısa zamanlı koalisyonlarla hareket ederken her zaman diğerlerinden önce kendi isteklerini ön planda tutmasıdır. Bunun aksine proletarya, ortak düşmanı görür ve bütün bu baskının sebebinin ortak kaynağını ve asıl çözümünü, proletarya ve onun öncü partisi tarafından önderlik edilen, sonuna kadar götürülmüş ve tarihin bu devrinde bütün

insanlığın temel isteklerini temsil edecek olan gerçek bir devrimde görür.” Geleneksel olarak solun “kimlik siyaseti”ne bir alerjisi var. Sizin programda da bu devam ediyor. Buna dair neler söylemek istersiniz?

İS: Bu soruda değinmeden edemeyeceğim belirli noktalar var. Geleneksel olarak sol dediğimiz zaman bir hayli geniş bir spektrumdan bahsediyoruz. Bana kalırsa şu an günümüz “sol” hareketlerinin kimlik politikasıyla pek de bir sorunları yok. Aksine, bu meseleye gayet kesişimselci bir şekilde dahil oluyorlar! Bununla ne demek istiyorum?

Burada bahsedilen kesişimselcilik kavramı, Revolution gazetesi yazarı Nayi Duniya’nın da dediği gibi bir anlamda bir “**bakış açısı epistemolojisi**dir”. Dünyayı olduğu haliyle bırakarak baskının çeşitli biçimleri arasında bir sıralama yapma ve bunları karara bağlamak için bir çerçeve oluşturulmasıdır. Bu durum açık bir şekilde bu baskıların altındaki itici güçleri ve temel dinamikleri analiz etmekten uzak kalır. Bununla beraber kendi çizdikleri çerçeve ne yazık ki sistemik ilişkileri analiz etmekten yoksun olduğu için, dünya çapında ter atölyelerinde sömürülen kitleler de dahil olmak üzere pek çok başka baskıya maruz kitleler bu çerçeveye giremezler. Yine aynı şekilde kesişimsel bir kimlik olarak yaklaşıldığı takdirde sınıf kavramı da kapitalist-emperyalist sistemin anlaşılmaya başlanması gibi bir anlama da gelmez. Bir kez daha belirtmekte fayda var, bilimsel bir yaklaşım olmadan bütün bu direniş ve mücadeleler bunların kaynağı olan sisteme tekrar yönlenirler. Şimdi buna açıklık getirdiğimize göre şunu tekrar söyleyebilirim, sizin düşündüğünüzün aksine ‘‘sol’’ bu meseleyle gayet ilgilidir ama demin de tanıdığını yaptığım kesişimselci bir şekilde! Dolayısıyla alerjik bir durumumuz yok, nitekim bağışıklık sistemimizde bir problem yok! Ancak şunu söylemekte fayda var, bundan bir önceki sorunuza verdiğim cevapta **5 DURDUR!** formülasyonundan bahsetmiştim. Şimdi burada önemli bir mesele var çünkü bunlar toplumun kaygı alanları. Bunlar baskı, sömürü ve dehşetin yoğunlaşmış halleri. Biz

bunlarla mücadele ediyoruz ve etmeliyiz de. Ancak bunu **5 Durdur!** dediğimiz komünist mücadelenin belkemiğini temsil eden fay hatlarının her birini ‘‘doğal’’ olarak bu maddelerde formülasyonuna gidilen problemleri ‘‘deneyimlemiş’’ özel bir grup, özel olarak yürütmemelidir. Yani bu eşitsizliklere ve baskı ilişkilerine karşı ‘‘farklı anlatıları olan farklı gruplar’’ şeklinde mücadele edilmemelidir. Çünkü ne ırksal ne de sınıfsal bir hakikatten söz edemeyiz. Mesele şeyleri olduğu gibi, gerçek hareketliliği içinde anlayabilmek ve elbette bunu dönüştürebilmektir. Bunu yaparken objektif realiteye bakmamız gerekiyor, ‘‘kimliksel hakikatlere’’ yani anlatılara değil.

EJA: Neye dayanarak ‘‘kimlik politikalarının büyük çoğunluğu son tahlilde devrimin gerekli olmadığı ya da en azından devrimin mümkün olmadığını düşünür’’ gibi bir çıkarsamaya gidiyorsunuz? Kimlik siyaseti içinde aktif olan bireylerin de devrimci, komünist ya da sizlerinki gibi komünist bir devrim hayalinin olamayacağını mı düşünüyorsunuz?

İS: Tam tersi! Kesinlikle böyle bir ‘‘hayalleri’’ olmalıdır! Bütün bu baskı ve sömürüyü ortadan kaldıracabilmemiz için olmalıdır. Ancak kimlik politikalarının çizdiği sınırlardan ve ‘‘anlatı’’ mefhumundan, yani herkesin kendi hakikatlerinin peşinden koşması noktasından yeterince bahsettiğimi düşünüyorum. En basit tabiriyle objektif realite böyle bir şey değildir. Bunun doğru ve tutarlı bir şekilde anlaşılabilmesi için ve tabi dönüştürülebilmesi için bilimsel yaklaşım şarttır. Yeni komünizmin kritik önemi de tam bu noktada bir kez daha devreye girer. Hem bu sistemin dinamiklerinin ve başat çelişkilerinin objektif realite ışığında çözümlenmeleri, hem de bundan önce yapılmış olan tali bazı hataların çözümlenmesi ile bu noktada ihtiyacımız olan perspektifi bize sağlar. Yani kısacası devamlı olarak söylediğimiz bir noktaya geliriz. Bu baskı ve sömürü ilişkilerinin bitirilebilmesi için devrim zorunludur, mümkündür ve arzulanabilir. Bugün, ezilen en temel kitleler de dahil olmak üzere bütün insanlığın kurtuluşu için, ya nihai amacı sömürücü ve baskıcı ilişkilerin

olmadığı komünist bir dünyayı hedefleyen gerçek bir devrim yapacağız, ya da insanlık bugün yaşadıklarını gelecekte de -ki eğer bir gelecekleri olacaksa- yaşamaya devam edecek. Eğer sorunuza geri dönecek olursak, ezilenlerin tam da böylesi bir devrime ihtiyacı var. Ve evet, toplumun her kesiminden gelen insanlar bunun öznesi ve önderi olabilirler.

Ercan Jan Aktaş Kimdir?

Sosyal bilimci, yazar. Sosyal bilim çalışmalarını sürdürdüğü Ortadoğu Tarih Akademisi Girişimi ve Dut Ağacı Kolektifi bünyesindeyken ‘‘Ben Öldüm Beni Sen Anlat’’ (Belge Yayınları, 2006) ve ‘‘Öykülerle 12 Eylül’’ (Kolektif, 2013) adlı çalışmaların kitaplaştırılmasında yer alır. Bunlara ek olarak Aktaş’ın ‘‘Sertav Çiya’ya Mektuplar’’ (Vate Yayınları-2008) ve ‘‘Gitmek’’ (Kaos Yayınları, 2020) adlı iki kitabı daha vardır. Şu an da Fransa’da bir yandan EHESS’te (Ecole des Hautes Etudes en Science Sociale) master yapmakta bir yandan da Barış İçin Vicdani Ret çalışma grubunda çalışmalarına devam etmektedir.

Cumhuriyetçi Faşistlerin Nefret Dolu Anti-Trans Yasa Dalgası

ABD’nin düzinelerce eyaletinde faşist Cumhuriyetçiler, trans bireylerin ve genel olarak LGBTQ bireylerin haklarını kısıtlamayı hedefleyen eşi benzeri görülmemiş ayrımcı kanunları yasalaştırıyorlar. Human Rights Campaign¹ (İnsan Hakları Kampanyası) organizasyonu 13 Mart’a kadarki süreçte bu sene 82 anti-trans kanunun eyalet yasalarına sunulduğunu rapor etmekte. Bu rakam, bir önceki senenin tamamında sunulan 79 benzer kanunu geçerek daha şimdiden 2021’i “tarihte en çok

anti-trans kanunun geçirildiği sene” yapıyor.

Şimdiden çok açık olan bir şey var ki Cumhuriyetçi faşistler tarafından pek çok eyalette trans bireylere karşı saldırıların yoğunlaşması, trans bireylere sadece daha çok zarar verilmesine ve genel olarak topluma zarar verilmesine yol açacak faşist bir kampanyadır.

NBC News raporuna göre pek çok eyaletteki meclis üyeleri Alliance Defending Freedom (ADF) [Özgürlüğü Koruma Birliği] isimli Hristiyan Faşist bir “savunma grubu” tarafından bu kanunları yapmaya ve bu saldırıların parçası olarak mahkemelerde davalara katılmaya teşvik edildi. ADF, kendi tanımları ile “ahlaki ve Hristiyan bir temel üzerine inşa edilen [ABD] yasal sisteminin giderek dini özgürlüklere, insan yaşamının kutsallığına, ifade özgürlüğüne, evliliğe ve aileye karşı bir yolda ilerleme”, başka bir deyişle Hristiyan faşist değerlere ve düşüncelere karşı ilerleme eğilimine karşı mücadele etmek için kurulmuştu. Faşistlerin yasama ve yürütmeye katmaya çalıştıkları kanunların *sadece bir kısmı* şöyledir.

Trans Gençleri Spor Aktivitelerinin Dışında Tutmak

Pek çok kanun tasarısı transseksüel gençliğin spor aktivitelerine katılmasını yasaklamak üzerine. Daha bu sene, 25’ten fazla eyalet meclisi bu yönde kanun tasarılarını uygulamaya koydu. Mart ayında Mississippi eyalet başkanı “devlet okullarının doğum cinsiyetine dayanarak takımları düzenlemesini zorunlu kılan ve transseksüel öğrenci atletlerin kendi cinsel kimliklerine göre okul sporlarında yer almasını engelleyen” bir yasayı imzaladı. (NBC News²)

Bu kanun tasarıları üzerine, futbol yıldızı ve Olimpik altın madalya sahibi Megan Rapinoe yakın zamanda, “Bu tasarılar yakın zamanda LGBTQ insanlara karşı yapılan en yoğun saldırılardan biridir. Spor, trans bireylerin haklarına saldırılan başka bir meydan haline geldi. Bu girişimler, tıpkı

global bir salgının içinde bulunan diğer çocuklar gibi kendilerini yalnız hisseden ve değer ve destek görmeye ihtiyaç duyan trans gençlere büyük zarar vermektedir. Salgından önce bile her üç trans gençten biri intihar girişiminde bulunduğunu bildiriyor ...” (Washington Post ³).

Özellikle trans kadınlara karşı spor mücadelelerinde “eşitlik” konusunda değinilen bazı sorunlarla ilgili objektif bir karmaşıklık bulunmaktadır; profesyonel ve en üst düzeyde bu sorunlar daha çok mantık temelli görüşmelere ve tartışmalara çağrı yapmaktadır. Aşağıdaki açıklama notunu inceleyebilirsiniz. Ancak faşistler kendi yaklaşımlarını kadınlara karşı “adalet” temelinde savunsalar da trans bireylere karşı bu saldırılar ve onların **faşist hedefleri** spor alanında ve bunun dışında kızları ve kadınları korumaktan tamamen uzaktır. Temel amaçları, **evde ve toplumun her köşesinde kadınların erkeklere boyun eğmesine indirgenebilecek şekilde baskıcı patriyarkal kuralları ve katı geleneksel cinsiyet normlarını desteklemektir.**

Bu zedeleyici davranışlar kınanmalı ve en sert sözcüklerle teşhir edilmelidir.

Trans Bireylere Yardım Eden Tıbbi Uzmanları Hedeflemek

Yakın zamandaki trans bireylere karşı en iğrenç faşist saldırılardan biri, doktorların transseksüel gençlere *tıbbi müdahale* ve *tavsiye* sunmalarını yasadışı ilan eden Arkansas eyaleti kanunudur. Bu kanun trans gençleri ve doktorlarını cezalandırmayı amaçlayan kanun tasarılarının içinde. Örneğin 6 Nisan’da Arkansas meclis üyeleri⁴, Cumhuriyetçi olan eyalet başkanı Hutchinson’ın ⁵ vetosuna rağmen, doktorların gençlere “cinsiyet uyumu”⁶ sağlayıcı tıbbi müdahaleler yapmalarını veya gençleri bu müdahalelere yönlendirmelerini yasaklayan bir kanunu korumak yönünde ezici üstünlükle sonuçlanacak şekilde oy kullandı.

Mart sonlarında, South Carolina⁷ meclisi tıbbi profesyonellerin 18 yaş altındaki transseksüel bireylere geçiş süreci müdahaleleri yapmalarını bir suç ilan eden bir kanun tasarısı sundular. Suçlu bulunan bir tıbbi sağlayıcı 20 yıla kadar hapis cezasına çarptırılacaktı. Bir düşünün –**Pek çoğu korkunç acılar çeken gençlere yardımda bulunmak için 20 yıl hapis.** Bu kanun tasarısı aynı zamanda öğretmenlerin ve diğer okul çalışanlarının, 18 yaşının altındaki bir öğrencinin “kendi cinsiyeti hakkındaki algısı cinsiyetiyle uyuşmuyor ise” bu öğrencilerin ailelerine haber vermelerini zorunlu kılacaktı. Başka bir deyişle, bu tasarı öğretmenleri transseksüel olduklarını düşündükleri öğrencilerini ailelerine bildirmek zorunda tutuyordu. Alabama’da da çok benzer bir tasarı beklemede ve 30 Mart’ta, Teksas⁸ Senatosunda ve Temsilciler Meclisinde Texas eyaletinde herhangi bir doktorun 18 yaş altındaki transseksüel bireylere cinsiyet uyumu sağlayıcı tedavi sunmasını yasaklayan bir kanun tasarısı düzenlendi.

Diğer Nefret Dolu Tasarılar ve Kanunlar

Bütün bunlar ABD’nin her tarafında pek çok eyalette LGBTQ bireylerin haklarına saldırıda bulunan, American Civil Liberties Union⁹ [Amerikan Sivil Özgürlükler Sendikası] tarafından “trans gençlere sağlık hizmetlerini engelleme”, “tek cinsiyetli tesis uygulamaları şeklindeki yasaklar”, “kimlik belgeleri üzerine yasaklar”, “sağlık sektöründe, evlat edinilme ve koruyucu aile sisteminde, okullarda ve öğrenci birliklerinde dine dayalı muafiyet” ve “diğer dine dayalı muafiyet” şeklinde kategorize edilen başka kanun teklifleriyle uyum içindedir.

Devlet ve eğitim kurumlarında farklı seviyelerde de bu saldırılar devam etmektedir. Örneğin, “dini özgürlükler” adına 10 Mart tarihinde Senato ve Temsilciler Meclisi üyesi Cumhuriyetçi faşistler “Child Welfare Provider Inclusion Act”¹⁰ [Çocuklara Yardım Sağlayanları Kapsayıcı Yasa] ismini

verdikleri, anti-LGBTQ koruyucu aile ve evlatlık edinme ajanslarının çocuk yardımı programlarından yararlanmasını engelleyen eyaletlere yapılan federal yardımı ciddi derecede düşürmeyi amaçlayan bir yasa tasarısını sundular.

Teksas eyaletinde bulunan ve dünyanın en büyük Baptist üniversitesi olan Baylor Üniversitesi¹¹, “Bir çalışanın eşinin sadece karşı cinsten ise mütevakkıf sayılabileceği” şeklindeki ilkesinin hala arkasında durmaktadır. Baylor bu konudaki soruları Teksas eyaletinde bulunan Hristiyan faşist First Liberty Institute [İlk Özgürlük Enstitüsü] örgütünün bir avukatına yönlendirdi. Bu örgütün sözcüsü şöyle söyledi: “Baylor gibi dini bir organizasyonun kendi bürokratik şeklini, beklentilerini, sigorta politikasını İncil’in aile ve evlilik tanımını da dahil olacak şekilde dini inançlarına dayandırma hakkı kadar kutsal olan neredeyse başka hiçbir şey yoktur.”

Cumhuriyetçi faşistler tarafından pek çok eyalette trans bireylere karşı saldırıların yoğunlaşması, trans bireylere sadece daha çok zarar verilmesine ve genel olarak topluma zarar verilmesine yol açacak faşist bir kampanyadır, ve en sert sözcüklerle teşhir edilmeli ve kınanmalıdır.

Açıklayıcı Not: Spor müsabakalarında “adalet” konusunda öne sürülen bazı sorunlar objektif bir karmaşıklık içermektedir, özellikle de sporda trans kadınlar meselesinde şu anda kendini kadın olarak tanımlayan ancak doğumda cinsiyetleri erkek olarak belirlenen kişilerin kadın sporlarında (gerçekten hormonal tedavi görüp görmediklerine ve/veya cinsiyet değiştirme ameliyatı olup olmadıklarına bakılmaksızın) yer almasına izin verilmesi gerekip gerekmediği, ya da bu tür trans kadın atletlerin doğuştan kadın olan atletlere karşı “adaletsiz” bir avantajdan yararlanıp yararlanmayacakları konuları gündemdedir.

Bu sorunların bazıları erkekler ergenlik dönemini geçtikten

sonra kadın olmak için fiziksel bir değişim geçirirler dahi, potansiyel olarak ergenliklerini erkek olarak geçirme sürecinden “taşıyabilecekleri” bazı fiziksel özellikler (örneğin testosterona bağlı daimî kas kütlesi ve kemik yapısı değişiklikleri) olması ihtimalidir. Bu sorun özellikle ekonomik bursların, sponsorlukların ve sporcuların geleceklerini önemli derecede etkileyebilecek başka tür desteklerin sunulduğu elit ve profesyonel seviyelerde daha da yoğunlaşmaktadır. Bu sorunlar bilimsel bir yaklaşımı gerektirmektedir. Title IX¹² [Başlık 9] altında bazı ilerlemeler kaydedilmiş olmasına rağmen, trans kadınların haklarını ve sağlıklarını korurken aynı zamanda da daha geniş engellerle ve genel olarak dünyanın her tarafında spor alanında ve hayatın başka boyutlarında da kızlar ve kadınlar tarafından hissedilen geleneksel ayrımcılıkla mücadeleye devam etme ışığında en iyi yaklaşımın bulunması için mantık çerçevesinde daha çok fikir yürütme ve tartışma gerekmektedir.

1. [Breaking: 2021 Becomes Record Year For Anti-Transgender Legislation, Human Rights Campaign](#), 3/13/21.
2. [Mississippi governor signs bill banning trans athletes from school sports](#), NBC News, 3/11/21,
3. [Megan Rapinoe: Bills to ban transgender kids from sports try to solve a problem that doesn't exist](#), Washington Post, 3/28/21.
4. [Arkansas legislators pass ban on transgender medical treatments for youths, overriding governor's veto](#), Washington Post, 4/6/21.
5. Arkansas eyaletinin Cumhuriyetçi başkanı Asa Hutchinson, bu yasayı veto etti -bu veto açık ara üstünlükle eyalet meclisi tarafından reddedildi. Kendisi yasa hakkında “bu devletin hedefi değildir” dedi ve “parti olarak sahip olmamız gereken şefkat ve muhafazakarlık mesajını” taşımadığını söyledi. Durumun ne kadar ciddi olduğunu göstermek adına, Donald Trump hemen Hutchinson’ı “sadece isim olarak cumhuriyetçi” bir sıksa sıklet ilan ederek görevden aldı ve ekledi: “Bay bay Asa, onun sonu budur.” İşte bu, trans gençleri kız ve kadın sporlarından alıkoyan bir yasa tasarısının ve tıbbi

profesyonellere “tıbbi vicdani ret” (Hristiyan faşistlerin en sevdiği taktiklerden biri olan, bizzat Hutchinson’ın sözleriyle “doktorların herhangi bir işlemi vicdani sebeplerle reddedebilmesini sağlayan”, özellikle LGBTQ hastaları reddetmek amacıyla kullanılacak bir kavram) hakkı tanıyan başka bir tanesinin de altına imzasını atan bir Hristiyan faşistin konu hakkındaki söyledikleri.

6. Cinsiyet uyumu ve cinsiyet uyumu sağlayıcı insanların kendilerini tanımladıkları cinsiyeti geliştirebilmelerini sağlayan tıbbi prosedürleri ve genel bakımı anlatmak için kullanılmıştır.
7. [South Carolina Lawmakers File Extreme Anti-LGBTQ Bill That Would Criminalize Medical Professionals Who Provide Essential Care to Transgender Youth](#), SC United for Justice & Equality.
8. [Texas could follow Arkansas in passing anti-trans health care bill](#), Chron.com, 3/30/21.
9. [Legislation Affecting LGBT Rights Across the Country](#), ACLU.com, 4/9/21.
10. [LGBTQ groups mobilize against bill sponsored by Pa. Rep. Kelly targeting same-sex adoptions](#), Pennsylvania Capital-Star, 3/24/21.
11. [Baylor denies health care dependency status to same-sex spouses of university employees](#), Baylor Lariat, 4/7/21.
12. Title IX [Başlık 9] 1972 Eğitim Reformunun bir parçası olarak yürürlüğe konan bir federal kanundur. Federal destek alan okullarda ve diğer eğitim kurumlarında cinsiyete dayalı ayrımcılığı yasaklamaktadır.

Boğaziçi: Bir Direnişin Kronolojisi

Her şeyi 1 Ocak 2021 tarihli Tayyip Erdoğan’ın onayladığı kararname ile iktidar çevresinin akademi alanındaki bir temsilcisi olan Prof. Dr. Melih Bulu’nun kayyım rektör olarak Boğaziçi Üniversitesi’nin en tepesine atanması ile başlatmak, şüphesiz buz dağının yalnızca görünür kısmı ile ilgilenmek olacaktır.

AKP faşizminin toplumda LGBTQ bireyler, kadınlar, başta ezilen Kürt ulusu olmak üzere ezilen milletlerden, azınlık olarak tanımlanan inanç gruplarından, farklı etnisitelerden, yoksul emekçi kitlelerden, ilerici ve sosyalist çevrelerden birey ve topluluklara yönelik baskıcı uygulamalarının derinlikli bir tarihi bulunuyor. Buna Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan itibaren -ve elbette önceki uzunca bir tarihsel evreye damgasını vuran gerici imparatorluk evresinde kendini çok yönlü şekilde gösteren geleneğin ağır baskıcı zincirlerini de bu halkaya eklemek gerek- sistemli ve azgın bir şovenizmin ve dini ideolojinin bütün bir siyaset ve düşünce çevresini belirlediğini; kuruluş sürecinin doğrudan bu baskı ve eşitsizlikleri içerdiğini, topluma giydirilecek harcın yani bunun ideolojisinin bizzat Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucu kadroları tarafından bilinçli bir şekilde inşa edildiğini ve sonrasındaki bütün bir evrenin ise egemen sınıfların rekabet halindeki başı çeken iki temel kanadının belirgin uygulamaları ile daha da yapılanan ve kökleşen bir biçime büründüğünü belirtmek gerekiyor.

Ve elbette son 17 yıllık iktidarları süresince her ne kadar - egemen güçler arasındaki ilişkilerin ve en temelde dünya arenasındaki belirleyici etmen olan kapitalist-emperyalist sistemin değişen dinamikleri ile birlikte- kendi içinde farklı evreleri bulunsada, hakim sınıfların iktidar bileşenlerinden biri olan Gülen cemaatinin darbe girişimi sonrasında Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde konsolide olan Türkçü-İslamcı mevcut faşizmin nasıl bir ideoloji olduğunu, hangi tarihsel dinamiklerden beslenerek yapılandığını, hangi üretim biçiminin hangi somut durumuna tekabül ettiğini, kapitalist-emperyalist dünya sistemi ile olan seyrini ve gerek bu coğrafya gerekse insanlık açısından yarattığı tehdit ve tehlikeyi görebilmek gerekiyor.

-1-

Yine de ölçeğimizi biraz daha yakın bir geçmişe yerleştirerek Boğaziçi Üniversitesi direnişine giden sürecin arka planına

odaklanmak, bu fenomenin gelişim seyrini somutlaştırmak açısından verimli olacaktır.

Anımsanacağı üzere, henüz geçtiğimiz Ramazan döneminde Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali Erbaş, koronavirüs pandemisi vesilesi ile yaptığı Cuma hutbesinde eşcinsel bireyleri ve kadınları doğrudan hedef alarak şu sözleri söylemişti:

“İslam zinayı en büyük haramlardan kabul ediyor. Lûtîliği, Eşcinselliği lanetliyor. Nedir bunun hikmeti. Hastalıkları beraberinde getirmesi ve nesli çürütmesidir, bunun hikmeti. Yılda yüzbinlerce insan gayri meşru ve nikahsız hayatın İslami literatürdeki ismi zina olan bu büyük haramın sebep olduğu HIV virüsüne maruz kalıyor.”

Hutbeye Ankara Barosu’ndan yapılan açıklama ile tepki gelmiş sonrasında gelen baskı karşısında çelişkili açıklamalarla geri adım atmak durumunda kalmışlardı. Erdoğan ise doğrudan Diyaneti sahiplenerek **“Diyanet İşleri Başkanımıza yapılan saldırı doğrudan devlete yapılan saldırdır”** diyerek bu meselenin esas taraflarından birinin *bütün bir değer ve kaynak dağıtan ve silahlı zor gücü tekeli elinde bulunduran bir baskı aracı olan devlet yapısı olduğunu* açıkça itiraf etmişti.

Yeni Komünizm web sitesinde diyanetin hutbesinin ne anlama geldiğini ve iktidarın yol haritasına dair dosyamızı 1 Mayıs 2020 tarihinde paylaşmıştık. [\[1\]](#)

Yine aynı dönemde yayınlanan bir diğer makalemizde LGBTQ bireylere ve kadınlara yönelik baskı ve zulmün niçin toplumun kritik bir fay hattı olduğunu ve bu meselenin bu sistem sınırları içinde niçin reformlarla düzeltilemeyeceğinin altını çizmiştik.

“Gerici faşistlerin homofobik olmalarının yanında aynı zamanda güçlü birer kadın düşmanı da olmaları, buna ilaveten kadının kurtuluşu ve LGBTQ bireylerin kurtuluşunun birbirleriyle iç içe geçmiş üretim ilişkileri ve erkek egemen sistemin alaşağı edilmeden böyle bir kurtuluşun bir hayalin ötesine

geçemeyeceği hakikatini göstermektedir.” [2]

Yukarıdaki alıntıyı aktardığımız bu dosyada LGBTQ bireylerin niçin bu sistem içerisinde ve özellikle de şu an Üçüncü Dünya olarak anılan ülkelerde tam olarak özgürleşemeyecekleri ele alınmış ve Bob Avakian’ın “**iki miadı dolmuşlar**” olarak formülleştirdiği, toplumların kapitalist-emperyalist sistemin işleyişi ile dinci gerici ideoloji arasına hapsedilerek, bu iki demode dinamik arasında kutuplaştırıldıkları ve bunun bütün baskı ve sömürü ilişkilerini ortadan kaldıracak gerçek bir devrimin önünde oluşturduğu zorluğun da altı çizilmişti.

-2-

Arada geçen süreçte durmayan kadın cinayetleri, burjuva demokratik haklar çerçevesine daha kuvvetli vurulan darbeler, belediyelere yapılan müdahaleler, koronavirüs pandemisinin yönetilmesinde yaşanan ağır problemler ve anti-bilimsel yaklaşımlar, toplumda gittikçe derinleşen yoksulluk ve her seferinde kendini gösteren üstün-büyük ulus şovenizmi yaşanmaya devam etti.

Melih Bulu’nun kayyım rektör olarak Boğaziçi Üniversitesi’ne Erdoğan tarafından yerleştirildiği [3] Ocak 2021 evresine işte böylesi bir arka planda gelindi. Dolayısıyla, öncelikle içinden geçilen bütün bir siyasi atmosferi ve toplumun hangi yönde götürüldüğünü açık bir şekilde ortaya koyabilmek gerekiyor. Eğer bu çerçeve doğru şekilde oturtulup, bu gelişmeler bilimsel şekilde yani en altta yatan itici dinamikleri ile tanımlanıp ortaya çıkartılamazsa; mesele ne yazık ki son günlerde ilerici çevrelerde öne çıkmaya başlayan bir fenomenle -benzeri durumlarda neredeyse her zaman yaşanan bir fenomenle- haklı ve son derece güzel bir direniş sergileyen öğrenci hareketinin kendiliğindenci ve sistem içi reform talepleri bağlamı ile sınırlı kalacaktır. Ve meselenin tam da bu şekilde ele alınması, yani toplumsal bir fenomenin bilimsel şekilde analiz edilmemesi durumu, son kertede gerekli olan çözümü de ister istemez eksik veya hatalı bırakacaktır.

Ve daha da trajik olanı, talepler ve çözüm konusunda yaşanan bilimsel olmayan, sistemsiz, kendiliğindenci yönelim sürecin karşı tarafını, yani Türkçü-İslamcı Erdoğan faşizmini toplumu kendi istedikleri temelde kutuplaştıracak için ihtiyaç duydukları koşulları da hazırlamış olacaktır. Bu durum oldukça tehlikelidir ve kabul edilemez. Oysa bu haklı ve güzel direniş hareketi, eğer doğru bir yöntem ve yaklaşımla ve doğru bir önderlik altında ele alınırsa, toplumu geriye çeken bütün kiri pası ve bunların kurumlarını temelden ortadan kaldıracabilecektir; ve bu hareketin doğru temelde geliştirilmesi ile yepyeni ürünler ortaya koyması ve bugünden kökten farklı -karşılıklı sevgi ve saygının ve yine bugünkünden niteliksel açıdan farklı, insanların çok daha kapsamlı tutarlı etik ilişkilerle içinde yaşamaktan gerçekten keyif alacakları- yepyeni toplumsal ilişkilerin açığa çıkması mümkündür. Bu önemli meseleye yeniden döneceğiz.

-3-

Yeniden içinden geçilen sürecin gelişim seyrine dönelim. Kayyım rektör Melih Bulu'nun atama kararına sürecin başından itibaren önce üniversite öğrencileri ve toplumun ilerici kesimleri ve hemen ardından üniversite öğretim üyeleri tepki gösterdiler. Atama kararının hemen ardından öğrencilerin oluşturduğu Boğaziçi Dayanışması, boykot ve eylem çağrısı yaptı. Bu çağrıyla birlikte günlük olarak farklı protesto gösterileri düzenlenmeye başlandı. Öğretim üyeleri de her gün rektörlük binası önünde cüppeleriyle toplanmaya başladılar. Son dönemde düzenlenen operasyonlarla bazı öğrencilerin tutuklanmasının ardından bu taleplere tutukluların serbest bırakılması eklendi. Melih Bulu'nun atamasına yönelik ilk geniş kapsamlı protesto 4 Ocak Pazartesi günü yapıldı. Kampüs etrafında geniş güvenlik önlemleri alan polis, öğrencilerin içeriye girmesine izin vermedi. Bu eylemlerde üniversite kapısına kelepçe takıldığına dair görüntüler sosyal medyada birçok kişi tarafından paylaşıldı. Bu gösterilerde 20'den fazla kişi gözaltına alındı.

Okulda 5 Ocak günü devir-teslim töreni düzenlendi. Rektörlük binası önünde toplanan öğretim üyeleri binaya arkalarını dönerek, protesto eylemi düzenledi ve gözaltına alınanların serbest bırakılması çağrısı yaptı.

Aynı gün, üniversitenin Güney Kampüsü'nde başlayan eylemler Kadıköy'de devam etti ve Boğaziçi dışından gelenlerin de katıldığı daha geniş kapsamlı bir protesto düzenlendi. 0 tarihten bu yana da hem öğrencilerin hem de öğretim üyelerinin protestoları, kampüs içerisindeki farklı eylemlerle devam etti. Bununla birlikte geçen haftasonu bu süreçte önemli bir dönüm noktası yaşandı.

5 Ocak 2020 tarihinde yenikomunizm.com sitesinde Melih Bulu'nun esasen neyi temsil ettiğine, mevcut sistemin alternatifinin ne olduğuna ve bugünden kökten farklı bir bilim yapma anlayışının mümkünlüğüne dair önemli notlar içeren bir makale yayınlandı. Protestolarda talepleri daraltan yaklaşım ve düşünce biçimlerine -meselenin tek başına seçim ve şahıs meselesi olmadığına- dikkat çekildi.

“Melih Bulu gibilerin ağzından dökülen “bilimsel üretimin” ve “inovasyonun” ne anlama geldiğini bunun insanlık için getirdiği ve getireceği felaketlerin neler olduğunun çok daha yüksek sesle tartışılması gerekiyor. Belirttiğimiz gibi Melih Bulu, AKP faşizminin bilim/egitim alanındaki sayısız temsilcisinden biridir. Esas görevi insanların yaşamlarını ve ruhlarını un ufak eden, her şeyi acımasız bir rekabetin nesnesi haline getirmiş miadı dolmuş bir sistemin güçlendirilmesi/tamiri konusunda gerekli kadroları yetiştirmektir. Toplumdaki zihinsel emek ile kol (manuel) emek arasındaki ayrımın daha da derinleştirilmesi, halk kitlelerinin mesleklerine göre, yaşlarına göre, inanç durumlarına göre, konuştukları dile göre, cinsel yönelimlerine göre, cinselliği yaşama biçimlerine göre, medeni durumlarına göre hatta çocuk sahibi olup olmamalarına göre her an her

saniye devamlı olarak kategorize edilerek -segmente edilerek- ayrıştırıldıkları ve temel olarak metalaştırıldıkları bir sistemin bilimden ve inovasyondan kastının ne olduğunu çok daha açık bir şekilde görmek durumundayız.” [4]

-5-

Sosyal medyada faşist güçlerin uygulamalarına karşı **#AşağıyaBakmayacağız** etiketi ile büyük bir protesto dalgası başladı. Bu evrede yenikomunizm.com sitesinde yayınlanan bir makalede [5] aşağıdaki şu tespiti yer verildi:

“Evet Boğaziçi Direnişi de, faşist iktidarın zapturapt altına alma girişimlerinin hepsine karşı direnişler de meşrudur, ve evet aşağıya bakmayacağız! Ancak ‘‘aşağıya bak’’ gerçekten ne anlama geliyor? Bu aslında çok da uzak olduğumuz bir ‘‘talimat’’ değil. Bundan birkaç yıl öncesinde ortaya çıkan rezil görüntülerde Kürt işçileri arkadan kelepçeleyerek yere yatıran ve ‘‘Bana bakmayın aşağıya bakın!’’, ‘‘Size Türkün gücünü göstereceğiz!’’ diye kuduz salyalar akıtan faşist ile, öğrencilere ‘‘aşağıya bakın’’ diyen faşist, aslında aynı zihniyetin aynı düşünüş biçiminin ve aynı dünya görüşünün birer yansımalarıdır.”

İlerleyen günlerde, Boğaziçi Üniversitesi direnişi bu süreçte önemli bir gelişme ile karşı karşıya kaldı. Kampüs içerisinde açılan ve 300’den fazla kişinin eser gönderdiği bir sergide yer alan bir sanat eserine (LGBTQ bayrakları eklenmiş Kabe referanslı bir kilim) gösterilen tepkiler, doğrudan LGBTQ topluluğunun hedef alınmasına ve yaşananlardan sorumlu gösterilmesine yol açan bir süreç başlattı. Yazımızın başında da bahsettiğimiz genel çerçeve düşünülecek olursa, toplumda şeytan gibi gösterilen ve doğrudan ötekileştirilen LGBTQ bireyler bir kez daha “terörist” damgası yediler. Ve Boğaziçi Üniversitesi direnişi bir terör eylemi olarak devlet tarafından kodlanarak “dinsiz” “ahlaksız” “terörist” etkinliği şeklinde hızla topluma lanse edildi. Toplumda -içlerinde daha ilerici, seküler kesimler de dahil olmak üzere- LGBTQ

bireylerin “sapıklığı” ve “azıtması” üzerinden son derece negatif bir kamplaşma yaşandı. Bu meselede toplumdaki geniş kesimlerin oldukça zehirli ve kendilerini devamlı olarak iktidarın ve egemen baskıcı söylemin bağlamına geri çeken bir bakış açısına sahip olduğu bir kez daha açığa çıktı. [6]

Geçen haftasonu düzenlenen operasyonda beş kişi gözaltına alındı. Bu kişilerden Boğaziçi Üniversitesi öğrencileri olduğu açıklanan ikisi tutuklandı, ikisine de ev hapsi verildi. Bu tutuklamaları protesto etmek için 1 Şubat Pazartesi günü düzenlenen eylemler sırasında polis üniversite kampüsü içerisinde sert bir müdahalede bulundu. Eylemlerde 159 kişi gözaltına alındı. Bu kişilerden yedisi polis sorgularının ardından serbest bırakıldı ancak daha sonra Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü’ne bağlı polislerce tekrar gözaltına alındı.

-6-

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Altun, öğrencilerin eylemini “rektörlük ablukası suçu” olarak tanımladı ve Bulu’nun LGBTİ Çalışmaları Aday Kulübü’nün adaylık statüsünü kaldırdığı için eylemler düzenlendiğini öne sürdü. Altun’un bu iddiasına rağmen öğrenciler ve Boğaziçi Dayanışma, protestolarının amacını Bulu’nun istifası, yeni rektörün seçimle belirlenmesi ve tutuklu öğrencilerin serbest bırakılması olarak sıraladı. Altun ayrıca, **“Biz reform dedikçe, daha fazla demokrasi dedikçe, yeni anayasa dedikçe, büyüme dedikçe, refahın tabana yayılması dedikçe onlar sokakları karıştırmaya çalışıyor, darbe çıkırtkanlığı yapıyorlar”** dedi.

Süleyman Soylu ise geçtiğimiz Salı sabahı attığı mesajda, olaylardan LGBTQ topluluğunu sorumlu tuttu ve daha önceki ifadesini yineledi. Bunun üzerine Twitter, Soylu’nun her iki mesajına da nefret davranışı hakkındaki” kuralları ihlal ettiği gerekçesiyle uyarı ekleyerek, gizledi.

Faşist koroya son bir katkı da bu kez Trakya Üniversitesi’nden geldi. Trakya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dekanı ve

üniversite genel sekreteri Prof. Dr. Cevdet Kılıç, sosyal medya hesabından yaptığı paylaşım, Boğaziçi Üniversitesi öğrencilerini hedef alarak, **“Biz eylem falan yapmayız. Biz gece vakti işi bitirir ertesi gün işe gideriz bilin istedim”** ifadelerini kullandı.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Mustafa Şentop ise Boğaziçi Üniversitesi’ndeki olaylara ilişkin, **“Burada başka bir tablo var. Başka bir hazırlığın ipuçları görülüyor, seziliyor. Buna devlet müsaade etmez.”** ifadelerini kullandı. [7] Görüldüğü üzere sürecin aktif bir tarafı olarak yeniden “devlet” vurgusu öne çıkartıldı.

5 Şubat 2021 tarihinde yenikomunizm.com web sitesinde Boğaziçi Üniversitesi direnişine yönelik 7 maddelik bir oryantasyon açıklaması yayınlandı. Faşizm tehlikesinin ve bunun temsilcilerinin toplumu nasıl kutuplaştırdıkları ve bu durumun yarattığı negatif çerçevenin bir kez daha altı çizildi:

“Gerici rejim sadece, direnen genç insanları hedef almamakta, aynı zamanda onları destekleyen ve sempati duyan herkesi “düşman” unsur olarak ilan etmektedir. Toplumun “biz ve düşmanlarımız” temelinde kutuplaştırmakta ve gerici temelde yeniden ideolojize etmektedir.

LGBTQ bireylere yönelik tüyler ürperten saldırılar, ataerkilliğin ve ortaçağ ideolojisi olan dinin ağır ve kokuşmuş bir bileşimi olarak tezahür etmektedir. “Değerlerimiz” safsataları altında, “biz ve düşmanlarımız” gerici konsepti daha da harlanmakta, yüzyıllardır olduğu gibi “toplumsal cinsiyet normlarına” uymadıkları iddia edilen herkesi, aleni olarak terörize etmekte ve saldırılarının temel argümanları haline dönüştürmektedirler.”

-7-

Riskleri Görebilmek, Engelleri Aşabilmek ve Bilimsel Temelde Cüret Etmek

Şu an gelineen noktada sosyal medya kanallarında ve alternatif medya kuruluşlarında öğrencilerin ve akademisyenlerin taleplerini görmeye devam ediyoruz. Gerek AKP faşizminin temsilcilerinin ve egemen sınıfların diğer kesiminin temsilcisi olan çeşitli sistem partilerin, gerekse daha çok kendini sistem içi reformlarla sınırlı tutan gençlik kitlelerinden çeşitli kesimlerin meseleye yaklaşımlarındaki oldukça problemlili bir ideolojinin varlığı kendini açıkça göstermektedir. [8] Buradaki mesele yalnızca taleplerin daraltılması veya öğrencilerin uslu durmaları söylenerek pasifize edilmeleri de değildir. Sürecin ciddi risklerinden bir tanesi, yazımızın başında da belirttiğimiz gibi, ancak bilimsel bir şekilde kökleri ve dinamikleri anlaşılması gereken ve bu doğrultuda gerekli olan çözüme yönelik bir vizyonun burjuvazinin dar ufku çerçevesi içinde görmezden gelinmesi ve bu pozitif sinerjinin yine bu ufkun içine hapsedilip heba edilmesi ihtimalidir. Baskıya uğrayan, tutuklanan, ev hapsine çarptırılan, okulundan uzaklaştırılan, cinsel yönelimlerinden ötürü açıkça terörist veya sapık ilan edilen insanların bu son derece haklı mücadelelerinde nasıl bir toplumsal fay hattı üzerinde olduklarını, buradaki çelişkilerin nasıl yapılandığını ve nasıl çözülebileceğini etraflı şekilde incelemeleri ve bu doğrultuda fenomenlere cesurca müdahalede bulunabilmeleri gerekiyor.

Gençler başta olmak üzere toplumdaki tüm ilerici kesimlerin hangi sürecin hem nesnesi, hem de onun aktif birer özneleri olduklarını daha sistemli ve kapsamlı bir şekilde görebilmeliler. Gençlik kitlelerinin en temelde bütün bu zalimce uygulamaların ve baskı biçimlerinin gerçekten kökünün kazınmış olduğu yepyeni ilişkiler ve değerler üzerinden kurulacak bir toplumu hayal edebilmeleri gerekiyor. Evet, böylesi bir toplum gerçekten de mümkündür. Üstelik sanılanın aksine bu bir ütopya da değildir. İnsanlık tarihinde çok da uzak olmayan bir geçmişte hayata geçirdikleri çok büyük atılımları ile sınıfların olmadığı bir dünyaya yönelmiş, bu doğrultuda gerekli uygulamalar yapmış, burjuvazinin evrensel

değerler olarak kabul ettirmeye çalıştığı pek çok kavramı ve yaklaşımı kökten sorgulamış, yepyeni bir insanlık anlayışı filizlendirmiş bambaşka toplumsal pratikler de mevcuttur.

Adını net bir şekilde koymak gerekiyor. Bu uygulamaların daha da geliştirilmesi, derinleştirilmeleri, eksikliklerinden öğrenilmesi doğrudan bilimin, bir bilim olarak komünizmin işidir. Bu bilim, günümüzün en radikal Marksisti Bob Avakian tarafından 50 yılı aşkın bütünlüklü ve sistemli bir çalışma doğrultusunda komünizmin yeni sentezi şeklinde geliştirilmiş ve başta en çok ezilen halk kitleleri olmak üzere bütün bir insanlığın hizmetine sunulmuştur.

5 Şubat 2021 tarihinde yenikomunizm.com sitesinde yayınlanan 7 oryantasyon noktasında da [9] belirtildiği üzere:

*“Bu sistemden ve onun caniyane sonuçlarından rahatsızlık duyan, sorgulayan herkesin insanlığın dünya çapında nihai kurtuluşu için, bilimsel bir yöntem ve yaklaşıma, **Yeni Komünizme** ihtiyacı var.*

Bob Avakian’ın mimarı olduğu ve önderlik ettiği bu Yeni Komünizm, komünizmin, insanlığın baskısız ve sömürsüz bir dünya için nasıl bir devrim yapılması gerektiği ve bunun gerçek stratejisini bizlere sunmaktadır. Bu Yeni Komünizmi ve onun taşıdığı muazzam potansiyeli görmezden gelmek, ona gereken önemi vermemek insanlığın gerçek kurtuluş için ihtiyacımız olan temel yönelimden bizleri uzaklaştırır. Bu köhnemiş dünyadan bıkip usanmış herkes, ivedi ve ciddi bir şekilde Bob Avakian’ın Yeni Komünizmine bakmalı ve onu incelemelidir.”

Bu makalede aktardığımız tahliller ve referans verdiğimiz çeşitli dosyalar, Devrimci Komünist Parti ABD Başkanı Bob Avakian’ın mimarı olduğu bu bilimsel çerçeveyi bütün baskı ve sömürü ilişkilerinin -her tür ayrımcılık biçiminin ve değersizleştirmenin ortadan kalkacağı, bunları devamlı üreten

ilişkilerin- kökünün kazınacağı sınıfsız bir toplum doğrultusunda tüm insanlığın kurtuluşu sorumluluğunu üstlenmiş yeni komünizm taraftarlarına aittir.

Sizler de Boğaziçi Direnişinin gelişimine ilişkin ve toplumdaki acımasız baskı ve ayrımcılık biçimlerinin nasıl tamamen ortadan kaldırılabilceğine dair görüşlerinizi bizlerle paylaşabilirsiniz.

Referanslar:

[1] [Diyanet Hutbesinin Gerçek Yüzü ve İktidarın Yol Haritası | Yeni Komünizm \(yenikomunizm.com\)](#)

[2] [Faşizm, Din, Homofobi... İnsanlığın Devrime İhtiyacı Var! | Yeni Komünizm \(yenikomunizm.com\)](#)

[3] Melih Bulu, 2016 yılında yayımlanan bir Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile getirilen sistem çerçevesinde Erdoğan tarafından atandı. Bu KHK'ya göre, devlet üniversitelerine rektör ataması Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından belirlenen üç aday arasından Cumhurbaşkanı tarafından yapılıyor.

[4] [Sistemi ve Temsilcilerini Süpürüp Atmak | Yeni Komünizm \(yenikomunizm.com\)](#)

[5] [Boğaziçi Direnişi, "Sapkın LGBT" ve Gerici İktidara Dair | Yeni Komünizm \(yenikomunizm.com\)](#)

[6] Yalnızca geleneksel düşünce ve onun bağlamındaki burjuva demokratik çevrelerde değil, ilerici-sosyalist çevrelerde de LGBTQ meselesine ilişkin kendini gösteren bu derin bilgisizlik durumu ile -ve bu ikinci çevrelerde bilimsel düşünme ve çözüme ket vurabilen zararlı bir fenomen olarak yapılanan kimlik siyaseti ile- sistemli bir şekilde mücadele edilmesi gerekiyor. Düşüncelerin, tutumların ve davranışların değiştirilmesi kolay süreçler değildir, ancak imkansız da değildir. Şeylerle sistemli bir şekilde yüzleşmek, onların üzerine yoğunlaşmak, doğru soruları sorabilmek, anlamak, etkileşime geçmek, derinlikli ve daha etraflı bir şekilde öğrenmek, öğrenmeye hevesli olmak, açık bir zihne sahip olabilmek gerekiyor. Sonuçların hoşumuza gidip gitmemesinden ve faydasından bağımsız bir şekilde her seferinde hakikati kovalamaya devam edebilmek gerekiyor. Bu doğrultuda

yenikomunizm.com sitesinde yayınlanmış iki önemli dosyanın incelenmesini ve paylaşılmasını okurlarımıza öneririz:

[*Komünistler ile LGBTQ ve Yeni Bir Dünya Üzerine Röportaj | Yeni Komünizm \(yenikomunizm.com\)](#)

[*Eşcinsellik Konusunda Yeni Taslak Programındaki Konumumuz Üzerine | Yeni Komünizm \(yenikomunizm.com\)](#)

Ayrıca Bob Avakian'ın mimarı olduğu komünizmin yeni sentezinin bileşenlerini ve bilimin topluma uygulanmasının önemine ilişkin ilgili kategorideki makaleleri dikkatli şekilde incelemenizi öneririz:

[*Komünizmin Yeni Sentezi | Yeni Komünizm \(yenikomunizm.com\)](#)

[7] Bkz: [Son dakika haberi: TBMM Başkanı Mustafa Şentop: Buna devlet müsaade etmez – Son Dakika Haber \(hurriyet.com.tr\)](#)

[8] Sosyal medyada yayınlanan “Ülkem Adına Çok Üzgünüm” videosu reformist talepler ve düşünceleri belirleyen sistemin ufku noktasında bu noktada düşündürücü ve dikkate alınması gereken bir örnektir: <https://www.youtube.com/watch?v=JsWxmo00Mmo>

[9] [Boğaziçi, Gençlik ve Direniş Üzerine Oryantasyon Notları | Yeni Komünizm \(yenikomunizm.com\)](#)

Boğaziçi Direnişi, “Sapkın LGBT” ve Gerici İktidara Dair

İktidarın Rektör Ataması Ne Anlama Geliyor?

Bu yazıya başlarken öncelikle Erdoğan'ın temsil ettiği gerici İslamcı-Türkçü faşist rejimin konsolide olmasıyla beraber sadece komünistlere, devrimcilere, bu sistem için tehdit olacak unsurlara değil ama bizatihi burjuva demokratik

normlara dair amansızca saldırdığı bir dönemeçte olduğumuzu belirtmek gereklidir. Bilindiği üzere burjuva demokratik normların temel taşlarından olan “yargı, yasama, yürütme” üçlüsünün bağımsızlığının büyük ölçüde tarumar edilmesiyle beraber bürokratik kadrolara doldurulan gerici unsurlar ve HDP’nin Kürdistan’daki belediyelerine kayyım atanması, medyanın büyük ölçüde faşist rejim yandaşı holding patronlarının eline geçmesi ve ciddi boyutlarda paramiliterleşme operasyonu bir arada gitmektedir. Bütün bunlar bir rastlantı olmadığı gibi, ‘‘tek adamın’’ azgınca fantezilerinden de gelmemektedir. Daha önce başka bir yazımızın (i) konusu olan Diyanet İşleri Başkan’ının “LGBT’ler hastalık yayıyor” söylemiyle, faşist Soylu’nun “LGBT sapkınlar” ifadesi aynı gerici rejimin ajandasının parçasıdır. Nitekim iktidarı elinde bulunduran AKP ve faşist rejiminin destekçisi MHP/BBP bu söylemlerde yoğunlaşan homofobik, ırkçı ve kadın düşmanı bir dünya tasavvur etmekte, buna uygun bir ajandayı da gün geçtikçe ilerletmektedir.

Rektör ataması fenomeni Türkiye’de ilk kez 1980 faşist darbesinin Türkiye’ye bir “hediyesi’’ olan Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) ile başlamıştır. Yıllar içerisinde bu kanun çeşitli iktidarlar tarafından değiştirilmiş ve 1992 yılından AKP rejiminin 2016 yılında yaptığı değişikliğe kadar rektörlük kurumu seçimle gelinen ve belli başlı akademik normların yerine getirilmesine dayalı bir kurum olarak varlığını sürdürmüştür. Türkiye ve Kürdistan’da insanların hayatlarının her alanına en gerici bir şekilde müdahil olmaya çalışan faşist iktidar yaptığı rektör atamaları, üniversite eylemlerinde baskı gücü olan polisi en azgın şekilde kullanması, üniversite öğrencilerini işkencelerle gözaltına almasıyla beraber gerici müdahalelerini ‘‘bağımsız’’ olması gereken, sanatın ve bilimin yeşermesi gereken üniversitelere yönlendirmiştir. Nitekim bundan on yıl öncesinde ilahiyat mezunu rektör bulunmazken bugün Türkiye’de her 36 ilahiyat profesöründen birisinin rektör olması da bu tabloya bakılırsa pek de şaşırtıcı değildir.(ii) Tarih boyunca iktidarlarını

konsolide etmiş faşist rejimler ‘‘eğitimi’’ bir hayli önemsemişlerdir; lakin Nazi faşizminin eğitim müfredatında klasik besteci Bach’ın zekasının ‘‘Alman ırkının kanından kaynaklanıyor’’ ibaresiyle, Türkiye’de ‘‘bizim dinimiz en makbul ve tabii bir dindir ve ancak bundan dolayı ki son din olmuştur.’’(iii) ibaresi pek çok farklılığıyla beraber özünde gerici bir dünya görüşünün dışarıya vurulmasıdır. Tıpkı eğitim müfredatından evrimi kaldıran gerici dünya görüşüyle üniversitelere rektör ataması yaparak bilimi ve sanatı da kendi gerici prangalarıyla ezmek isteyen AKP faşizmi gibi.

“Aşağıya bak, toplu gezmek yok!”

Boğaziçi Üniversitesindeki direnişi baskı aygıtıyla kırmaya çalışan ve 159 öğrenciyi gözaltına alan, kimisini işkenceden geçiren; tutuklamalar ve ev hapisleri ile gözdağı vermeye çalışan, biber gazı ve copla yıldırmaya çalışan Türkçü/İslamcı gerici rejimin polisi : ‘‘Aşağıya bak, toplu gezmek yok!’’ demiş, bunun üzerineyse Twitter’da ilerici çevreler **#AşağıyaBakmayacağız** hashtagiyle bir kampanya başlatmışlardır. Evet Boğaziçi Direnişi de, faşist iktidarın zapturapt altına alma girişimlerinin hepsine karşı direnişler de meşrudur, ve evet aşağıya bakmayacağız! Ancak ‘‘aşağıya bak’’ gerçekten ne anlama geliyor? Bu aslında çok da uzak olduğumuz bir ‘‘talimat’’ değil. **Bundan birkaç yıl öncesinde ortaya çıkan rezil görüntülerde Kürt işçileri arkadan kelepçeleyerek yere yatıran ve ‘‘Bana bakmayın aşağıya bakın!’’, ‘‘Size Türkün gücünü göstereceğiz!’’ diye kuduz salyalar akıtan faşist ile, öğrencilere ‘‘aşağıya bakın’’ diyen faşist, aslında aynı zihniyetin aynı düşünüş biçiminin ve aynı dünya görüşünün birer yansımalarıdır. Tıpkı Hrant Dink’i arkasından vurarak yüzünü gizleyen zihniyetle “aşağıya baktıran”, “yüzleri gizleyen” bu zihniyetin aynı dünya görüşünün yansımaları olması gibi. Bu “talimat” ister istemez akıllara filozof Levinas’ı getirir; Levinas, *rapport de face à face* (yüz-yüze) adlı felsefi konseptinde, “ötekinin” benden başkalığını belirleyen, ‘‘Ötekinin’’ yüzü olduğunu söyler, adalet**

kavramı ancak bu yüzün görülmesi ile mümkündür nitekim eğer yüzü göremezsem insan olarak sorumluluklarımın farkına da varamam.

“4 LGBT Sapkını”

Boğaziçi Direnişine karşı kendi baskı aygıtını kullanmaktan çekinmeyen faşist rejim bir diğer taraftan zaten alabildiğine paramiliterleştirdiği sahada da aktif bir linç ortamını köpürtmek istiyor. Tepeden tırnağa örgütlemekten ve desteklemekten kaçınmadıkları İslamcı derneklerine sonuna kadar ifade alanı açıyor, tekbirler getiren gericiiler tehditler savuruyorlar.

Polisin yaptığı baskınlarda ‘‘LGBT bayrakları ele geçiriliyor’’, faşist Soylu ‘‘LGBT sapkınları’’ diyor ve toplumda varolan homofobi daha da köpürtölüyor.

Bazı meseleleri somutlaştırarak başlayalım. Öncelikli olarak ifade edilmesi gereken hakikat bu rejimin homofobik, transfobik ve kadın düşmanı olduğudur ve gerici rejimin bu nefretinin; kutsal aile, maneviyat konseptlerine sarılmasının siyasi ajandasını oluşturduğu dünya görüşüne içkin olduğudur. Türkiye/Kürdistan’da yaşayan LGBTQ+ bireyler, bu azıllı faşist rejimin altında her geçen gün hayatta kalma mücadelesi veriyorlar, ifade alanları baskı altına alınıyor, varoluşları dahi faşist rejimin gerici varlığı için tehdit olarak görülüyor. İslamcı/Türkçü faşist rejim hem kendi resmi baskı aygıtlarını hem de gayriresmi baskı araçlarını her fırsatta hayatı LGBTQ bireylere cehenneme çevirmek için kullanıyor. Tacize uğruyorlar, saldırılarla yüzleşiyorlar ve öldürölüyorlar. Bilim karşıtı düşünüş biçimlerinin güçlü bir şekilde empoze edildiği toplumda insanların %77’si LGBT bir komşu dahi istemiyor. Bütün bunların ışığında faşist rejim LGBTQ bireyler üzerinden nefret kampanyasını hem kitle tabanını köpürtmek ve saldırtmak hem de kendi dünya görüşü ekseninde toplumu tekrar ve tekrar kutuplaştırmak için kullanıyor. Faşistlerin temel kutuplaştırmacı güç oldukları

toplumda burjuvazinin Kemalist kanadını temsil eden CHP de aynı homofobiyi paylaşmaktan ve bir sanat eserinden “insanlığın mukaddes değerlerine saldırılar” çıkartmaktan geri kalmıyor. Bu çok da şaşırtıcı değil nitekim aralarında dini ele alış biçimi olarak nitel farklılıklarla-AKP faşist rejimi için din ideolojik bir tutkaldır- beraber burjuvazinin her iki kanadı için de din merkezi bir işlev görmektedir.

Baskının Olduğu Yerde Direniş de Olacaktır!

Tarih boyunca en ağır baskı koşulları dahi kitlelerin direnişine engel olamamıştır. Nazi Almanya’sında kendilerine biçilen Yahudi düşmanı, ırkçı kültürü reddederek kendi altkültürünü oluşturan Edelweisspiraten ismini kullanan gençler, Hitler Gençliği ne yapıyorsa tam tersini yapıyordu. Tıpkı Gestapo tarafından yakalanarak asılan 16 yaşındaki Ehrenfeld Grubu üyeleri gibi. (iv) Bundan on yıllar sonra Türkiye’de de kitleler kayyım rektörün göreve getirilmesi ve LGBTQ bireylere yönelik alçakça saldırıların içerisinde yoğunlaşan bütün çelişkilere karşı direniyorlar. Türkçü/İslamcı faşist rejimin baskılarına karşı sokakta, sosyal medyada, kampüste direnişlerini bütün saldırı ve tehditlere rağmen sürdürüyorlar.

Bu direnişlerin hepsi sonuna kadar meşru ve pozitif unsurları içerisinde barındırmakla beraber bunlar kendiliğinden gerçekleşen hareketlerdir, dolısıyla bugün hem Türkiye özelinde hem de bütün dünyada mevcut olan toplumsal çelişkileri ve bunların bağrından çıkartan kapitalist-empyralist sistemi köklerinden söküp atamazlar.

Ancak bu mümkündür, insanların cinsel yönelimleri yüzünden öldürülmedikleri, ötekileştirilmedikleri, sanat eserlerinin ‘‘mukaddes değerlere saldırı’’ olarak görülmediği, üniversite öğrencilerinin korkunç işkencelerden geçirilmedikleri, üniversitelerin toplumsal mayalanmanın; sanatın ve bilimin yeşerdiği kurumlar olduğu, eğitim kurumlarının kapılarının kelepçelenmediği bir dünya komünist bir devrim ile mümkündür,

bu devrim arzulanabilirdir ve eğer bütün bu toplumsal çelişkilerin olmadığı bir dünyaya doğru ilerlemek istiyorsak zorunludur da!

Bugün bu devrimin stratejisi, yöntemi ve yaklaşımı; komünizmin kritik çelişkisini çözümleyen Bob Avakian'ın eserlerinde mevcuttur ve gerçekten bütün bu gereksiz acılardan kurtuluşu isteyen herkes Bob Avakian ve *yeni komünizm* ile etkileşime geçmelidir.

Dipnotlar:

i <http://yenikomunizm.com/fasizm-din-homofobi/>

ii <https://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-55585169>

iii Bu söz Mustafa Kemal'e ait olmakla beraber aktaran : Çayır, K. (2014). "Biz" kimiz?: Ders kitaplarında kimlik, yurttaşlık, haklar. İstanbul: Tarih Vakfı.i

iv Welch, David (1993). The Third Reich: Politics and Propaganda. Routledge. pp. 62–63.

Okuma Önerileri:

[*Komünistler ile LGBTQ ve Yeni Bir Dünya Üzerine Röportaj | Yeni Komünizm \(yenikomunizm.com\)](#)

[*Eşcinsellik Konusunda Yeni Taslak Programındaki Konumumuz Üzerine | Yeni Komünizm \(yenikomunizm.com\)](#)

[*Sistemi ve Temsilcilerini Süpürüp Atmak | Yeni Komünizm \(yenikomunizm.com\)](#)

[*Faşizm, Din, Homofobi... İnsanlığın Devrime İhtiyacı Var! | Yeni Komünizm \(yenikomunizm.com\)](#)

Faşizm, Din, Homofobi... İnsanlığın Devrime İhtiyacı Var!

Editörün Notu: Aşağıdaki makale, yeni komünizm taraftarı İbrahim Sâlik tarafından web sitemize bu hafta iletilmiştir. Dünyanın ve bulunduğumuz coğrafyanın gerçek çelişkilerinin analizi ve çözüm önerilerine ilişkin sizlerin de görüş ve katkılarını önemsiyoruz. Çalışmalarınızı info@yenikomunizm.com adresimize iletebilirsiniz. Takipçilerimizin dikkatine sunarız.

“Basit bir ifadeyle bu dinlerin hepsi ataerkildir. Her biri tanrıyı güçlü bir erkek otorite olarak resmeder. O, kullanılan dile bağlı olarak Allah Baba, Lord ya da Senyör’ dür. Bunlar ataerkil ilişkilerin gerçek dünyada ahir aleme yansıtıldığı ve yeri geldiğinde bu dünyaya yeniden dayatıldığı dinlerdir. Ataerkillik ve ataerkilliğin güçlendirilmesi bu dinlerde inanç sisteminin ve bu sistemin dayattığı davranışların ayrılmaz ve olmazsa olmaz bir parçasıdır.”¹

Din Neden LGBTQ Bireylere Saldırır?

Ne Diyanet İşleri adlı kurumun, ne de iktidarın homofobik – kadın düşmanı söylem ve uygulamaları yeni. Bir gün daha geçmiyor ki İslamcı faşizmin kontrolündeki devlet kurumlarından homofobik bir açıklama duymayalım. Bir gün daha geçmiyor ki yeni bir trans cinayeti haberi, cinsel kimliği, yönelimi yüzünden katledilenlerin, intihar edenlerin haberini almayalım. Okuduğu bir Cuma hutbesinde ‘‘eşcinsellik hastalıklara neden olur’’ diyerek bizzat kendi hastalıklı düşüncesini aktaran Ali Erbaş, tabi olduğu iktidar ile birlikte yeri geldiğinde İslam kisvesi, yeri geldiğinde

Türklük, yeri geldiğinde ise maneviyat kisvesi altında her geçen gün bir başka insanlık suçu işliyor. Aslında bu gerici rejimin başındaki Erdoğan'ın ''Diyanete yapılan saldırı devletimize yapılmış saldıridır'' ve faşist rejimin destekçisi MHP lideri, Bahçeli'nin Diyanet İşleri Başkanının homofobik konuşmasının arkasında durarak düzdüğü methiyeler birbirleriyle bir hayli bağlantılıdır.

Gerici düşünceler her geçen gün bütün kanallarıyla topluma pompalanıyor. Üçüncü Dünya ülkelerinden Amerika'ya, Avrupa'ya kadar geniş bir coğrafyada bu gericilik etkisini gösteriyor.

Faşizm kan kazanmaya devam ederken, gerici rejimler büyük mücadeleler ile kazanılan sivil hakları ardı ardına yasaklıyor. Gerici faşistlerin homofobik olmalarının yanında aynı zamanda güçlü birer kadın düşmanı da olmaları, buna ilaveten kadının kurtuluşu ve LGBTQ bireylerin kurtuluşunun birbirleriyle iç içe geçmiş üretim ilişkileri ve erkek egemen sistemin alaşağı edilmeden böyle bir kurtuluşun bir hayalin ötesine geçemeyeceği hakikatini göstermektedir. Ve bütün bunlara ilaveten kadın düşmanı, homofobik bu aşağılık, gerici düşüncelerin köktendincilikle beraber nasıl güç kazandıkları, bütün bu kapitalist-emperyalist sistemin bir dünya sistemi olduğu ve bu sisteme entegre olan her bir ülkenin kendi içsel çelişkileriyle beraber aslında bu sisteme sıkı sıkıya bağlı olduğu gerçeği de var.

Kesişimselcilik Değil, Toplumsal Fay Hatları!

Bütün bu durumlar karşısında toplumun çeşitli kesimleri, kimisi ilerici kimisi ise özünde gerici burjuva diktatörlüğünün savunucuları olmakla birlikte çeşitli tepkiler dile getirmişlerdir. Bu getirilen tepkiler geneli itibariyle bir bütün olarak bu sistemin ve bizlerin devamlı olarak bu sistem içerisindeki toplumsal çelişkilerin yoğunlaşmış ifadesi olan 5 DURDUR! kavramının teşhiri açısından yetersizdir. Öncelikle burada kritik öneme sahip bu 5 DURDUR! Kavramını tekrar etmek istiyorum. Bunlar :

- Soykırımsal zulüm, toplu hapisler, polis zalimliği ve siyahilerin katledilmesi
- Ataerkil ayrımcılık, insandışılaştırma, cinsel yönelime ve cinsiyete dayalı her türlü baskı
- İmparatorluk savaşlarını, işgal ordularını, insanlığa karşı işlenen suçları
- Göçmenlerin şeytanlaştırılması, sınırların askerileştirilmesi
- Gezegенimizин capitalist-emperyalist sistem tarafından yok edilmesidir!

Bu 5 DURDUR! Bob Avakian'ın da belirttiği gibi proleter devrime katkı yapacak bir tür kesişimselci düşüncenin zuhur bulması değil, bunlar toplumun fay hatlarıdır. Çünkü bunlar az önce de bahsettiğimiz gibi toplumdaki çelişkilerin yoğunlaşmasını temsil ederler. Ve yine kritik bir şekilde bu yoğunlaşmış çelişkiler bu sistem altında çözölemezler. Şüphesiz bu sistem altında şöyle ya da böyle çeşitli ''haklar'' elde edilebilir, belirli reformlar gerçekleştirilebilir ancak özellikle 60'lar ile hız kazanan ve belirli imtiyazlar elde etmiş olan feminist ve LGBTQ hareketlerinin uzun soluklu mücadeleler sonucu elde ettiği bu kazanımlar, yine bu sistemin devamlı olarak tetiklediği çelişkilerin yoğunlaşması sonucu ortaya çıkan faşist/gerici rejimlerle tehlike altındadır. Örneğin bugün Amerika'nın başında senatörlük zamanlarında eşcinsellere elektrik tedavisi uygulanması gerektiğini savunan azılı bir hristiyan faşisti olan Mike Pence vardır! Trump/Pence rejimi gibi faşist rejimler, yıllarca süren mücadeleler ile kazanılmış hakların önünde büyük bir engeldir. Buna ilaveten şunu tekrar vurgulamakta fayda vardır, günümüz dünyasında birbirleriyle sıkı sıkıya iç içe geçmiş olan aile ve mülkiyet kavramları içerisinde yapılan ve yapılabilecek olan bütün reformlar yine bu kavramların içerisinde sıkışmaya mahkumdur.

Burada bütün bu mücadelenin kritik ve temel noktalarından birisine geliyoruz, ilk kez Karl Marx tarafından *Fransa'da*

Sınıf Savaşmaları 1848-1850 adlı eserinde dile getirilen **4 Bütünler** kavramına. Bizler devrimci komünistler olarak tüm sınıf ayrımlarına, bu ayrımların dayandığı tüm üretim ilişkilerine, bu üretim ilişkilerine tekabül eden toplumsal ilişkilere ve bu toplumsal ilişkilere tekabül eden tüm fikirlerin ortadan kaldırılması için mücadele veriririz. Çünkü bu 5 DURDUR!'da yoğunlaşan bütün bu toplumsal çelişkiler ancak altyapı ve üstyapı alanlarında verilecek kararlı bir mücadele ile çözümlenebilir.

Eşcinsel bireylerin evlilik, evlatlık edinme, anayasal güvence vb. gibi haklarının alınmalarını destekleseک dahi (Ben bu meseleyi Lenin yoldaşın UKKTH'yi tanımlarken kullandığı boşanma hakkına benzetiyorum: Boşanma hakkının olması herkesin boşanacağı anlamına gelmez. Ama bu hakkın kaldırılması kadının köleliği anlamına gelir) LGBTQ bireylerin bu sistem içerisinde tam olarak özgürleşmelerinin, özellikle de şu an Üçüncü Dünya olarak anılan ülkelerde kurtuluşlarının mümkün olmadığını belirtmek zorundayız (Burada sözü edilen durum aslında Bob Avakian tarafından İki Miadı Dolmuşlar şeklinde yoğunlaşmış bir şekilde ifadesini bulur²). Bu üretim ilişkileri ve beraberindeki ideoloji, kültür ve bütün üstyapıda kararlı komünist mücadele verilmeksizin ve bunların devrimci transformasyonu sağlanmaksızın kitlelerin bu gerici, bilim karşıtı düşüncelerin altında ezilmemesi imkansızdır. Bu duruma iyi bir örnek teşkil etmesi açısından:

Erkek eşcinsel yaşamını çevreleyen egemen kültür, bu toplumun en samimi toplumsal ilişkilerinin metalaştırılması ve insanların cinsel açıdan nesneleştirilmesinde (bu durumda erkekler cinsel nesne yapılır) ayrıca gençlerin estetik bulunması ve "güzellik" takıntısında herhangi bir kırılma oluşturmaz – kişinin değeri başarılı bir cinsel metaya indirgenir ve bu durum merkeze alınır. Diğer bir örnek normal anonim cinsel ilişkilerde öncelik ve talebin durumudur. Bu da son derece süslenmiş bir "Amerikan erkeğidir" ("gey" veya "heteroseksüel") Şüphesiz eşcinsel erkeklerin evrensel bir

özelliği olmamakla birlikte, gey topluluklarında bu tarz arayışların ve tercihlerin aşırı uçlara gitme eğilimi mevcuttur. Kadınlara (ve/veya kadın vücuduna) açıkça hakaret edilmesi ve diğer mizojini ifadeleri de bazı meskenlerde pek de nadir değildir. Bu tarz uygulamalar ve düşünceler “erkek hakkında” kopabilmekten son derece uzaktır!³

Sonuç Olarak

Bizler devrimci komünistler olarak komünizme yönelen sosyalist toplumumuzda hiçbir bireye karşı cinsiyetinden ya da cinsel yöneliminden ötürü yapılacak en ufak hakarete dahi taviz göstermeyeceğimizi belirtirken (bu konulardaki detaylı duruşumuz için bkz: *Eşcinsellik Konusunda Yeni Taslak Programındaki Konumumuz Üzerine*), LGBTQ bireylere yönelen bütün bu aşağılık saldırıların, gerici ifadelerin karşısında da kararlı bir şekilde durduğumuzu belirtiyoruz. Ve ısrarlı bir şekilde yinelemeye devam ediyoruz:

BU SİSTEM REFORME EDİLEMEZ, ALAŞAĞI EDİLMESİ GEREKİR!

Referanslar:

¹ Bob Avakian, 2014. *Tüm Tanrılardan Kurtulun!*, N.Domaniç (Çev.), İstanbul: El Yayınları. s. 131

² “İki miadı dolmuşlar” ve bunun devrim hareketinin inşa edilmesiyle ve nihai komünizm hedefiyle olan ilişkisi hakkında daha kapsamlı bir tartışma için, Bob Avakian’ın 2006 sonbaharında yaptığı bir konuşmanın edisyondan geçirilmiş bir metni olan, broşür olarak basılan ve aynı zamanda revcom.us adresinde online olarak mevcut olan “*Bringing Forward Another Way*” metnine bakınız.

³ “*Eşcinsellik Konusunda Yeni Taslak Programındaki Konumumuz Üzerine*” bkz: <http://yenikomunizm.com/escinsellik-konusunda-yeni-taslak-programindaki-konumumuz-uzerine/>

Eşcinsellik Konusunda Yeni Taslak Programındaki Konumumuz Üzerine

Editörün Notu: Aşağıdaki belge 2001 döneminde Devrimci Komünist Parti ABD içindeki bir çalışma grubu tarafından hazırlanmıştır. Bu belge Parti'nin eşcinsellik konusunda geçmiş dönemdeki hatalı pozisyonunun analizini sunmaktadır. Ayrıca doğru bir bilimsel yöntem ve yaklaşımın bu meseledeki önemini kapsamlı şekilde ortaya koymaktadır. 2001 yılında kamuoyu ile paylaşılan bu önemli belge, uluslararası komünist hareketteki konuya yönelik geleneksel ve hatalı pozisyondan açık bir kopuşu yansıtmaktadır ve halen bilimsel bulgular ve yeni araştırmalarla geliştirilme sürecindedir.

Not: Bu belgeyi e-book olarak da okuyabilirsiniz.

[mks_icon icon="fa-book" color="#a01dc1" type="fa"] [mks_icon icon="fa-download" color="#a01dc1" type="fa"] İndirmek için:
<http://yenikomunizm.com/wp-content/uploads/escinsellik.epub>

Devrimci Komünist Parti ABD'den

Eşcinsellik Konusunda Yeni Taslak Programındaki Konumumuz Üzerine

Yeni Taslak Programı formüle edilirken, bu sürecin önemli bileşenlerinden biri olan eşcinsellik üzerine Partimizin geçmişte saf tuttuğu çizgi ile ilgili ciddi bir yeniden değerlendirme sürecine gidilmiştir. Bu süreç kendi cephemizin ve kitlelerin -özellikle devrimci düşüncelere sahip gençler, hem heteroseksüel hem de eşcinsel, ve aynı zamanda uzun

süredir ilerici aktivist faaliyetler içerisinde olan eşcinseller- içerisinde soruşturmalar, tartışmalar, eleştiriler ve bundan önceki Parti Programındaki çizgimizin ve 1988'de *Revolution* dergisinde yayınlanan ''Eşcinsellik ve Kadınların Kurtuluşu Meselesi Üzerine'' adlı makalede yer alan geçmiş yorumlarımızın yeniden yorumlanmasını ve bütün bunların derin bir şekilde yeniden düşünülmesini kapsamaktadır. Aynı zamanda, bu konu üzerinde yapılmış olan çağdaş çalışmalar (bkz. Bibliyografi) ve konuya hakim olan bazı aydınların değerlendirmeleri ile ilgili geniş kapsamlı bir araştırmaya giriştik. Bu araştırma bizler için, Yeni Taslak Programının pozisyonunda ve buna ilave olarak bu meseleyle ilgili bu dosyada bilgilendirici ve yönlendirici bir rol oynadı. Bu teorik gözden geçirme halen devam etmektedir ve insan cinselliğinin her tür ifade biçiminin gerçek maddi temelini ve bireylerin yaşamları ve toplumun organizasyonu üzerindeki çeşitli etkilerini daha iyi anlamak için devam eden daha geniş ve daha uzun vadeli bir çabanın parçasıdır.

Yeni Taslak Programının aşağıdaki bölümleri eşcinsellik meselesindeki politik duruşumuzu meydana koymaktadır:

Sosyalist toplum, samimi ilişkilerde karşılıklı olarak saygı, eşitlik ve ortak aşka dayanarak kişisel, ailesel ve cinsel ilişkileri destekleyici olacak ve bunlar için uygun zeminleri oluşturacaktır.

Devrimci proletarya, gerici güçlerin eşcinselliğe karşı saldırılarına sert bir şekilde karşı çıkar. Aynı şekilde, devrimci proletarya, eşcinsellere karşı tüm fiziksel saldırıların, tüm ayrımcılıkların ve günümüzde fazlasıyla yaygınlaşmış korkunç hükümet baskılarının da karşısında konumlanır. Yeni toplumda eşcinselliğe karşı tüm ayrımcılıklar yasa dışı olacak ve toplumun tüm çeperlerinde, aile ve kişisel ilişkiler de dahil olmak üzere buna karşı mücadele verilecektir. (s. 22)

Burjuva toplumunda kadınlar ve erkekler arasındaki cinsel ve samimi ilişkiler büyük ölçüde erkek egemen ideolojinin ve ''erkek haklarının'' yansımasıdır ve bunlar tarafından domine edilmektedir; bunlar birbirlerinin bünyesinde yer alırlar ve toplumsal ilişkilerin genel çerçevesinden etkilenirler. Bu çerçeve içinde kadınlara uygulanan baskı bütünüleyici ve temel kısmı oluşturur. Bunların hepsi proletaryanın kitleleri radikal bir değişiklik bünyesinde harekete geçireceği ve kadınlara uygulanan baskıyla beraber tüm baskı ve sömürünün köklerinden kopartılacağı bir sürecin parçası olacaktır. Sosyalist toplum, samimi ilişkiler alanında tutarlı standartlar ve kadınlara uygulanan baskının kökten sökülmesi doğrultusunda insanları çaba göstermeleri için teşvik edecektir.

Eşcinsellik

Sosyalist toplum altında insanlar eşcinsel olmalarından dolayı veya cinsel yönelimlerine göre kınanmayacaklardır. Ayrımcılığa karşı tolerans gösterilmeyecek ve kapitalist toplumda bariz olan eşcinsellerin zorla bastırılmalarına kesin olarak karşı çıkılacak ve bunun üstesinden gelinecektir.

Aynı zamanda, aynı cinsiyetten bireylerin mevcut ilişkilerinin, şu an egemen olan, aile ve cinsel ilişkilerin hakim ideolojisi olan ve kadınları baskı altına alan ''erkek egemenliğinin'' sınırlarına hapsedildiğini ve bunun dışında varolmadığını anlamak da oldukça önemlidir. Pek çok farklı şekilde burjuva toplumlarında eril bir gey kültürünü karakterize eden genel görünüm, aslında erkek hakkı dışında kalan bir görünüm değildir. Hatta bu ilişkilerin belli elementleri de ''erkek hakkının'' yoğunlaşmış ifadelerini içinde barındırır. Lezbiyenlik, sınıflı toplumlarda kadınların baskı altında tutulmasına karşı farklı anlamlarda bir cevap niteliği taşısa dahi, tek başına bu baskı sorununa kökten bir çözüm getiremez.

Samimi ilişkilerdeki genel görünüm, taraflardan birinin

değersizleştirilmesi, domine edilmesi, istismar edilmesi veya kişiye sahip olunması gerektiği şeklindedir. Bu görünüm bizlere kadının toplumda baskı altında tutulmasının bir yansımasını ve de hem heteroseksüel hem eşcinsel ilişkilerde ‘‘erkek hakkının’’ biçimlerini yansıtır ki, bunlar eleştirinin ve değişimin hedefi olacaktır. (ek: Proleter Devrim ve Kadının Kurtuluşu, s. 106)

Taslak Programın daha dolaylı olmakla birlikte konumumuzla oldukça ilgili olan başka bölümleri de vardır ve burada devam ederken bunun bir kısmını vurgulayacağız. Aynı zamanda bu dosyayı okuyan herkese Taslak Programın tamamını edinmelerini ve ekleri de dahil, üzerinde çalışmalarını şiddetle tavsiye ediyoruz. Ve aynı şekilde dünyadaki baskı ve sömürüyü bitirmek isteyen herkesi, Yeni Programın tamamlanma sürecinde aktif bir şekilde yer almaya davet ediyoruz.[1]

Şu an Yeni Taslak Programının çıkış noktası geçmişte takındığımız tutumdur. Her ne kadar parti olarak eşcinsellerin ayrımcılığa uğramasına ve onlara karşı yapılan saldırılara her zaman karşı çıkmış olsak ve devrimci mücadele saflarında mücadeleye katılmalarını desteklemiş olsak da, geçmişte hem erkek hem kadın eşcinselliğinin bir ölçüde, ‘bilinçli ideolojik bir ifade’ olduğunu ve özellikle erkek eşcinselliğinin kendisinin ‘yoğunlaşmış bir kadın düşmanlığı ifadesi’ olduğunu ve aynı şekilde hem kadının özgürleşmesinin hem de sosyalist toplumun dönüşümün önünde ‘bir engel olduğunu’ beyan etmiştik. Ve aynı şekilde görüşümüz lezbiyenliğin baskıya karşı anlaşılabilir bir tepki olmasına rağmen en kibar tabiriyle ‘politik bir reformizm’ olduğu ve yaygın baskıcı ilişkilerin fazlasıyla ideolojik bir şekilde ‘muhafaza edildiği bir yapı’ olduğu görüşündeydik. Her ne kadar sosyalist toplumda eşcinsellere karşı bir ayrımcılığın olmayacağı konusunda ve insanların eşcinsel ilişkilerine ne yasal yollarla ne de herhangi bir şekilde devlet eliyle bir müdahalenin olmayacağı konusunda net olsak da, sosyalist devrimin bir hedefi olarak insanların genel görünüm ve pratik

temelinde değişeceğini, her ne kadar eşcinsellik sosyalist toplumda var olsa dahi (ki sonradan biteceğini söylemiştik) eşcinselliği komünist bir toplumun çatısı altında düşünememiştik.

Bu meseleyle ilgili yaptığımız daha ileri incelemelerden ve geğmişte durduğumuz pozisyonla ilgili yapılan eleştirilere yeniden bakınca farklı bir anlayış seviyesine ulaştık. Artık sadece eşcinsellerin aşağılanmalarına, taciz edilmelerine ve ayrımcılığa uğramalarına sert bir şekilde karşı çıkmakla kalmıyoruz, bununla birlikte eşcinselliği ya da eşcinselliğin kendi pratiğini kadınların kurtuluşu ve tüm baskıcı ve sömürücü ilişkilerin yok edilmesi önünde bir engel olarak görmüyoruz.[2]

Daha ziyade, görüşümüzdeki esas hedef, heteroseksüel ve eşcinsel tüm samimi ve cinsel ilişkilerin genel olarak kadınların kurtuluşu ve her tür sömürü ve baskı ilişkisinin ortadan kaldırılmasına uygun olarak radikal bir şekilde dönüştürölmesidir.

Aşağıdakiler, hem mevcut konumumuzun arkasındaki düşünceyi açıklamaya hem de bu düşünceyi genişletmeye yöneliktir, ayrıca geğmiş konumumuzun eleştirel bir değerlendirmesini de sunmaktadır.

Genel Olarak İnsan Cinselliği ve Özellikle de Eşcinsellik Üzerine

İnsan cinselliği, son derece değişken ve komplekstir.

İnsanlar farklı şekillerde ve farklı sebeplerle cinsel ilişkiye girerler. Temel sebeplerden birisi, tabii ki de iyi hissettirmesidir! Zevk veren hislerin yanı sıra, insanların cinsel ilişkiye girmesi için şüphesiz pek çok farklı sebep vardır. Mesela çocuk yapmak ve aile kurmak; tanrısal varlıklara tapınmak ve “doğaüstü güçlere” erişmek (eskiçağlarda pek çok kişi dinsel törenlerin başlangıcı olarak karışık seks ritüellerinden yararlanmıştır); geniş toplumsal

bağlantıları güçlendirmek, ya da tam tersi olacak şekilde bu bağlantıları manipüle etmek ya da bozmak; seksi bir ticaret ürünü olarak kullanmak; bireyleri (genelde kadın, bazen erkek), toplulukları (sistemik tecavüz bir savaş silahı olarak kullanıldığı zaman), ve daha genel bakılınca tüm kadın popülasyonunun yarısını değersizleştirmek, demoralize etmek ve baskı altında tutmak için “erkek üstünlüğünü” göstermek ve güç kullanmak (örnek olarak pornografi ve elbette tecavüz verilebilir); ya da, bunların tam karşıtı olarak; sevgi göstermek ve partnerler arasındaki yakınlık ilişkilerini ve ilgiyi güçlendirmek.

Burada söylenmek istenen şey, “sevişmenin” (her türlü şekliyle), içinde bulunduğu sosyal bağlamdan ayrı olarak değerlendirildiğinde doğal olarak iyi ya da kötü olmadığıdır. Cinsel ilişkinin sonuçta ilişkide bulunan kişiler üzerinde daha çok negatif ya da pozitif etkisi olup olmadığı, bu ilişkinin içinde bulunduğu toplumsal bağlama fazlasıyla bağlıdır. Hatta ve hatta, hangi cinsel ilişki çeşitlerinin daha pozitif veya negatif olduğunu belirleyen toplumsal kriterler de hep aynı değildir. Bu kriterler, topluluğun yaşadığı değişimler ve o topluluğun organizasyonu (kimin yönettiği, neye göre yönettiği ve ne amaçlarla yönettiğine de bağlı olarak) ve bu değişimlerle gelen zıt ve çatışmalı toplumsal güçlerin daha geniş sosyal görüş, istek ve bakış açıları doğrultusunda değişir.

Yani insanların cinsel aktivitelerde bulunma yöntemleri, bireylerin herhangi türdeki bir kişisel özel alanda “yaptıklarından” ibaret bir şey değildir. Sonuçta cinsel aktivite toplumsal bir pratiktir. Diğer tüm insan ilişkilerinde olduğu gibi, insanların neyi niçin yaptığı, kendilerini kapsayan toplulukta neler olduğundan etkilenmek durumundadır. Aynı şekilde, insanların neyi niçin yaptığı toplum üzerinde önemli etkilere de neden olabilir.

Bu üzerinde düşünmeye değer bir noktadır (bütün toplumsal ilişkilere kıyasla, buna *bütün* farklı cinsel ifade yöntemleri

de dahildir), çünkü günümüzde ABD gibi ülkelerde kişilere ve onların aktivitelerine tek yönlü bir şekilde yoğunlaşmak “moda” olmuştur. Çoğunlukla da bu aktivitelerin içinde bulunduğu toplumsal bağlamı ve neden olabilecekleri daha geniş toplumsal etkiler ve fenomenler pek de umursanmayarak bu yapılır.

Biz Maoist devrimciler, insanların kendilerini ifade biçimleri ve sosyal ilişkilerini binlerce yıllık geleneksel (baskıcı) töreler ve yapılanmalardan kurtarmak istiyoruz. Yani konu cinsel ilişkilere gelince, olaya “yatak odası polisi” gibi yaklaşmayız. İnsanların kendilerini cinsel yolla ifade etme şekillerinin büyük çeşitliliğinin ve karmaşıklığının -tarihsel olarak- ve cinsel ilişkilerin statik, değişmeyen bir olgu olmadığının farkındayız. Ayrıca cinselliğin, hem kişisel hem de daha geniş sosyal çerçevede henüz tam anlaşılmamış pek çok noktası -sonuç olarak öğrenecek daha çok şey var- olduğunu da biliyoruz. Bunun yanı sıra, sosyalist toplumda daha da iyi özetlenmesi gereken önemli deneyimler olsa da, sosyalist ve sonrasında da komünist toplumda cinsel ifadenin nasıl bir biçim alacağını (ve bu farklı ifade biçimlerinin yeni sosyal bağlamda nasıl bir sosyal anlam ve önem taşıyacağını) hiç kimsenin tahmin edemeyeceğinin de farkındayız.

Ama biz bu farklı sosyal ifade ve davranış biçimlerinin büyük toplumsal etkilerinin çözülmesinin -ki bunu kendi sorumluluklarımızdan bilmekteyiz- ve sosyal olarak nispeten önemsiz olanla objektif olarak zararlı olanı veya yararlı olanı ayırmaya yardım etmenin, toplumu, devrimi yapan sınıfın (proletarya) ve tüm insanlığın objektif istekleri doğrultusunda yapılacak devrimle esasen değiştirme uğraşımıza bir temel olacağını düşünüyoruz.

Bu doğrultuda, cinsel pratiklerin “yerleşik” olmasını ve ciddi olarak incelenmesi gerektiğini tartışmaktayız, özellikle de kadınlar üzerindeki baskıcı tutumla ve bu baskıcı tutumu kaldırmanın gerekliliğiyle ilgili olarak bunu yapmaktayız.

Şu kadarı oldukça açık: Kadın ve erkek arasındaki tarihsel ilişkiyi temel olarak değiştirmeden ve devrimcileştirmeden toplumun tamamını asla devrimcileştiremeyeceğiz. Şu anda erkeğin kadın üzerindeki binlerce yıllık sistematik egemenliği ve boyun eğdirme zincirinin son noktasında bulunan bir dünyada yaşıyoruz. Bu konudaki uzun ve önemli bir meydan okuma ve muhalefete rağmen, yerleşik ve halen geçerli olan malzeme son derece gerçektir. Erkek üstünlüğü ideolojisi ve “erkeğin hakkı” dünyanın her yerinde güçlü bir şekilde etkisini sürdürmeye devam ediyor. (“Erkek hakkı” derken kadınlar karşısında erkek egemen konumun ve bu konumun getirdiği ayrıcalıkların ve yetkilerin -sadece yakın ve cinsel ilişkilerin değil, genel olarak- “modern ABD toplumu” da dahil olmak üzere ataerkil baskının ve kadına boyun eğdirmenin toplumsal ilişkilerde bütünleyici ve karar verici olduğu bütün toplumları kastediyoruz) Kadınların üzerindeki baskıcı eğilimlerin tamamen yok edilmesi ve tarihin çöplüğüne gömülmesi, temizleyici ve kapsamlı bir devrimle bütün baskı ve sömürü ilişkilerin (ve bu ilişkilere tekabül eden fikirlerin) yok edilmesinden daha azıyla mümkün olamaz.

Fakat henüz oraya gelmedik.

Bunların hepsi bugün insanlar arasındaki cinsel pratiklere nasıl baktığımızla son derece alakalıdır. Nasıl olmaz ki? İnsan cinselliğinin (heteroseksüel ve homoseksüel ilişkiler dahil) biçim ve ifadelerinin tamamının *bu* daha geniş sosyal bağlamda oluştuğu gerçeğinden kaçılmaz. Bu dünya, içindeki insan ilişkilerinin esas ve süregelen karakterlerinden biri olarak kadının sistematik olarak boyun eğdirildiği ve baskı altında tutulduğu bir dünyadır.

Yani aslında, *bu dünya* bizim içinde büyüüp geliştığımız, aşık olduğumuz, bütün samimi ve cinsel ilişkilerimizi sürdürdüğümüz bağlamdır. Ve bu zemin ve bağlamın bütün bu ilişkiler üzerinde bir etkisi bulunur.

Pek çok cinsel ilişki ve farklı samimi ilişkiler bireylere ve

genel olarak topluma bariz olarak pek çok yarar sağlıyor olsa da, bizim görüşümüz, özel mülkiyet ve sınıfsal ayrımların ortaya çıkmasından bu yana, *tüm* cinsel ilişkilerin kadının tarih boyunca maruz kaldığı baskının izlerini taşıdığı, ve bugün de sınıf ayrımcılığının esas özelliklerinden biri olan bu durumun söz konusu olduğu şeklindedir. Bu konuda radikal, stratejik bir değişimin elde edilmesi için bunların tamamının önemli şekilde değiştirilmesi gerekmektedir.

Modern dünyada cinselliği bu kadar aldatıcı bir önerme yapan da budur! Burjuva toplumu ve bütün diğer sömürü ve baskıcı ilişkilerle kurulan toplumları tanımlayan kadınlar üzerindeki sosyal boyun eğdirmeye benzer doğrultuda (hatta aynı doğrultuda) ilerlemeyen, yararlı yakın sosyal ve cinsel ilişkiler kurmak bireyler açısından hiç de kolay bir şey değildir. Toplumda çoğunlukla egemen olan ilişkiler tam aksini destekliyorken bireylerin karşılıklı sevgi, saygı ve gerçek eşitlik ilkelerine dayalı doğru ilişkiler kurabilmesi hiç de kolay değildir!

Uğraşmaya değer diğer her şey gibi, bu mesele de mücadele gerektiriyor, tamamen daha iyi, geniş bir gelecek vizyonunun yanı sıra; esasen toplumu bütün sosyal ilişkilerle beraber yeniden radikal biçimde alt üst etmeyi ve devrim yapmayı gerektiriyor.

Şu ana kadar söylediğimiz bütün şeyler tüm cinsel ilişkilere ve pratiklere uymaktadır. Umarız, bu bizim eşcinsellik konusundaki tartışmamızda genel yaklaşımımıza ve geniş çerçevemiz hakkında bir fikir vermeye yardımcı olur.

ABD Gibi Topumlarda Eşcinsellik

ABD gibi toplumlarda, bazı insanlar gençlik dönemlerinde hemcinsleriyle cinsel ilişkilerde bulunur, ya da bazı durumlarda karşı cinsten bireylere erişemediklerinde heteroseksüel ilişkilere dahil olurlar. Bazı bireyler yetişkinliklerine doğru heteroseksüel cinsel ilişkilerine

girer, hatta belki yetişkinlikteki hayatlarının büyük çoğunluğunu böyle geçirirler ve sonrasında homoseksüel ilişkilere geçerler. Bazı insanlar hayatlarının büyük çoğunluğunda heteroseksüel cinsel ilişkiler yaşarlar, fakat bazı özel durumlarda (buna “durumsal homoseksüellik” de denir), örneğin karşı cinsten uzun süre izole bırakıldıklarında (hapishaneler, tek bir cinsiyete dayalı yatılı okullar, ya da cinsiyet ayrımlarının bulunduğu başka yaşam/çalışma şartları vb.) hemcinsleriyle cinsel ilişkilere girerler. Bazı insanlar kendilerini biseksüel olarak tanımlar, hem kendi cinsleriyle hem de karşı cinsle cinsel ilişkilere girer ve onları çekici bulurlar. Ve bazı insanlar “genel olarak” belirli bir tür cinselliği, “bazen” de zıttını yaşasalar da, şüphesiz hayatlarının tamamını yalnızca heteroseksüel ilişkiler yaşayarak geçiren pek çok birey de şüphesiz vardır. Ve elbette daha az sayıda -ancak halen önemli sayıda- insan da hayatlarını sadece eşcinsel ilişkilerle geçirir.

Durumun karmaşıklığını görebilmek gerekir. Cinsiyet ayrımının olmadığı durumlarda dahi insanların somut cinsel pratiklerinin kendilerini cinsel olarak etkileyen durumlara karşıtlığı olabilir. Yani, insanların cinsel yönelimleri yalnızca cinsel pratiklerine indirgenemez. Bariz bir örnek; evlilik ve cinsel ilişkilerden uzak duran bekar birinin hemcinslerine ya da karşı cinse ilgi duyabilmesidir. Ya da bir kişi heteroseksüel bir evlilikte bulunsa da kendisinin sadece ya da öncelikle hemcinslerine ilgi duyması da mümkündür. Bu duruma, eşcinsel ve heteroseksüel olarak geniş biçimde tanımlanmış olan yönelimlerin içinde de pek çok farklı cinsel davranış, tercih ve rollerin bulunduğunu da eklemek gerek.

Bütün bu çeşitliliğe bakıldığında, eşcinsel olmanın ne demek olduğunu anlamanın ya da eşcinsellik hakkında tek bir olgu gibi konuşmanın zorluğu şaşırtıcı olmamalıdır. Fakat günümüz ABD toplumunda kendi cinsel yönelimlerini -cinsel tercihleri bağlamında- heteroseksüel diye tanımlayan önemli sayıda birey

bulunduğu da açıktır.

Neden bazı insanlar hemcinsleriyle cinsel aktivitelerde bulunur? Bu kolay cevaplanacak bir soru değildir, hatta aslında bunun sebepleri tamamen anlaşılmış da değildir ve birden fazla sebebi olduğu ortaya çıkabilir. Bizler, insan cinselliği konusunun sosyal ve bireysel seviyelerde irdelenmesi gerektiği ve bu faktörlerin birbirleriyle nasıl ilişkiye geçtiğinin araştırılmasının bu soruyu cevaplamada gerekli olduğu kanısındayız.

Tarihe ve Çeşitli Kültürlere Bakış Bize Eşcinsellik ile İlgili Ne Söyleyebilir?

Tarihe baktığımızda görebileceğimiz bir şey var ki, o da insan cinselliğinin çok çeşitli bir şekilde yaşanmış olduğudur. İnsanların hemcinsleriyle birlikte olması hiç de yeni bir durum değildir. Antropolojik ve tarihi kayıtlar göstermektedir ki, çok eski bir zamandan hatta ilk insan topluluklarından itibaren eşcinsellik yerkürenin her alanında deneyimlenmiştir. Her ne kadar, büyük ihtimalle heteroseksüel ilişkiler tarih boyunca genel anlamda daha çok kişiyi kapsamış olsa dahi, eşcinsellik yine büyük bir olasılıkla en azından ikincil olarak tüm topluluklarda varolmuştur.

İlk insan topluluklarında heteroseksüel ve eşcinsel ilişkilerin ne sıklıkta yaşandığı ve bunların ne kadar yaygın olduğunu gerçekte kimse bilmemektedir. Bilinen bir şey var ki, o da eşcinsel ilişkilerin farklı formlarda ve farklı sebeplerle pek çok toplulukta yaygın ve kabul edilen bir sosyal fenomen olduğudur. Tabii ki her cinsel ilişkinin ve cinsel farkındalığın biyolojik olarak farklı ele alınış biçimleri vardır ve şüphesiz yüzyıllar boyunca insanların cinsellikle ilgili hissettikleri duygular, cinselliğin canlandırdığı duygular ve insanların cinsel farkındalık yaşamalarının spesifik olarak hizmet ettiği nedenler kültürden kültüre ciddi anlamda geniş bir alana yayılmıştır.

Burası her ne kadar bu meseleyi derinlemesine bir şekilde tarihsel ve antropolojik olarak incelemenin yeri olmasa da, insan cinselliğinin ve onu çevreleyen kültürün farklı tarihi dönemlerde ve kültürlerde ne kadar çeşitlilik içeren bir tarihe sahip olduğunu anlamak faydalı olacaktır. Heteroseksüel cinsellik ve onu çevreleyen kültür, kurumlar, gelenekler ve pratikler ağırlıklı olarak yakın dönem insanlık tarihinde ve sınıflı toplumda gelişmiştir.

Biz burada genel olarak (ve yalnızca temel hatlarıyla!) evliliğin öncü kurumlarının ve patriyarkal aile düzeninin - şüphesiz bu durum heteroseksüelliğin tarih boyunca yaşanmış tüm pratiklerini kapsamaz- evrimini inceleyeceğiz. Şimdiye kadar bildiğimiz şey, kabile sistemlerinin katı sosyal hiyerarşileri ve sınıfsal bölünmeleri içerdiğiydi ve insanlığın ilk toplumlarının neredeyse kesinlikle ufak komünal gruplar ve babalarının kim olduğunu kesin olarak bilmeyen bireylerden oluştuğudur. Bunlar soylarını ve sosyal bağlarını ortak sosyal zorunluluklar temelinde, annelerinin köklerini takip ederek kurarlardı. Bu anaerkil sistemdi. Bu sistemin verili zemininde, çocuklar yetişkinlerin kişisel mülkleri gibi görülmez, çocuklara tüm grup tarafından sahip çıkılır ve bu şekilde yetiştirilirlerdi. Ve anaerkil toplumlarda genel hatlarıyla kadının da en az erkek kadar sosyal statüsü ve karar alma hakkı vardı.

Ancak bunların hepsi değişti. Bütün bunlar insanlığın hayvanları evcilleştirmeyi öğrenmesi, tarım yapması ve kaynaklarını günlük ihtiyaçlarının dışında biriktirerek artı değer oluşturmaya başlamasıyla değişti. Artık uğruna savaşılabacak şeyler ve sonraki jenerasyonlara öyküler ve kültürden farklı olarak aktarılabacak şeyler vardı! Komünal sistem yıkılmaya başladı ve artık kimin kimin çocuğu olduğu, kimin neyi miras alacağı önemli bir mesele haline geldi. Ve bir şekilde erkeklerin aktiviteleri, onları ilk hayvan çiftliklerini ve tarım alanlarını kontrol etmede daha avantajlı bir konuma getirdi. Ve böylece erkekler artı değer

retiminde kurdukları tahakküm ile toplumun işleyişinde daha güçlü ve etkili bir pozisyona sahip oldular. Ve o günden başlayarak günümüze kadar gelen süreçte erkekler ve kadınlar arasındaki hiçbir şey bir daha eşit olmadı.[3]

şüphesiz, bütün bunların yansımaları cinsel pratiğe de yansıdı. Babanın kim olduğunun kesin bir şekilde bilinebilmesi adına kadının nasıl ve kimler ile cinsel ilişki yaşayacağını kontrol eden pek çok yeni kural yaratıldı. Kadın bu süreçle beraber cinsel özgürlüğünü, ifadesini ve cinsel partnerini seçip seçememe özgürlüklerinin hepsini kaybetti. Artık kadın kimi zaman ekonomik ve politik paktlar oluşturmak için pazarlanan, babaları ve kocaları arasında alımı satımı yapılan bir meta haline geldi. Kadın bu şekilde kleleştirildi ve adeta bir besi hayvanına çevrildi. Hatta kimi zaman kendilerine zorla el konuldu ve savaş ganimeti yapıldı. Bu yeni erkek egemen aile düzeni kadının kontrol edilmesinin, çocukların yetiştirilmesinin ve mülkiyete geçişini temelini oluşturdu. Hatta ''aile'' kelimesi direkt olarak Roma İmparatorluğu'nda kullanılan ''*famulus*'' kelimesinden gelmektedir. ''Famulus'' bir erkeğin eşleri, çocukları, hizmetçileri ve klelelerinden oluşan, bu kişilerin yaşayıp yaşamayacaklarına dahi kendisinin karar verdiği bir tür kişisel koleksiyona verilen isimdi.

Ataerkil aile düzeninin formları tarih boyunca ve kültürler arasında farklılıklar gösterir. Örneğin bazı köleci ve feodal toplumlarda poligami, bir erkeğin birden fazla resmi eşe sahip olabilmesi biçimiyle yaygınken, kimi toplumlarda da erkeğin bir ''resmi'' eşinin ve resmi olmayan eşlerinin olduğu monogami esastı, vb. Feodal toplumlarda (ve bugün feodal formların yaşanmaya devam ettiği dünyanın büyük bir bölümünde) evlilik ayarlanan bir şeydir (ve bu durum günümüzde de halen devam etmektedir). Modern burjuva döneminin başlamasıyla birlikte evliliğin direkt olarak (ya da en azından tamamıyla) mülkiyet ilişkilerinin devamı ya da genişletilmesi doğrultusunda olması gerekmediği, böyle bir zorunluluğun

olmadığı fikri gelişmeye başladı. Bireylerin en azından evlenecekleri partnerlerini özgürce seçebilmeleri ve ‘‘aşka’’ dayanan evlilikler toplumsal olarak kabul edilir oldu. Ancak burjuva döneminde de aile yapısının temeli geniş anlamıyla patriyarkal olarak kalmaya devam etti ve de heteroseksüel ilişkiler kadınların erkekler tarafından boyun eğdirilmesinin binlerce yıllık tarihini yansıtmayı sürdürdü.[4]

Heteroseksüellik gibi eşcinsellik de tarihler ve kültürler boyunca görüldü, kurumsallaştırıldı ve uygulandı. Eşcinsel aktivite bazı kültürlerde çok geniş olarak yer buldu ve uygulandı. Örneğin Papua Yeni Gine’de bazı kabilelerde genç erkeklerle oğlan çocuklarının birlikte oldukları, erkekliğe geçişin sembolü olan çeşitli cinsel törenler uygulanırdı. Bu kabilenin bazı üyelerinin erkekliğe geçmenin tek yolunun bir erkek çocuğuna ‘‘erkekliğin özünün’’ bir erkek tarafından aktarılması olduğu düşünülürdü, bu durum kayıtlara geçmiştir. Bu ritüelin bir parçası olarak ergenliğe girmiş erkeklerin, kabileleden genç bir erkeğe verilmeleri ve bu erkeğin, ergen olan çocuk evlenebilecek yaşa gelene dek ona mentorluk etmesi ve onu cinsel bir araç olarak kullanması şeklinde çeşitli uygulamalar vardı. Bazı kabilelerde bu pratik belirli ekonomik anlaşmalarla birleştirilirdi. Örneğin erkek çocuğun biyolojik babasının, çocuğu ekonomik tazminat olarak başka bir erkeğin evine göndermesi yaygın bir gelenektir. Hatta bazen evin kızı, eve gönderilen bu çocuğa gelin olarak verilirdi (bu kabilelerin bazılarında erkek çocukların annelerine ait olduklarına ve bu şekilde bir davranışın bulunduğu ve erkekliğe geçmelerinin tek yolunun yukarıdaki pratikler olduğu düşünülüyordu) (Murray 2000, syf 28-33)

Özellikle 5. yüzyıl Atinası başta olmak üzere klasik dönem Yunan uygarlığında da oğlancılığın[5] bilinen pek çok örneği vardı. Burada gözüken şey, ayrıcalıklı tabakanın düzenli olarak diğer erkeklerle dominant ve ast olarak (erastes ya da eromenos) cinsel ilişkiye girmesidir. Bu uygulamalarda erkeğin konumu; sosyal statüsü ve yaşına bağlıydı (örneğin sakalsız

gençler birer 'cinsel alıcı' olarak görülürlerdi) Bu ilişkilerin içerisinde bulunan çoğu erkek aile bağlamının içerisinde düzenli olarak kadınlarla da ilişkiye girerlerdi. Ancak kadın aşağı bir varlık olarak değerlendirildiği için yüksek aşk ideallerinin, gerçek cinsel zevkin ve güzelliğin ancak genç erkeklerin birlikteliğiyle ulaşılabileceği düşünülürdü.[6]

Ataerkil otoritenin korunması amacıyla kadınların görmezden gelinmesi, yok sayılmaları ve baskılanmaları dolayısıyla kadınların eşcinsel aktivitelerinin tarihsel kayıtları bir hayli sınırlıdır. Tarihin uzun bir dönemi boyunca kadın bir besi hayvanı gibi muamele gördüğünden ve cinsel obje olarak görüldüğünden, tarihçiler ve bilim adamlarının yazılı kayıtları ve gözlemleri Hristiyan otoriteler ve diğer otoriteler tarafından karartılmıştır. Örneğin Lesbos adasının meşhur şairi Sappho'nun eserlerinin sadece yüzde beşi Hristiyanların saldırılarından geriye kalabilmiştir. Antropologların çalışmaları, Afrika ve Polinezya'daki pek çok farklı kültürde eşcinsel ilişki, cinsellik boyutunda olan arkadaşlık ilişkileri ve kadınlığa geçiş törenlerinin uygulandığını gösterir (bu eşcinsel ilişkilerin çoğunun kadının evliliğe hazırlanması olarak görüldüğü düşünülmektedir.) Aynı şekilde kadınlar arasında eşcinsel ilişki pratikleri varolduğu gibi bunlar özellikle yetişkin evlenmemiş kadınların başka kadınlarla beraber kurdukları yakın duygusal ilişkiler veya cinsel arkadaşlık ilişkileri olarak gözlemlenmiştir.

Yeniden belirtmekte fayda var, bu örneklerin verilmesinin sebebi eşcinselliğin tarih boyunca ve kültürler arasındaki detaylı bir tarihini verme çabası değildir. Ancak buradaki amacımız daha ziyade, hem heteroseksüel hem eşcinsel farklı cinselliklerin farklı zamanlarda tarih boyunca deneyimlendikleri, kurumsallaştıkları ve sosyal olarak farklı anlamlara sahip olduklarını bir nebze de olsa açıklayabilecek bir perspektiften bakabilmektir. Her ne kadar yeterince geniş,

kabul edilmiş ve kendi zamanlarında kurumsallaşmış örnekler vermiş olsak da, verili bir zamanda belirli bir toplumdaki bütün farklı sosyal ''anlamları'' ve ifadelerinin bulunduğunu ve eşcinsel ilişkilerinde de bunların farklı şekillerde, farklı ifadelerinin olduğunu belirtmek gerekir. Her toplumda insanların cinselliğini genel olarak temsil eden gelenekler ve sosyal normlar vardır. Ancak bu gelenekler ve normlarda günün sonunda insan eliyle yapılandırılmış bir üstyapının parçasıdırlar. Bu normların dışında duran ve hatta kimi zaman bunlardan ayrılan insanlar da olmuştur, bu insanlar ''marjinal'' veya ikincil türden (evliliğin yanı sıra fuhuş gibi) pratiklerin içerisinde bulunmuşlardır. Yukarıda belirtilen örnekler bizlere kültürel normlar arasında olduğu kadar uzak kültürler arasında da ciddi çeşitlilikler olabildiğini göstermektedir. Buradan her cinsel pratiğin kendi döneminin bağlamında ve kendi toplumunda anlaşılması gerektiği anlaşılmalıdır, yani neyin doğal ve gerekli olduğuyla ilgili kendi düşüncelerimiz, kendi tarihimizin, zamanın ve mekanın birer ürünüdürler. Bu genel olarak insan cinselliğine bakılırken kaçırılmaması gereken çok önemli bir metodolojik yaklaşımdır. Sosyal bilimlerin ve genel olarak bilimin uğraştığı bir şey var ki, o da ancak objektif olarak geçmiş dönemlere ve o dönemlerin sosyal pratiklerine bakarak kendi dönemimizdeki kültürün yarattığı önyargılardan sıyrılabilceğimizdir. Diğer taraftan arkeoloji ve antropoloji çalışmaları, genel olarak ''subjektif'' bir konu olarak değerlendirilen geçmiş zamanlar ve mekanlarla ilgili bilgilere objektif olarak bakmamıza yardımcı olurlar.

(Cinselliğin toplumsal organizasyonuna ve bunun özellikle kadın meselesiyle olan ilişkisine daha geniş kapsamlı, tarihsel ve kültürlerarası bir kavrayış, şu anki incelemelerimiz ve teorik çalışmalarımız içerisinde yer almaktadır. Burada her ne kadar insanların genel olarak cinsellik kavramıyla ilgili ne tarzda toplumsal yapılar oluşturduklarına atıfta bulunmuş olsak da, sınıflı toplum ve ataerkil aile meselesine bu dosyanın ilerleyen bölümlerinde

ayrıca değineceğiz.)

Cinselliğin toplumsal seviyede incelenmesiyle, tarih boyunca varolmuş bütün toplumların (kesinlikle sınıfların gelişmesiyle beraber fakat çok büyük ihtimalle daha da öncesinde) kendi yaygın sosyal normları, ihtiyaçları ve amaçları doğrultusunda insanların cinsel aktivitelerini (eşcinsellik de dahil olmak üzere) biçimlendirdikleri görülebilir. Toplumların cinsel aktivitelerin yapılarını belirlemek ve onları organize etmek için kurumlar oluşturulmuştur. Farklı toplumlar diğer durumlarla beraber daha geniş kapsamlı sosyal amaçlar için insanlığın farklı cinsellik biçimlerini kullanır, onları çıkarları doğrultusunda teşvik eder, kınar veya yasaklar. Bireysel cinsel pratikler, geniş anlamıyla sosyal ihtiyaçlara ve objektiflere ve de onu kuşatan ‘‘cinsel kültüre’’ göre gelişirler. Bu geniş sosyal hedefler farklı şekillerde yansır, yalnızca bireylerin kendi cinsel pratikleri olarak değil aynı zamanda bireylerin *ihtiyaç hissettikleri* ve de *idrak ettikleri arzularıyla* birlikte yansır. Ancak bu farklı seviyeler (toplumsal, bireysel cinsel pratikler, bireysel olarak hissedilen ihtiyaçlar ve idrak edilen arzular) birbirlerini tetikler ve aynı zamanda etkilerken bir tek ve aynı şey değildirler.

İnsanların Cinsel Yönelimlerinin Maddi Zemininin Temelleri

Neden bazı bireylerin eşcinsel ‘‘oldukları’’ bazılarının ise heteroseksüel ‘‘oldukları’’, eşcinsel bireylerin de dahil oldukları halen devam etmekte olan çelişkili ve büyük bir tartışmanın konusudur. Bazı eşcinseller cinsel yönelimlerinin gelişmesinde, ki bu lezbiyen bireyler arasında daha da yaygındır, kendi bilinçli tercihlerinin esas olduğunu söylemektedirler (Ve bu arada pek çok bireyin cinsel yönelimi tamamen biseksüeldir)

Ancak sayısı bir hayli fazla olan pek çok eşcinsel (hem kadın, hem erkek) neden eşcinsel olduklarını bilmediklerini ve seçimlerinde esasen bilinçli bir tercihin olmadığını

söylemektedir. Pek çoğu genç bir yaşı geldiklerinde, cinsel farkındalıklarının gelişmesiyle birlikte, sadece kendi hemcinslerine cinsel açıdan ilgi duymaya başladıklarını (ve karşı cinse cinsel ilgi duymadıklarını) ve de bunun zaman içerisinde onlar açısından hiç değişmediğini, hatta kimi zaman maruz kaldıkları aşırı derecede sosyal baskıya ve seçimlerini ‘‘değiştirme’’ dayatmasına rağmen bunun hiç değişmediğini belirtmektedirler.

Bireylerin eşcinselliklerinin biyolojik mi, toplumsal mı, yoksa her ikisi de mi olduğu konusundaki tartışma sürmektedir. Peki ya bireysel biyoloji meselesi? İçsel biyolojimiz cinsel yönelimi dikte eder mi? Ya da insanlar bir şekilde eşcinsel olmaya programlı mı doğmaktadırlar? Bu soru pek çok bilimsel araştırmayı ve ateşli tartışmayı açmış, bilim camiası içinde ve dışında tartışılan bir konu olmuştur. Bütün bunların yanında genel olarak eşcinselliğin basit bir seçim durumu olmadığı meselesi, pek çok bilim insanını eşcinselliğin ‘‘nedenini’’ spesifik ve direkt bağlantılar ile biyolojide aramaya yöneltmiştir. Bu araştırmaların motivasyonlarından biri de, aslında bulunabilecek biyolojik bir temelin daha fazla anlayış ve toleransa neden olabileceğinin düşünülmesidir. Bunun toleransa bir zemin hazırlayabileceğini düşünenler için belirtmekte fayda var; Naziler de alabildiğine eşcinselliğin biyolojik kökenleri olabileceğini düşünüyorlardı, fakat bu durum eşcinselleri yok etmeye çalışmaktan onları alıkoyamadı![7]

Bilim insanlarının motivasyonu, *her durumda ve her ne olursa olsun* gerçekten hakikate ulaşmak olmalıdır. Aslında mesele bilim insanlarının cinsel yönelimlerin ve cinsel davranışların biyolojik temellerini araştırmak istemeleri değildir. Bu konularda halen araştırılması gereken pek çok şey vardır ve bunlar gerekli araştırma alanlarıdır. Pek çok bilim insanı, cinsellik ve cinsel davranışların altında yatan temelleri bulabilmek için yıllarca dikkatli ve ciddi çabalar sarf etmişlerdir.

Ancak yine de bu çalışmaların ciddi metodolojik problemleri vardır. İnsanın karmaşık sosyal davranışlarının biyolojik temelleri tespit edilmeye çalışılırken pek çok kusurlu iddia ortaya atılmış, problemlili veri toplama metotları kullanılmış, bozucu deneysel ortamlar yaratılmış ve kendilerini tekrar eden sonuçlara ve çeşitli problematiklere subjektif şekilde yaklaşılmıştır. Cinsiyetin ve cinsel davranışların çoğu hayvan türlerinin geniş bir spektrumunu kapsamakla beraber, -spesifik olarak insanlarla ilgili olanlar da dahil- çok sayıda araştırma yapılmış olmasına rağmen elimizde halen çok az doğru ve güvenilir cevap vardır. Bir şey kesin olarak söylenebilir. En azından şimdiye kadar hiç kimse eşcinselliğin kesin ve doğrudan biyolojik bağlantılarını gösterebilmiş değildir. (Bakınız: Biyolojik alışmalarla İlgili Ekler)

En büyük problemlerden bir tanesi, her ne kadar bazı çalışmalar ve araştırmalar kapsayıcı yaklaşımlar ve gelişmekte olan bu fenomenin kompleksliğini tanıyor olsa da, zamanın indirgemeci modasıyla eşcinselliğin biyolojik kökenini saptamak için girişimlerde bulunulmuştur. Bu doğrultuda konuya yönelik bir gen, belirli bir kromozom, beynin belirli bir bölgesi, belirli bir hormon ya da hormon yüzdesi vb. şeklinde açıklamalar yapılmaya çalışılmıştır. Ve bu tekil bir öz bulma kapsamındaki araştırmaların indirgemeci kökenleri bu zleri doğal ve sosyal ortamların dışında *yapay bir izolasyonda* aramıştır.

Belirtmekte fayda var, bir DNA zincirini test tüpünün içine koyarsanız, yalnızca orada duracak ve bir şey yapmayacaktır! Genler yalnızca yaşayan hücrelerle etkileşime geçerek ve karşılığında genel hatlarıyla vücut ile etkileşime geçerek ve bunun karşılığında da doğa ve sosyal evre ile etkileşime geçerek işlev grrleri. Gerçekten biyolojik fonksiyonların geçerli olabileceği bir araştırma için şeylerin birbirleriyle olan farklı organizasyonlarının ve şeylerin birbirleriyle olan dinamik etkileşimlerinin hesaba katılması gerekir.

Eşcinselliğin sözde biyolojisi (ve insanın diğer kompleks

sosyal davranışları) için yapılan çarpıtılmış çiğ basın haberleri, işleri sadece daha da kötü yapmaktadır. Bir gün daha geçmesin ki bilim insanlarının ‘‘geylik genini’’ ya da ‘‘gey beyni’’ ya da eşcinselliğin ‘‘hormonel’’ sebeplerini bulmamış olsunlar. (Hatta saldırganlığı veya eşinizi geçen hafta neden aldattığınız gibi şeyleri de kesinlikle hiçbir bilimsel zemini olmadan acınası bir eğlenceyle pazarlamaya çalışırlar). Şüphesiz bedenimizin iç kısmına baktıkça sürecin dış bağlantılarından kopmak kaçınılmaz hale gelir. Sosyal etkileşimlerimiz, sosyal yaşantımız gibi şeylerin insanın yaptıkları üzerindeki etkisi ve hatta genel olarak bedendeki etkisini göz ardı ederiz.

İndirgemeci biyolojik yaklaşımın temel problemi, insan biyolojisinin böyle yürümüyor olmasıdır! Cinsel davranışlar, kompleks sosyal davranışlardır ve de biyolojik araştırma tarihinin en başından beri kompleks sosyal davranışları basit veya tek bir gene, hormona indirgemek mümkün olmamıştır. Ne de insanın kompleks sosyal davranışlarını önceden programlanmış bir fiziksel bağlantısalcılığa indirgeyip bu şekilde yansıtmaya çalışmak mümkündür. Bu elbette insan davranışlarında önemli biyolojik temeller yok demek değildir. Ancak tam bizim biyolojimizin en kayda değer ve dikkat çekici gerçeği olarak ortaya çıkan şey, bizim türümüzü *biyolojik* olarak en özel kılan şey, bizim eşi benzeri görülmemiş derecede davranışsal yögrulabilirliğimiz ve işlenebilirliğimizin bulunduğu gerçeğidir: gerçek şu ki, bu durumun kabaca ‘‘doğuştan’’ gelme ile açıklanamaz. İnsan türü olarak gelişmemiş ve bu gezegendeki diğer türlerden daha çok, özellikle de sosyal etkileşimlerimiz aracılığıyla inanılmaz bir öğrenme kapasitesine sahip olarak doğuyoruz ve bunun sonucunda çok geniş bir yelpazede davranışlar (buna insanların daha önce hiç beceremediği yepyeni davranışlar da dahildir) ve hatta tüm yaşamlarımız boyunca yeni davranışlar öğrenmeye devam ediyoruz. *Bundan dolayı* bir tür olarak gerçekten çok eşsiziz.

Şüphesiz insan bedeni maddi varlıklardır ve bundan dolayı maddi limitleri bulunmaktadır. Vücudumuz isteyebileceğimiz her şeyi yapamaz (örneğin, yüksek bir binanın üzerinden tek atlayışta geçemeyiz) ve çok geniş davranışsal yeteneklerimizin gelişimi bile limitsiz değildir. Bedenlerle doğarız, boş sayfalar olarak değil ve insanların gelişiminin her döneminin eşit esneklikte olmadığı da bir gerçektir.[8] Yani evet, biyolojik “limitler” var ve biyolojik gelişim dönemleri de var. Ancak genel olarak biyolojimizin temel niteliği bizim eşi benzeri görülmemiş süregelen davranışsal esnekliğimiz ve öğrenme kapasitemiz olarak kalmaya devam etmektedir.

Bu biyolojik/sosyal etkileşimi anlatmanın başka bir yolu da, bireyin vücudunun ve onun biyolojisinin bir alt yapı ve temel olarak hizmet etmeye devam ettiği, bir etki icra ettiği ve hatta insan davranışları üzerine bazı parametreler ve limitler koyduğudur. Ancak bunun ötesinde, toplumsal koşullanma, kültür ve öğrenme, zorunlu olarak karmaşık bireysel davranışları şekillendirir ve bunları etkiler; aslına bakılırsa her zaman yeniden bu davranışlarda öncül bir etken olarak gösterilebilir. Bireylerin biyolojik gelişiminde, sonradan gelen davranışsal yetenekleri ile ilgili olan bazı düğüm noktaları olabilir, ancak tipik olarak karmaşık davranışlarla ilgili olan bireysel gelişim son derece yönlendirilebilir ve adapte edilebilirdir ve bir bireyin *tüm* hayatı boyunca devam eder. İlginç şekilde, karmaşık davranışlar bazen bir vücudun iç biyolojik düzeni ve çalışma yöntemi üzerinde geri bildirimli dönüşümsel bir etkiye bile sahip olabilir (yalnızca bir örnek olarak stresin vücut üzerinde yapabileceği etkileri bir düşünün).

Biyologlar Richard Levins ve Richard Lewontin, genel bir sosyobiyoloji analizinin parçası olarak, 1985'te yazdıkları *The Dialectical Biologist* (ss. 262-263) kitabında cinsel ve diğer sosyal davranışlara bir analogi olarak şu örneği verdiler: “İnsanların ne *yiyebilecekleri* biyolojik olarak belirlenmiştir; ne *yedikleri* ise gayet başka bir konudur. Eğer

insanların ne yedikleri tarihsel, sosyolojik ve bireysel olarak belirlenmişse, *neden* yedikleri de bir o kadar belirlenmiştir. Biyolojik olarak, 'yemek' ve 'içmek' beslenmenin fiziksel aktiviteleridir. Gerçekte, yemek ve içmek bu biyolojik zorunlulukla çok çeşitli ilişkilere sahiptir. Yemek yemek, aile bağlarını güçlendiren, ticari alışverişler için bahane oluşturan, karşılıklı sosyal yükümlülükler yaratma şansı sunan sosyal bir durumdur. İnsan kültüründe yemenin ve içmenin tek bir anlamı yoktur, fakat tek bir fiziksel aktivitenin uçsuz bucaksız sosyal ve bireysel bir anlama nitel dönüşümü durumu bulunur. Yalnızca bu fiziksel aktivite üzerine, bunun biyolojik ön koşullarının, evriminin, diğer hayvanlardaki bu davranışa benzerliklerinin, ya da beynin bunu etkileyen bölümlerinin üzerine yapılacak tek ve kısıtlı çalışmalar basitçe insan fenomeniyle alakasız olacaktır.”

0 halde insan cinselliği hakkındaki biyolojik çalışmalar yalnızca vakit kaybı mıdır? Elbette değildir. Cinselliğin “altında” veya temelinde biyolojik “destekleyici unsurlar” vardır ve bütün bunlar hakkında halen açığa çıkarılacak ve öğrenilecek pek çok şey var. Cinsiyet biyolojisi hakkında pek çok şey anlaşılmaktadır, ancak özellikle de insanlardaki varsayılan cinsel *davranış* biyolojisi hakkında çok daha az şey bilinmektedir. Biz kanıtların çoğunluğunun genelde sosyal ve biyolojik olmayan faktörlerin cinsel faaliyeti ve uygulamaları şekillendiren temel dinamikler olduğuna işaret ettiğine inanıyoruz, ancak “sosyal olanın biyoloji üzerinde önceliği” hakkında konuşmayı biyolojik bir yapının varlığını reddetmek için (sonuçta insanların halen bireysel olarak bedenleri vardır!) ya da aslında biyolojimizden öğrenilecek pek de bir şeyin bulunmadığını düşünmek için yapmıyoruz. Buradaki nokta, insanlardaki (doğduğumuz günden itibaren öğrenmeye ve toplumsal örgütlenmeye yönelik büyük bir kapasitemizin olması nedeniyle) temel bireysel biyolojinin öneminin, bireyler olarak yaptığımız her şeyi belirleyen ve biçimlendiren kültürel ve sosyal etkileşimlerimizin önemi tarafından *gölgede bırakılması* durumudur.

[Bu sorun hakkında daha detaylı bir tartışma için okuma önerileri: Gould – “*Mismeasure of Man*”; Lewontin & Rose & Kamin – “*Not in Our Genes: Biology, Ideology, and Human Nature*”; Skybreak – “*TARİH ÖNCESİ ADIMLARDAN GELECEĞİN ATILIMLARINA – İnsanın Ortaya Çıkışı, Kadına Dönü“k Baskının Kökenleri ve Kurtuluşa Giden Yol Üzerine Bir Çalışma*” ve kendisinin *Revolution* gazetesinde Lewontin üzerine değerlendirmesi, “*Not in Our Genes and the Waging of the Ideological Counteroffensive.*”]

Açık olmak gerekirse, henüz hiç kimse eşcinsel faaliyetin tek bir spesifik ve doğrudan biyolojik olandan[9] daha fazla tek bir spesifik doğrudan sosyal “sebebini” tam olarak saptayamamıştır ve genel cinsel faaliyetin formasyonunun pek çok karmaşık faktörün karışımı olarak ortaya çıkması ve kendini muhtemelen her bireyde pek de aynı yoldan sunmaması olası görünüyor. Eğer herhangi bir gelecek bilimsel araştırma bireyin biyolojisi ile cinsel yönelimi arasındaki bağlantıyı açıkça ortaya koyarsa (ve tekrarlamak gerekirse, günümüze kadar böyle bir bağlantı kurulamamıştır) bu şüphesiz çoklu etkileşim içindeki biyolojik sistemlerin değerlendirilmesi bağlamında olmalıdır, ayrıca fiziksel vücudun dış doğal ve insanın büyüdüğü, geliştiği ve içinde çalıştığı son derece kritik sosyal çevre ile içinde bulunduğu dinamik etkileşimin analizini de içermelidir.

Şimdilik cinselliğin biyolojisi meselesini bir kenara koyarsak, eğer bir bireyin eşcinselliğinin belirleyici kaynaklarının izi herhangi bir şekilde sadece biçim verici sosyal deneyimlere götürülse bile -ve bazı insanların eşcinsel ilişkilere bilinçli bir seçimle girmesine rağmen- bu durum toplumda cinsel yönelimi genel olarak insanlar ya da özellikle belirli bir eşcinsel ya da eşcinsellerin tamamı için bilinçli bir “seçimin” sonucu olarak sunulduğu anlamına gelmez. Doğal olarak insanlar kimi ve neyi çekici buldukları hakkında bilinçli olarak “düşünürler”. Fakat bir bireyin önceki ve biçim verici sosyal etkilerinin ve deneyimlerinin genel

karışımı (ki hepsi birinin eninde sonunda cinsel olarak çekici bulunduğu, “aşık olduğu” vb. kişi üzerinde engin etkilere sahiptir) derin biçimde içselleşebilir – ve pek çok durumda da (ya da en azından bu belirli bir kişiye öyle görünebilir) bir insanın kişiliğinin o kadar önemli bir parçası olur ki, hemcinsini veya karşıtını çekici bulmak konusu bir seçim olmaktan çıkar.

Bu durumun sonucu olarak, tek başına sosyal ve biyolojik çevrenin cinsel yönelim oluşturma açısından etkileşim süreci henüz tam olarak açık olmasa da, biz diğer karmaşık ilişkilerin etrafındaki kanıtlara ve genel olarak tarih boyunca ve günümüz dünyasında insanların cinsel pratiklerinin çeşitliğine ve karmaşıklığına bakıldığında genel olarak sosyal faktörlerin öncülüğünü varsayacak temelin olduğunu düşünüyoruz. Her halükarda, politik açıdan daha önemli olan meselenin fenomenlerin sosyal değerlendirilmesi olduğunu düşünüyoruz. Bu makalede daha önce söylediğimiz şeye geri dönelim::

Ancak biz, insanlar arasındaki farklı toplumsal faaliyetlerin daha geniş ne türde sosyal etkilere ve tesirlere sahip olduğunu ve toplumdaki devrimci sınıf olan proletaryanın ve insanlığın tamamının objektif istekleri doğrultusunda genel olarak toplumu dönüştürme ve tamamen devrimleştirme mücadelesinde neyin göreceli olarak toplumsal bakımdan önemsiz ve neyin objektif olarak zararlı veya objektif olarak yararlı olabileceğini çözümlmeye çalışmak için bir temel bulunduğunu -ve bunu çözümlmek gibi bir sorumluluğumuz olduğunu düşünüyoruz.

“Bunu çözümlmek” için genel olarak cinsellik etrafındaki kurumları, kültürü ve bunun bugün ABD toplumunda eşcinselliği, kültürü, tutumları ve hatta bazı eşcinsel faaliyetleri nasıl etkilediğini daha derinlemesine incelemenin gerekli olduğunu düşünüyoruz.

Ataerkillik, Erkek Hakkı ve Sınıflı Toplumda Eşcinsellik

Üzerine Kültürel Normlar ve Bakış Açıları

Sınıflı toplum tarihinde heteroseksüel cinsel ilişki ağır basan cinsellik biçimi olmuştur. Yüksek ihtimalle bu sadece ve hatta esasen insan türünün yalnızca erkek ve kadın arasındaki cinsel ilişki ile üreyebilmesinden dolayı değil (en azından yakın zamana kadar!), önemli ölçüde mülkiyet ilişkilerinin ataerkil toplumda ataerkil aile modeli üzerinden gelişebilmesindedir.

1988 tarihli *Revolution* dergisindeki “Eşcinsellik Meselesi ve Kadının Kurtuluşu” makalesinin zayıf ve güçlü yönlerini ilerleyen kısımlarda tartışacak olsak da, bu makalenin aşağıda verilen bölümünün esasen doğru ve önemli olduğunu düşünmeye devam etmekteyiz:

Burası ataerkil aile yapısının ortaya çıkışı ve gelişimi hakkında derin bir analiz yapılacak yer olmasa da, her tür insan cinselliğinde kadına yapılan sistemli baskının bu süreçteki belirleyici rolünü anlamak önemlidir. O zamandan beri, ki bu ataerkil ailenin konuyla alakasının püf noktasıdır, kadınlar birikim sürecinde özel ve baskılanmış bir pozisyona sahip olmuşlardır: Erkekler tarafından domine edilen (önceki zamanların iş bölümünün bir sonucu olarak) ve yeni gelişmekte olan özel mülk türlerinin korunumunun gerekliliği, erkek soyunun garanti edilmesini zorunlu kılmış ve kadın cinselliği üzerine yasaklar koyulmasını yanında getirmiştir. Kadınlar evcil köleler olmuştur. Latince *famulus* sözcüğünden türeyen “family” yani aile, aslında “kölelerin evi” anlamına gelmektedir. Kadın emeğinin meyveleri, mülkiyeti başkaları tarafından kontrol edilen ve ezenlerin gücünü ve otoritesini desteklemeye hizmet eden devredilebilir bir mülk haline gelmekle kalmadı, aynı zamanda en temel rolleri kurumsallaştırdı, göreceli değerleri esas olarak aile biriminin yeni üyelerini üretme yeteneğinin olup olmaması ile tanımlandı.

...Tarihte ilk defa kadının çocuğunun babasının kim olduğu

toplumsal bir önem kazandı, özellikle de eğer çocuk erkekse. Ancak soyun kesinleştirilmesi ve kadının genel boyun eğmesi durumu; kadınlara büyük zarar veren aile dışında cinsel ilişkiye verilen acımasız cezalar ve dışlama, zoraki tekeşlilik, kurumlaşmış tecavüz, cinsel organlara hasar verme vb. zor kullanma ve kadın cinselliğini çarpıtma metotlarını içeren çeşitli koşullar altında mümkün olmuştur. Kısaca, heteroseksüelliğin toplumsal egemenliğinin devamlılığının esas ve maddi temeli işte *budur* – bu durum aynı zamanda erkekler ve kadınlar arasındaki binlerce yıllık baskıcı ilişkileri gösterir, bunların hepsi mülkiyet ilişkilerinin yeniden üretilmesine yönelik gündeme getirilmiştir.

Bütün bunlarla anlatılmak istenen, özel mülkiyetin doğuşuyla ve ataerkil aile yapısının yaratılışıyla, heteroseksüelliğin diğer cinsellik türlerine karşı orantısız bir toplumsal önem kazanmasını zorunluluk haline gelmesidir. Bu zamandan beri kadın cinselliği mümkün olduğunca baskıcı bir biçimde heteroseksüel ilişkilere, özellikle de tekeşli olanlara indirgenecek şekilde düzenlenmiş ve kısıtlanmıştır. Bu durum “gayrimeşru” çocuk oranını, evlilik çağındaki genç kadınların “başlık parası” dayatmasını aşip sevdiklerine kaçma vakalarının oranını ve aile dışından başka kadın ya da erkeklerle her tür cinsel aktivite oranını düşürecektir... ki bunlar şu ana dek boyun eğdirme ve itaate dayalı kurallara meydan okuma örnekleri olmuşlardır. Kadınlar üzerindeki bu baskı, tamamen bu tip cinsel aktivitelerin düzenli birikimi ve mülkün devrini zorlaştırmasından ötürü kurulmuştur.[10]

Başka şeylerin yanı sıra, üstteki alıntı heteroseksüelliğin sınıflı toplumda niçin egemen olduğunun yoğunlaşmış bir açıklamasını sunmaktadır. Bu mülkiyet ilişkilerinin sonucu olarak, cinsel “fetih”, macera ve keyif geleneksel olarak erkeklerin muhafazasında olmuştur. Erkekler için tekeşlilik, kanun ya da dini sebeplerle zorunlu hale getirildiğinde bile bu “cinsel serbestlik” durumu erkeklerle ilgili olduğunda daha çok tolere edilmiş (mesela, başka bir erkeğin malının ihlali

söz konusu olmadığında) hatta bu durum kabul görmüş ve teşvik edilmiştir. Erkeklerin sürekli ve hatta birden fazla cinsel aktivite ihtiyacı (ve “hakkı”) olması beklentisi birçok toplumda bir kuraldır. Bu beklenti pek çok sosyal/cinsel iletişimi etkisi altına almıştır – “gerdek gecesi” (erkeğin günümüze kadar pek çok ülkede evlilik ile tecavüzünün yaygın ve kabul görür olmasına sebebiyet veren “evlilik hakkı”), çokeşlilik, cariyelik ve tarihte yaygın köle, hizmetçi ve savaş sonucu “fethedilenlerin” tecavüze uğratılması, geniş çaplı fuhuş ve son derece büyük, günümüzde *dünya çapında* var olan ve ağırlıklı olarak erkeğe “hizmet eden” seks endüstrisi.

Farklı erkek eşcinselliği biçimlerini ilgilendiren toplumsal bakış açısı ve kanunlar aslında tarih süresince ve farklı sınıflı toplumlarda değişiklik göstermiştir ve bunun erkeklerin cinsel aktivitelerinde daha çok “serbestliğin” olmasına ya da daha esnek olmalarına izin verildiğini gösteriyor olması gayet mümkün. *Bazen*, antik Yunanlılardan bahsedildiği üzere, kadınlara toptan yapılan baskıyı gösteren ve bu baskıyla iç içe olan bazı eşcinsellik türlerinin yaygın olduğu görülmektedir. En modern zamanlarda bile, bazı kültürlerde özellikle de gençler arasında esasen “normal” heteroseksüelliğe geçiş olarak görülse de erkek erkeğe cinsel doktrinleştirme ve deneyimleme yetişkinliğe geçişin bir parçası olarak kabul edilmiş ve buna göz yumulmuş, hatta açıkça teşvik edilmiştir. (Bu teşvik etme çoğu zaman *açıkça* genç kadın nüfusunu evlenene kadar “saf” tutma ihtiyacına bağlanmıştır).^[11]

Fakat sınıflı toplumun ortaya çıkışından itibaren, erkekler arasında belirli seviyede, geniş çaplı ya da en azından bazı durumlarda eşcinselliğe “izin veren” ya da bunu “tolere eden” ve “destekleyen” kültürlerin olmasına rağmen, eşcinsel ilişki (erkek ya da kadın) çoğu zaman kanunlarda ve/veya o bölgedeki en yaygın dinde vb. teknik olarak yasaklanmıştır. Genellikle ataerkil toplumun ahlak kurallarının dayatılmasına bağlı olarak, eşcinsel ilişkiler çoğu zaman bu aktivitede

bulunanların acımasızca cezalandırılmaları ve hatta öldürülmeleri için zemin olmuştur. Bu cezalandırmaların dünya çapında tamamı hakkında ya da ceza türlerinin (ayrıca bu genele uymayan istisnaların) hepsinden bahsetmemiz mümkün olmasa da, özellikle Yahudi-Hristiyan kültüre bağlı ahlak kuralları ve tarihsel anlatının bu cezalandırmalarla bağlantısını ve Avrupa tarihinin özellikle homoseksüel aktivitelerde bulunan ya da bunu yaygınlaştırmaya çalışmaktan suçlananları da içeren kısımlarla, cadı yakmalarıyla, engizisyonlarla vb. dolu olduğunu vurgulamak önemlidir.[12]

Günümüz ABD'sindeki durumla ilgili, Taslak Programımızın **"Proleter Devrim ve Kadının Kurtuluşu"** ekinde şöyle özetledik:

Son birkaç on yılda, geleneksel çekirdek aile "modeli" ciddi derecede yıkılmıştır. Günümüzde çoğu kadın iş sahibidir ve tam-zamanlı ev kadını değildir. Evliliklerin yarısı boşanma ile sonuçlanmaktadır. Göçmen aileler çoğu zaman sınırın her iki tarafında yaşamak zorundadır. Bir hayli aile kadınlar tarafından yönetilmektedir ve doğan her üç çocukta biri "evlilik dışıdır".

Kadının ve ailenin değişmekte olan rolü ve emperyalist dünya ekonomisinin kadınları iş gücüne katma ihtiyacı giderek emperyalistlerin geleneksel değerleri koruma ve empoze etme ve ailenin bağlarını koruma ihtiyacı ile daha fazla çelişmektedir. Kapitalizmin bu değişimleri ve çelişkili ihtiyaçları yer kabuğunun çarpışan iki tabakası gibidir – ciddi sarsıntılar ve ayaklanmalar üretebilecek güçtedir.

Bu karışıklığın içinden kadınları ezmeye ve erkek otoritesine itaat ettirmeye çalışan gerici hareketler açığa çıkmaktadır, fakat aynı zamanda toplumun tamamında kadınların isyanı ve ayaklanmaları da gündemdedir. Proletaryayı kurtarma mücadelesi, kadınların bu baskı sonucu oluşan öfke ve isyan potansiyelini devrim için çok büyük bir güç olarak açığa çıkarabilir ve çıkarmalıdır da.

Kadını boyun eğmeye ve itaate zorlamak isteyen bu gerici hareketlerin önemli bir parçası cinsellikle ilgili gerici ve bağnaz bir bakış açısı ve “evlilik yatağının” kutsallığının korunmasıdır. Bu gerici saldırıyla ilgisi olan ve hatta bu saldırının merkezi bir parçası olan bir olgu da, eşcinsellerin ve eşcinselliğin “doğal olmayan”, “günahkâr” ve kutsal aileye karşı olduğudur. Bunun yanı sıra, homoseksüellere karşı “erkeksi” olmadıkları ve hatta “kadın gibi davranan bir erkek” oldukları hakkında ve lezbiyenlere karşı da “kadınların gerçek rollerini” (cinsel/samimi ilişkilerde ve genel olarak toplumda erkeğe boyun eğmek) ihlal ettikleri üzerine yaygın saldırılar kendini göstermektedir.

1988’de söylediğimiz gibi: “Bütün bunların önemli bir noktası hiç kuşkusuz kadınları (ve çocukları da) sindirmede şu ana dek yeterince test edilmiş ‘çekirdek aile’ düşüncesini desteklemektir. Ve bu durum bütün bunların “sapkın”, milli iradeyi ve gücü zayıflatan şeyler olduğu iddialarını ve ‘böylesi’ kişilerden milleti kurtarmak amacıyla pogromcu (kıyımcı) bir güruh zihniyeti yaratma amacına hizmet eder. Bu tür ahlakçı kampanyalar günümüzde “milli onuru korumak” ve insanları ABD emperyalizminin gerici zorunlulukları etrafında toplamak için yapılan grotesk savaşın önemli öğelerindendir.” O zamandan beri, ABD toplumunun genelinde homoseksüelliğin kabulü ve tolere edilmesi geçmişten daha fazla olsa da, aynı zamanda bu kişilere karşı yaratılan gerici atmosferin daha yoğun ve saldırgan olduğunu da görmekteyiz. Eşcinseller (ve trans bireylerin) üzerine yapılan ve cinayete kadar ulaşan bu şiddetli saldırılar, dinsel fanatizmin artışı ve devlet tarafından din-devlet ayrımını gittikçe daha çok azaltan resmi hamleler, dine bağlı gericiliğin desteklenmesi ve Hristiyan Faşist girişimlere etkili pozisyonların ve desteğin verilmesi ile ele ele giderek artmıştır.

1986 gibi yakın bir tarihte ABD Yüksek Mahkemesi, Bowers vs. Hardwick davasında, yasalarında “sodomi”^[1] kanunları olan eyaletlerin, karşılıklı uzlaşının olduğu eşcinsel ilişkilere

karşı bu kanunları kullanma hakkını onaylamıştır.[13] Gey evliliklere izin veren yasaların kabul edildiği az sayıda eyalette, bu kanunları geri çevirmek için gerici ve nefret dolu karşı saldırılar başlatılmıştır. Eylül 1996 tarihinde de Başkan Clinton, evliliği “bir erkek ve bir kadın arasında karı-koca olacak şekildeki yasal birliktelik” şeklinde tanımlayan “Evliliğin Savunulması Yasasını” imzalayarak federal kanunda hiçbir eyaletin başka eyaletlerdeki eşcinsel evlilikleri tanımama hakkını kanuna yerleştirmiş ve bunu bütün federal devlet kurumlarına (IRS yani Milli Gelirler İdaresi, Social Security and Medicare yani Sosyal Güvenlik ve Tıbbi Yardım vb.) ve programlarına karşı bağlayıcı kılmıştır.

Laik ve dinci burjuva otoriteler kendi aralarında her tür cinsel aktivitede bulunurlar, ancak bu ikiyüzlüler çoğu zaman -ve genellikle vahşice- ataerkil aileyi, geleneksel dini değerleri, cinsiyet rollerinin baskınlığını ve erkek hakkı yetkisini korumak ve kabul ettirmek için kitlelerin arasındaki cinsel aktiviteleri sınırlandırmak ve kontrol altında tutmak isterler. Ne yazık ki, bu eninde sonunda burjuva ilhamlı (ve destekli) olan ve eşcinselleri hedefleyen ayrımcılık ve saldırılar bazen bizzat toplumun içinden insanların ellerinden çıkar.[14]

Bütün bunlar, kadınları baskı altında tutmak ve insanları bölünmüş ve birbirlerine karşı cephe almış şekilde biçimlendirmek isteyen düşmanın acımasızca baskıyı yoğunlaştırmasını ve gerici bir atmosfer yaratmasını mümkün kılmıştır. ABD toplumu yalnızca lezbiyen ve gey bireylerin yaşadığı aleni zulümle değil, aynı zamanda pek çok eşcinsel bireyin ailelerinden uzaklaştırılması, sosyal olarak izole edilmesi ve eşcinselliklerin gizlenmeye çalışılması ile de damgalanmıştır durumdadır ki, bunların hepsi, günümüzde ABD’de gey gençlerin ciddi derecede yüksek intihar oranlarının gösterdiği üzere önemli derecede acıya ve eziyete sebebiyet vermektedir. Bunların tamamı proleteryanın çıkarlarına zıttır ve başta vurguladığımız Program Taslağımızın bir kısmını

alıntılanmak gerekirse:

Devrimci proletarya, gerici güçlerin eşcinselliğe karşı saldırılarına sert bir şekilde karşı çıkar. Aynı şekilde, devrimci proletarya, eşcinsellere karşı tüm fiziksel saldırıların, tüm ayrımcılıkların ve günümüzde fazlasıyla yaygınlaşmış korkunç hükümet baskılarının da karşısında konumlanır. Yeni toplumda eşcinselliğe karşı tüm ayrımcılıklar yasa dışı olacak ve toplumun tüm çeperlerinde, aile ve kişisel ilişkiler de dahil olmak üzere buna karşı mücadele verilecektir.

İleride geri döneceğimiz bu noktanın ve yukarıdaki alıntının, sosyalist toplumda, proleter devletin gerçek yasalarından ve uygulamalarından, daha da önemlisi, toplumsal ilişkileri dönüştürmek için gerçekleştirilecek sürece kadar her şeyle ilişkisi bulunur.

ABD Toplumunda Modern Gey ve Lezbiyen Kültürü

Önceden de söylendiği gibi, günümüz dünyasındaki *tüm* cinsel ilişkilerin kadınlar üzerindeki on binlerce yıllık sistematik baskının damgasını taşıma derecesini küçümsememenin önemli olduğunu düşünüyoruz. *Bu durum, bireylerin bunun ne kadar farkında olduğundan bağımsız bir şekilde doğrudur.* Bu durum bireyler bazında -ve bireysel samimi ve cinsel ilişkiler bazında- insanların faaliyetlerinin “birebir” bir şekilde sosyal faktörlerin, özellikle de kadınların bastırılmasının bunun üzerinde esas bir rol oynadığı anlamına gelmez. Başka bir deyişle, kadının bastırılmasına sebebiyet veren toplumsal ilişkilerin ve bununla bağlantılı fikirlerin insanların cinsel faaliyetlerini etkileme vb. üzerinde kararlı bir etkisi olmasına rağmen bu durum karmaşıktır. Örneğin, şunu demek kabaca indirgemeci olurdu: kadının bastırılması insanların cinsel faaliyetlerini etkilemede ciddi bir rol oynadığından ötürü, her bireysel cinsel ilişki (heteroseksüel ya da homoseksüel olması farketmeksizin) tanımsal olarak ve esasen kadını bastırma (ya da bu baskıyla suç ortağı olma) arzusunun

bir ifadesidir – ve onun da ötesinde *bilinçli* bir ifadedir. Ancak bizler, bu şekilde (ya da herhangi başka bir tarzda) kaba bir indirgemeciliğe düşmeden, burjuva toplumda ve sömürücü ve baskıcı ilişkilerle karakterize olan diğer tüm toplumlarda kadının bastırılmasında bu durumun kararlı biçimde oynadığı rolü ayrıca cinsel ve samimi her tür ilişkiyi etkileme rolünü tanımalıyız ve bunu vurgulamalıyız. Bu yüzden yeni Program Taslağı'nda şu ifadeye yer verdik:

Burjuva toplumunda kadınlar ve erkekler arasındaki cinsel ve samimi ilişkiler büyük ölçüde erkek egemen ideolojinin ve ''erkek haklarının'' yansımasıdır ve bunlar tarafından domine edilmektedir; bunlar birbirlerinin bünyesinde yer alırlar ve toplumsal ilişkilerin genel çerçevesinden etkilenirler. Bu çerçeve içinde kadınlara uygulanan baskı bütünleyici ve temel kısmı oluşturur. Bunların hepsi proletaryanın kitleleri radikal bir değişiklik bünyesinde harekete geçireceği ve kadınlara uygulanan baskıyla beraber tüm baskı ve sömürünün köklerinden kopartılacağı bir sürecin parçası olacaktır. Sosyalist toplum, samimi ilişkiler alanında tutarlı standartlar ve kadınlara uygulanan baskının kökten sökülmesi doğrultusunda insanları çaba göstermeleri için teşvik edecektir. ("Proleter Devrim ve Kadının Kurtuluşu" s. 106)

Homoseksüel, heteroseksüel ya da biseksüel fark etmeksizin, pek çok kişi, esasen cömert, baskıcı olmayan – eşitlikçi temelde karşılıklı aşka ve duygusal desteğe dayalı samimi ilişkiler ve cinsel ilişkiler peşinde olsa ve pek çok kişi şu anki toplumsal düzende dahi bunu elde edebilse de; ataerkil toplumsal ilişkiler bunaltıcı ve ağır etkilerini ayrıca erkek hakkı temelli değerlerini kapitalist toplumun kültürüne yaymış durumdadır. Yükseltilemeyen itirazlar da çoğunlukla hayal kırıklığı ile sonlanmışlardır.

Erkek eşcinsel yaşamını çevreleyen egemen kültür, bu toplumun en samimi toplumsal ilişkilerinin metalaştırılması ve insanların cinsel açıdan nesneleştirilmesinde (bu durumda erkekler cinsel nesne yapılır) ayrıca gençlerin estetik

bulunması ve “güzellik” takıntısında herhangi bir kırılma oluşturmaz – kişinin değeri başarılı bir cinsel metaya indirgenir ve bu durum merkeze alınır. Diğer bir örnek normal anonim cinsel ilişkilerde öncelik ve talebin durumudur. Bu da son derece süslenmiş bir “Amerikan erkeğidir” (“gey” veya “heteroseksüel”) şüphesiz eşcinsel erkeklerin evrensel bir özelliği olmamakla birlikte, gey topluluklarında bu tarz arayışların ve tercihlerin aşırı uçlara gitme eğilimi mevcuttur. Kadınlara (ve/veya kadın vücuduna) açıkça hakaret edilmesi ve diğer mizojini ifadeleri de bazı meskenlerde pek de nadir değildir. Bu tarz uygulamalar ve düşünceler “erkek hakkından” kopabilmekten son derece uzaktır!

Önceden söylendiği gibi, modern ABD toplumunda erkek eşcinselliğinin esas pratiği değişken ve karmaşıktır. Hiçbir şekilde bütün erkek eşcinselliği yukarıda örnek olarak verilen uygulamalar ve düşünceler tarafından karakterize edilmez. Birçok gey toplulukta bu tarz eğilimler için ciddi bir geçerlilik olsa da, bu genel ABD toplumu bağlamından ya da bu toplumda eşcinsellerin kişisel ve aile ilişkileri de dahil olmak üzere  tekileştirilmesinden, sosyal olarak dışlanmadan ve ayrımcılığa uğranmasından tamamen ayrıştırılmaz. Bu toplumu sermaye yönetir ve kendiliğinden olan eğilim herkesi ve her şeyi metaya indirgemektir – buna cinsel metalaştırma da dahildir. Ve ataerkillik koşulları altında nispeten bağımsız bir cinsel “erkek topluluğunun” bir ürünü olarak neyin kaçınılmaz olacağı, ya da eşcinselliğin damgalanmadığı, insanların kişiliklerinin ve cinsel alışkanlıklarının toplumun geri kalanından ayrılmayacağı ve bunların zulümle bi imlendirilmeyeceği daha açık bir toplumda neyin daha farklı olabileceğini belirlemek gerçekten zor. Fakat daha da önemli olan soru şudur: Bütün bunlar, kadınların boyun eğdirilmesine karşı mücadele ederek tüm cinselliğin dönüştürüleceği bir toplumda nasıl etkide bulunacak? Bütün bunlar, eşcinsel cinsel uygulamalar da dahil tüm samimi ilişkiler üzerinde derin ve hatta beklenmemiş etkilere sahip olacaktır.

Lezbiyenlik de çok çeşitli bir fenomendir ve bazı lezbiyenler arasında hedonizmi yüceltme şeklinde eğilim ve yaklaşımlar bulunsa da, biz aşağıdaki ifadenin fenomeni çoğunlukla karakterize ettiğini görüşünderiz:

Lezbiyenlik pek çok yönden sınıflı toplumda kadının bastırılmasına karşı bir cevaptır, ancak kendi içinde ve kendi başına bu baskıya temel bir çözüm değildir. (Ibid.)

Bu tanımlı yaparken, yalnızca var olan ve 60'lerde ve 70'lerde çok daha yaygın olan bilinçli radikal lezbiyen yönelimden bahsetmiyoruz; ya da sadece aşık olan gey bireylerin arasındakine kıyasla daha çok sayıda lezbiyenin kendi cinsel yönelimini bir seçim olarak karakterize ettiğı (ya da kişinin kendisini biseksüel olarak tanımlamasının kadınlar arasında çok daha yaygın bir fenomen olması ve belki de genç kadınlar arasında da büyüyen bir eğilim gibi görüldüğü vb.) gerçeğini de yakalamaya çalışmıyoruz. Program Taslağı'ndan yapılan yukarıdaki alıntı modern lezbiyenliğin bu özelliklerini kesinlikle kapsıyor olsa da, önceden söylendiğı üzere, ilk cinsel ilişkilerini eşcinsel olarak deneyimleyen ve sadece kadınlardan hoşlanan pek çok lezbiyen vardır ve bu bireylere göre lezbiyen olmanın seçenek olacak bir özelliğı de yoktur. Ancak genel olarak kadın cinselliğı, açıkça kadınların erkeklerle eşit olmadığı ve geleneksel heteroseksüel bir ilişki içerisinde geçen bir hayatın kısıtlayıcı ya da baskıcı olduğu bir toplumda yaşanılması tarafından şekillendirilmiştir.

Daha genel olarak eşcinsellikte de, tek bir yol, tek bir sebep olduğundan ya da kadınlar arasında eşcinsel arzusun ve ilişkinin tek bir "nedeni" olduğundan şüpheliyiz. Ancak, birçok kadının, cinsel yönelimlerini öncelikli olarak bir seçenek olarak algılayıp algılamadıklarına bakmaksızın, kadınlarla cinsel ilişkilerinin erkeklerle olan ilişkilere gerçek bir alternatif olduğunu gösteren çeşitli tutum ve duygular ifade ettiğini, diğer biçimlerin tatmin edici ve destekleyici olmadığını, ya da erkeklere kıyasla kadınların

mahremiyetini ve eşitliğini tercih ettiklerini ya da bugünün toplumunda pek çok heteroseksüel ilişkinin bir parçası olan gerçek zorluklardan ve tahakkümden kaçınmak için en azından bir geçiş dönemi için kadınlarla ilişki kurmayı tercih ettiklerini biliyoruz.

Bunlar anlaşılabilir düşüncelerdir. Tarihsel olarak, lezbiyen ilişkiler ve çevreler geleneksel roller dışında kadınların var olmalarını ve fonksiyonlarını yerine getirebilmelerini desteklemiş ve onları bu konuda cesaretlendirmiş veya fiziksel ya da duygusal olarak istismarın olduğu erkek/kadın ilişkilerine nazaran bunu güvenli bir sığınak olarak bulmuşlardır. Ancak bu bazı kadınlar için kişisel iyileştirmeler olsa da, 1988 makalemizde gösterdiğimiz gibi, toplumdaki daha geniş ilişkilerin halen bir derece ve şu ya da bu şekilde lezbiyen ilişkilerde yansıtıldığı da doğrudur. Daha temel olarak, ABD toplumunda ve dünyanın her tarafında lezbiyenliğin uygulanması daha kapsayıcı olan kadının bastırılması sorununu çözmemektedir.

Muhakkak pek çok lezbiyen böyle bir iddiada bulunmaz -ve bizim söylemek istediğimiz de eşcinsel partnerliklerin tanımsal olarak belirli politik ve ideolojik program olduğu değildir- veya lezbiyenlerin (ya da geylerin) hayatlarını enternasyonal proletaryanın amaçlarına adayan devrimciler ve devrimci komünistler olamayacağı da değildir (bu meseleden makalenin ilerleyen kısımlarında daha detaylı bir şekilde bahsedeceğiz) Öte yandan, feminist ve reformist bilinç ve kimlik politikaları (aşağıda tekrar döneceğiz), sorunun sürekli devam eden devrimci kritiği ile aynı anlama gelmemektedir, ayrıca bunlar proletaryanın bakış açısı ve tarihsel görevi olan insanlığın tamamını özgürleştirmekle de bağlantılı değildir.

Eşcinsellik, Sosyalizm ve Komünizm

Cinsel pratikler gelecekte neye benzeyecek ve eşcinsellik sosyalizm ve komünizm süresince var olmaya devam edecek mi?

Kim bilir? Bu soruya açık bir cevabın, bir kişinin cinsel yönelimini oluşturan tüm faktörlerin daha kapsamlı bir bilimsel kavrayışının oturtulmasına, ayrıca sosyalizmin geleneksel toplumsal ilişkileri ve buna karşılık gelen tüm fikirleri radikal bir şekilde dönüştürmesinin cinsel çekim, sevgi, kişisel ve samimi bağların temeli ve diğerleri de dahil olmak üzere insanların birbirleriyle nasıl ilişki kurdukları üzerindeki etkilerine dek beklemesi gerekiyor. Cinsel ilişkiler ve insanların bunu uygulayış şekilleri bizler komünizme varıncaya dek muhtemelen her tür değişimden geçecektir ve tamamıyla yeni sosyal “anlamları” olacaktır ve her tür eski ve geleneksel seks konsepti, cinsellik, cinsiyet rolleri ve elbette kadınların genel sosyal statüleri ve pozisyonları sorgulanacak ve kökten dönüştürülecektir. Komünizme bir geçiş dönemi olan sosyalist toplum, cinselliğin her çeşit formu, cinsiyet rolü, aile, vb. ile ilgili olarak büyük ihtimalle eski ve yeni ilişkilerin ve de fikirlerin karışımını barındıracaktır.

Peki, bu yeni koşullar altında homoseksüelliğin nicel olarak artmasını, azalmasını ya da aynı kalmasını yalnızca zaman ve biriken sosyal deneyim mi bize gösterecektir?

Daha önce tartışıldığı gibi, eşcinselliği “elemek” ya da bir insanı eşcinsellikten uzaklaştıracak bir amaç ya da “misyonu” sahip olmak, insanların ve sosyalist bir devlet için yapılacak devrimin çıkarlarına karşı olacaktır. İnsan cinselliğinin bu ikinci ifadesi bir şekilde “yitse” ya da kendiliğinden yok olsa da (ki bunun olasılığı çok düşüktür), bunun kadınların mutlak kurtuluşuna katkıda bulunmayacağını anlamak gerekir. Daha önce bahsedildiği gibi, eşcinselliğin bazı ifadeleri (ve özellikle erkek eşcinselliğinin günümüzdeki bazı ifadeleri) bazen erilliğin oldukça bariz bir tezahürüyle kendini gösterir (ve bu şekilde kadınların baskılanmasına katkıda bulunur), fakat bu uygulamaların ya da olayların en gericisi ve sorunlu olanları bile kadınların baskılanmasının “sebebi” değildir. Altını çizdiğimiz gibi, sosyalizm altında, kadınların baskı

altında kalmalarının somut nedenlerinin kökü kazınırken ve buna denk gelen ideoloji geniş ve derin bir anlamda eleştirilir ve dönüştürülürken, insanların samimi ilişkilerini nasıl kurdukları ve uyguladıkları konusunda büyük bir dönüşüm geçireceğini, özellikle partnerlerinden samimi bir aşk ve saygı talep eden kadınların sayısı arttıkça, değişen iklimle ve iktidardaki proletaryanın destekleyeceği ve yaygınlaştıracığı yeni değerlerle birlikte bu bağlamda cesaretlenmiş ve desteklenmiş hissetmeleri de oldukça muhtemeldir.

Devrimci bir perspektifle cinselliğin herhangi bir uygulamasını değerlendirirken, şunu sormak mantıklıdır: Bu uygulama, insanların sömürücü olmayan ve eşitlikçi bir temelde karşılıklı sevgilerine duygusal ve fiziksel açıdan destekleyici temelde ilişkiler kurmalarına katkıda bulunuyor mu? Yoksa bencillik, sömürü ve eşitsizliğe dayanan güç dengesizliğini ya da duygusal ve fiziksel açıdan nesneleştirmeyi, tacizi ve suistimali mi doğuruyor? Bir pratik insanlara fayda sağlayıp onlara hayatın ve genel olarak toplumun devrimci dönüşümünün bir parçası olmalarına yardımcı olurken, bir diğeri onlara zarar verebilir, kuvvetlerini tüketebilir ve devrimci dönüşümü zorlaştırabilir. Bu yüzden Parti'nin yeni programının taslağında şunu belirtiyoruz:

Samimi ilişkilerde bir tarafın küçük görülmesi, boyunduruk altına alınması, tacize uğramasının ya da birine sahip olunması gerekliliği düşüncesi, toplumda kadınların boyundurak altına alınmasının bir yansımasıdır ve erkek egemen bakış, hem heteroseksüel hem de homoseksüel ilişkilerde eleştiriye ve değişime tabii tutulacaktır. (S. 106)

Yeni toplumda cinsel pratikler konusunda "her şey olur" mantalitesi hüküm sürmeyecek; farklı çelişkilerle ilgilenirken farklı yaklaşımlar söz konusu olacaktır. Örneğin, heteroseksüel ya da homoseksüel olmak fark etmeksizin tecavüze ya da cinsel tacize müsamaha gösterilmeyecek ve bunlar proletarya devleti tarafından ezilecektir. Ancak bu

bahsedilenler dışında, halk içindeki birçok çelişki antagonistik olmayacak şekilde eleştirilerek, gerici uygulama ve düşünceleri değiştirmek adına insanlar yüreklendirilecektir. Proletarya devleti ve devrimci parti, cinsel sömürü ve duygusal ve fiziksel herhangi bir şekilde tacize maruz kalmış insanları devamlı olarak direnmeleri için motive edecektir. Önemli kişisel hakları koruma altına alırken ve insanlar arasındaki kıyımcı yönelim ve gelişmelere karşı mücadele ederken, kitleler, insanların ya da toplumun sağlığına ya da iyiliğine açıkça zararlı olan görüşleri ve uygulamaları tartışmaya, eleştirmeye ve bunları dönüştürmek için çabalamaya teşvik edileceklerdir.

Sosyalist devrimde, cinsellik meselelerinde yoğunlaşılması gereken nokta doğrudan kadınların her bakımdan özgürleşmesi meselesi olmalıdır. Hem heteroseksüel hem de eşcinsel bireylerin belirli ifadeleri ve uygulamaları her nerede erkek hakkını ve erkeklerin yüceliğini temsil eden ifadeler şeklinde kendini gösterirse, bunlar tartışılacak ve eleştirilecektir, burada en kapsamlı hedef insanlığın yarısının boyun eğdirilmesinden sorumlu olan temel maddi yapıyı büyük ölçüde kırarak, son kertede bunu tamamen yok ederek; kadınların boyun eğdirilmesini destekleyen ve bundan sorumlu olan tüm eski fikirlerin reddedilmesiyle oluşacak tamamıyla yeni bir toplum yaratmaktır. Tam olarak bu durum, erkekler ve kadınlar arasındaki egemen ilişkileri devrimcileştirecek ve tüm cinsel ilişkilerin karakteri bu dönüşümleri yansıtacaktır.

Yeni programın taslağında bahsedildiği gibi (p. 107):

Sosyalist devrimin gerçekleşmesi ve komünizme ulaşmamızla birlikte, özel mülkiyetin varlığından beri toplumsal ve cinsel ilişkileri ezen ve bunları bozan, kadınları değersizleştiren binlerce yıllık köleleştirmeden insanlar ilk defa gerçek anlamda ve dünya çapında kurtulacaklardır.

“Pek çok anlamda ve özellikle erkekler açısından kadın meselesi, bu sorunun tamamen ortadan kaldırılması ile, şu anda

var olan mülkiyet ilişkilerini, toplumsal ilişkileri ve buna tekabül eden kadınları (belki "sadece birazını") köleleştiren ideolojiyi muhafaza etmek arasındaki bir meselesidir, ve bu durum ezilenler arasında kritik önemdedir. Bu, tüm baskıyı ve sömürüyü ortadan kaldırmak -ve toplumdaki sınıfsal ayrımlara son vermek için savaşmak ile son tahlilde bu duruma ilişkin kendi payını bulabilmek arasındaki ayrım çizgisidir.''

Bob Avakian, Devrimci Komünist Parti ABD Başkanı

Bazı Önemli Spesifik Konular

Cinsiyet Roller:

Bugün de dahil olmak üzere, toplumun devrimci dönüşümünün bütün bir süreci boyunca, kadın ve erkeğin hayatlarını kısıtlayan, onları tahrif eden; kadını baskılayan ve bu baskılamayı yansıtan her tür geleneksel cinsiyet kalıbı ve rolüyle mücadele edeceğiz. Devrimci proletarya için keskin ve sınırlayıcı cinsiyet rollerinin bir yeri olmayacaktır. Proletaryanın ve insanlığın tamamının objektif çıkarları doğrultusunda toplumun devrimcileştirilmesi mücadelesi sayesinde geleneksel cinsiyet rolleri ise anlamlarını yitirecektir. Bu sayede ''erkek gibi davranmak'' veya ''kadın gibi davranmak'' gibi kavramların bir anlamı kalmayacaktır. Taslak Programında belirttiğimiz gibi:

Yeni toplumun ahlakı, mizojiniye (kadınlardan nefret etmeye) ve misandriye (erkeklerden nefret etmeye) karşı tolerans göstermeyecek, bunlara karşı mücadele edecektir.

Arkalarında binlerce yıllık geleneğin ağırlığını taşıyan ve kadın ve erkeğin işbölümünün baskıcı bir şekilde paylaştırılmasına dayanan eski cinsiyet rolleri yıkılacak ve değiştirilecektir. İnsanlar artık agresif, atletik ya da lafını esirgemeyen kadınların ''fazla maskülen'' olduğu veya yaratıcı, hassas ya da anaç özellikteki erkeklerin 'efemine''

olduğu şeklindeki saçma sapan ve bilim karşıtı düşüncelerle karşılaşmayacaklardır.

İnsanlardaki bu özellikler cinsiyetler arasında da kabul görecektir ve teşvik edilecektir; yetişen çocuklar ise, zaten hükmünü yitirecek ve insanlığın tamamen farklı yeni bir aşamaya geçmesinin önünde objektif olarak bir engel oluşturacak 'cinsel kalıplara sığamama' gibi bir derdi taşımayacaklardır. Bu noktada sosyalist toplumun amacı tamamen yeni bir toplum ve ahlak anlayışı yaratmak olacaktır ki, böylelikle insanlar geriye dönüp baktıklarında ''geleneksel cinsiyet rollerinin'' nasıl varolduklarını sorgulayabileceklerdir. (s. 107)

Cinsiyet rolleri yüzyıllar boyunca hem objektif gereklilikler, hem de ataerkil aile yapısının ve özel mülkiyetin korunmasından kaynaklı bir şekilde topluma işlenmiştir. Ancak şunu anlamak önemlidir. Artık ne böyle bir objektif gerekliliğe, ne de iş bölümünün baskıcı bir şekilde yapılmasına gerek var. Bütün bu baskıcı iş bölümünün elimine edilmesinin önündeki engel toplumun mevcut örgütlenme biçimidir. Bugün kadının topluma erkeklerle tam anlamıyla eşit olarak katılması ve çocukların yetiştirilmesinde toplumda eşit derecede rol alması halihazırda mümkündür. Mevcut cinsiyet rolleri, türümüze dair biyolojik açıdan kalıtsal veya değiştirilemez türden şeyler değildir.

Tarih boyunca ve özellikle de günümüzde pek çok insan bu cinsiyet rolleri ve bunların beraberinde getirdikleri kısıtlamalara, yasaklara ve bunlara olduğu kadar bu rollere yönelik tahammülsüzlüklere karşı derin bir rahatsızlık duymuştur, ve buna ek olarak, insanlar şüphesiz fiziksel olarak kadın ve erkek idealleştirmesinden de rahatsız olmuşlardır.

Bütün bunların cinsel yönelimlerin gelişiminde oynadığı etkiler, halen bilimsel araştırmaların ve bilimsel anlama süreçlerinin birer parçasıdır. Pek çok araştırma bu konuda

kesin değildir ve daha önce de belirttiğimiz gibi, bu araştırmalar tipik olmayan cinsel davranış ve eşcinsellik arasında herhangi bir korelasyon bulamamıştır. Peki öyleyse, bütün bunlar nötr cinsiyetlerin[15] olduğu bir toplumda nasıl ifadesini bulacak veya bu toplumun cinsel yönelimlerine nasıl etki edecek? İnsanlar bu şekilde yaşama şansı bulana dek, böylesi bir toplumun cinsel yönelimler üzerinde ne gibi bir etkisi olacağı bilmeyeceğimiz bir şeydir. Ancak Yeni Taslak Programımızda cinsiyet rolleriyle ilgili genel olarak ne düşündüğümüzü artık biliyoruz ve bunu belirtebiliriz.

Yakın zamanlarda trans bireylerin haklarını savunan bir hareket ortaya çıktı. Bu partimizin daha iyi anlaması gereken bir mevzudur. Bu meselenin, yeni proleter devletin hitap etmek zorunda olacağı bir mesele olduğunu tahmin edebiliriz. Biyolojik cinsiyetlerine uymadıklarını düşünen ya da buna psikolojik veya fiziksel olarak uymadıklarını düşünen insanların sorunlarının derinlikli bir şekilde, anlayışla ve şefkatle ele alınması ve bu insanların ‘‘karşı cins’’ olarak yaşama arzusunun hiçbir şekilde ayrımcılığa, cezaya veya toplumdan dışlanmaya tabi tutulmaması gerektiği açıktır. Ancak bireylerin nasıl hissettikleri, toplumun genel olarak incelenmesi ve toplumsal cinsiyet rollerinde devrim yapılmasıyla etkileşim içindedir – buna toplumsal cinsiyet üzerindeki ideolojik mücadele ve kadınlara ve daha genel olarak insanlara karşı geri kalmış veya baskıcı olan toplumsal roller de dahildir.

Kimlik Politikaları

Kimlik politikaları radikal ve ilerici insanlar ve özellikle de gençler arasında oldukça etkili olan bir akımdır. Az ya da çok bu bakış açısını benimseyen kişiler ve sosyal güçler, ırk, kültür, etnik köken, cinsiyet, cinsel yönelim ya da toplumdaki pozisyon ya da dahil olduğunuz ‘‘grubunuz’’ her neyse buna bağlı olarak farklı ve belirgin istekleriniz olacağını savunurlar. Bu bakış açısıyla, insanlar her durumu ve baskıyı kendine has bir şey olarak görürler ve bu yüzden her grubun kendi özel

ideolojilerine ve kendi özel programına sahip olması gerektiğini düşünürler. Yine bu bakış açısıyla, erişilebilecek en geniş vizyon ve birlik her “kimlik grubunun” kısa zamanlı koalisyonlarla hareket ederken her zaman diğerlerinden önce kendi isteklerini ön planda tutmasıdır.

Bunun aksine proletarya, ortak düşmanı görür ve bütün bu baskının sebebinin ortak kaynağını ve asıl çözümünü, proletarya ve onun öncü partisi tarafından önderlik edilen, sonuna kadar götürülmüş ve tarihin bu devrinde bütün insanlığın temel isteklerini temsil edecek olan gerçek bir devrimde görür.

Kimlik politikalarının büyük çoğunluğu son tahlilde devrimin gerekli olmadığı ya da en azından devrimin mümkün olmadığını düşünür, yani her grubun günümüz toplumunda kendi belirli isteklerini koalamak amacıyla kendi yerini bulması ya da oluşturması gerekir. Esasında bu reformist bir akımdır. Bu politikayı benimsemiş bazı lezbiyen ve gey aktivistler çeşitli dayanışma ağları ve yapıları (mesela AIDS ile ya da eşit hak istemiyle ilgili) oluşturmak için çalışmış ve eşcinsellerin kendi cinsel yönelimlerini güvenli biçimde ifade edebileceği toplulukların destekçisi olmuşlardır. Proletarya açısından, bunların hepsinden özellikle de insanlar statükoya karşı birlik olduklarında öğrenilmesi ve desteklenmesi gereken pek çok şey vardır. Fakat aynı zamanda, bu politikalar ve genel bakış açısı insanlar üzerinde tutucu bir etki yaratarak insanların hedeflerini ve arzularını aşağı çekebilir, özellikle de burjuva toplumunun temeli olan ve bugün dünya üzerinde gereksiz yere sefaletten sorumlu olan tüm korkunç ve miadı dolmuş toplumsal ilişkilerden şikayetçi olmaları karşısında, insanların bir miktar “alan” ve bazı reformları kabul etmeye istekli olduğu yerlerde bunu yapar. Günümüzde, devasa şirketler kâr amacı gütmeyen organizasyonlara - politikalar bazı sınırları aşmadığı ve esasında hiçbir şey sorgulanmadığı müddetçe- cömertçe bağışlar yapmakta ve farklı destek gruplarında organizasyon yapan tam zamanlı

organizatörler çalıştırmaktadır.

Bizim amacımız kadınların ezilmesini tamamen sonlandırmak ve insanlığın tamamını kurtarmak mı, yoksa sadece tarihte ayrıcalık tanınmış erkeklerde bulunan bazı imtiyazların bazı kadınlara da verilmesi ve ayrımcılığa uğramış ve “dışlanmış” grupların küçük bir kültür ve topluluk kümesinde “kendini ifade” hakkı kazanması mı? Hedefimiz bireysel çözümler bulmak ve “iç huzur” gibi illüzyonlar kovalak mı, yoksa hep berlikte ayaklanmak, kıyameti koparmak ve birlik olabilecek herkesle proletarya önderliğinde birlik olup, eski toplumu yıkıp yerine bütün baskı ve sömürüyü kökten söküp atacak yeni bir toplum yaratmak mı olmalı?

Devrim Mücadelesinde Eşcinseller ve Parti Üyeliği Meselesi

Eşcinsel bireyler ilerici devrimci birer müttefik, hatta devrimci komünistler ve devrimci öncü partinin üyeleri olabilirler mi? Her iki sorunun da cevabı evettir. Herkes gibi, eşcinsel bireyler objektif olarak cinsel pratikleri ile tanımlanamazlar ve buna indirgenemezler; ayrıca, topluma objektif olarak herkes gibi birçok farklı biçimde katkıda bulunurlar. Bazı eşcinseller sosyal ve siyasi görüşlerinde dar ve tutucuyken, bazıları farklı çeşitlerdeki adaletsizliklere ve baskıya karşı mücadelede oldukça angaje olabilirler. Birçok eşcinsel genç, radikal çözümler arayan ve toplumun temellerini meydan okuyan ve bunu değiştirmek isteyen yeni kuşaktan aktivistlerin parçasıdırlar. Bazıları, partinin yeni Taslak Programı’nda betimlenen devrimci hareketin; sosyalist ve komünist geleceğin özlemi içindedir.

Sosyalist bir toplum yaratmak ve insan ırkını tam anlamıyla, baskının ve sömürünün olmayacağı komünist bir geleceğe taşımak için burjuva sınıfını devirmek konusunda ciddi olan herhangi bir kişi, devrimci öncü partiye katılma konusunda istekli olmalıdır. Taslak Programından alıntı yapmak gerekirse:

Parti, kendini enternasyonal proleter devrime adanmış, bütün

ciddiyetle Marksizm-Leninizm-Maoizm [MLM] silahını eline almış ve partinin çizgisini ve görevlerini halk kitlesine taşımış kimseleri devamlı öne çıkarmalıdır. Partinin kazanması gereken üyeler, dar ve kişisel çıkarlara değil, komünizmin tarihsel misyonuna kendini adanmış kişiler olmalıdır.

Zafer kazanmak için, Parti, proletaryanın en iyi niteliklerini bünyesinde barındıran, büyük fedakarlıklara, hapislere, hatta acımasız düşmanın elinde ölüme hazır olan kişilerden oluşmalıdır. Ancak daha da temel olarak, proletaryanın geniş düşünce biçimiyle yönlendirilmelidirler. MLM bilimini enerjik ve aktif olarak uygulamalı ve MLM'ye karşı gelgitlere karşı hazırlıklı olmalıdırlar. Kitleler arasında öncü savaşçılar olmalı ve herhangi bir görevi üstlenmeye, yalnızca bu ülkede değil, uluslararası arenada da devrime hizmet eden herhangi bir görevi yerine getirmeye hazır olmalıdırlar.

Parti, hayatını enternasyonal proletarya ve bunun tarihi misyonunun (dünya çapında komünizm) başarılmasının devrimci mücadelesine adanmış olan insanlardan oluşmalıdır ("Parti ve Kitleler," s. 39)

Partiye dahil olmak isteyen eşcinsel adaylar, herkesle aynı kriterleri ve standartları karşılamalıdır. Partiye dahil olmak isteyenlerin enternasyonal proletaryanın ve son kertede insanlığın bütününün çıkarlarına hizmet etmek için kendilerini canı gönülden adanmaları gerekir ve bu çıkarları herhangi birinin, grubun ya da toplumun bir kesiminin çıkarlarının üstünde tutmalıdırlar. Komünist olma ve parti üyesi olma sürecinde bu yüzden adaylardan milliyetçilik, anarşizm, feminizm ya da cinsel "kimlik politikası" gibi şeylerin ötesine geçmiş olmaları beklenmektedir.

Ayrıca, Parti üyelerinin -kitleler devrimci harekette aktif olsalar dahi- kitlelere nazaran proleter ahlak ve disiplininin daha yüksek bir standardına sahip olmaları gerekmektedir. Bu durum, kitlelerin önderi olmanın ve önderliği temsil etmenin, bunun somutlaştırılmasının ve bunların getirdiği sorumluluğun

kabul edilmesinin bir parçasıdır (Bunun içeriği hakkında daha çok şey öğrenmek isteyenler yeni Taslak Programında “*Proleter Ahlakı – Geleneklerin Zincirlerinden Radikal Bir Kopuş*” isimli ek bölümü ve buna ilaveten parti üyeleri için disiplin maddelerini inceleyebilirler)

Bir kişinin partiye kabul edilmek için başvuru yapması son derece ciddi bir şeydir. Bu durum, kişiyi Parti önderliğinin altında daha sistematik bir politik çalışma sürecine ve genel siyasi ve ideolojik çizgi üzerine tartışmalara yönlendirir. Bu yolda hem birey hem de parti, adayın hem istekli hem de devrimci bir komünist partinin disiplinli bütünlüğüne dahil olmada gerekli olan ciddi siyasi ve ideolojik taahhüte hazır olduğundan emin olmalıdır.

Eşcinsellik Üzerine Geçmişteki Analizimiz

Ne Doğruydı, Ne Yanlıştı, Önemli Hatalarımızı Nasıl Fark Ettik ve Bunlardan Ne Öğrenebiliriz?

Bu dökümanın başında söylendiği ve insanların da artık farkında olduğu üzere, Partimizin eşcinsellik hakkındaki çizgisinin gelişimi yıllar süren bir değişim ve gelişimden geçmiştir. Bu sürecin bir kısmı ABD toplumunda ve uluslararası komünist hareketin tarihinde sürekli olarak, eşcinselliğin kökenleri ve karakteristik özellikleri hakkında yıllarca devam eden tartışmaları ve çekişmeleri yansıtmaktadır. Bizim tarafımızda, bu meseleye bakış açımız üzerinde önemli bağlamlama[[ii](#)], gelişme ve açıklık kazanma şeklinde ilerleyen, devam etmekte olan net bir öğrenme ve özetleme süreci yaşanmıştır. Bu durum, eski Parti Programımızda (1981’de yayınlanmıştır) belirtilen duruşumuzla daha sonra gelen *Revolution* dergisindeki makale (1988’de çıkmıştır) karşılaştırarak görülebilir. Aynı zamanda, bu mesele hakkında Partimizin duruşu çelişkili olmaya devam etmiş ve geçen yıllarda MLM’yi (Marksizm-Leninizm-Maoizm) benimseyen,

Partimizle birlikte çalışan ve Partimize katılan yeni kuşaktan öne çıkan devrimci-fikirli, aktivist gençlerin eleştirilerinin hedefi olmuştur. Bizler bu duruma, bizi eleştiren kişileri dinleyerek ve bazı temel varsayımlarımızı yeniden gözden geçirerek cevap verdik ve bu belgenin başında söylendiği gibi, yeni sosyal ve bilimsel araştırmalar yaparak bu sosyal fenomeni bazı özel ve genel durumları, muhtemel kökenleri, toplumsal tarihi, günümüzdeki farklı belirtileri, etkileri ve sonuçları üzerinden daha iyi anlama amacıyla hareket ettik.

1981'deki ek programımızda da belirtildiği gibi, eşcinsellere karşı her türlü baskıcı, saldırgan ve kötü davranış örneklerine her zaman kesin bir biçimde karşı çıkmış olsak da, aynı program ABD'de nispeten yaygın olan eşcinselliği 'emperyal çürümenin ve çöküşün bir yansıması' olarak görmeye meyilliydi ve her ne kadar eşcinselleri düşman olarak tanımlamamasına rağmen, eşcinsel bireylerin 'gerici bakış açılarının' değiştirilmesi ve bu kişilerin aktivitelerinin 'yeniden biçimlendirilmesi' gerektiği şeklinde tanımlamaktaydı. Bu yanlıştı. Bu konuda ne yazık ki tarihsel olarak uluslararası komünist harekette[16] uzun yıllardır varolan bir gelenekle ve aynı zamanda eşcinselliği fuhuş ve uyuşturucu bağımlılığı gibi problemlerle aynı kefeye koyan bazı sosyal/kültürel önyargılarla aynı çizgideydik.

Bununla birlikte, bu konudaki görüşümüz, bazı eşcinseller tarafından gerçekleştirilen değersizleştirici ve istismarcı cinsel aktivitelere (ki bunlar gerçektir) ve bazı erkek eşcinseller tarafından kadınlara karşı (buna lezbiyen bireyler de dahildir) yapılan kadın düşmanlığına karşı duruşumuzun ve eleştirilerimizin de bir sonucudur. Bunun yanı sıra, Partimizin de temelini oluşturan, Partimize kararlı bir devrimci güç olarak ihtiyaç duyan ve Partimizde faaliyet yürüten temel kitleler ABD hapishanelerinde ve bu hapishanelerde süregelen ve bazen hapishane dışındaki kişiler üzerinde bir güç hiyerarşisi oluşturmak için de yaygın olarak kullanılan eşcinsel ilişki (tecavüz de dahil) hakkında bolca

deneyime sahiptir (bu tecavüzü uygulayan erkeklerin pek çoğu kendilerini *heteroseksüel* kabul etmektedir). Bahsettiğimiz bütün negatif şeyler gerçekten vardı (ve halen var) ve bunlar objektif olarak devrim yapmak ve kadınların ezilmesine kökten meydan okumak isteyen kişiler için toplumsal ve politik bakımdan problemliydi. Partimizin o zamanki görüşleri aynı zamanda ABD'deki modern devrimci hareketin kökleri ve tarihinden de etkilenmişti. 70'lerin ortası birçok aktivistin genel devrimci taleplerini düşürmesine yol açtı ve giderek dar ve tek bir meseleye odaklandılar. Buna cinselliğin çeşitli biçimleri ve "kimlik politikaları" da dahildir. Böylece devrim mücadelesinin daha geniş ve çok yönlü vizyonundan uzaklaşıldı. (1988 dönemindeki *Revolution* dergisindeki içeriğin bir bölümü buna karşı bir polemige yer vermektedir)

Devrimci proletarya, kendi yönetimi altında fuhuş ve uyuşturucu bağımlılığı gibi toplumsal sorunları burjuvazinin bu konulara yaklaşımından[17] tamamen farklı bir şekilde, kitlelerin harekete geçirilmesi ve kitlelere dayanılması şeklinde ele alacak olsa da, toplumumuzdaki eşcinsellik fenomeninin çeşitli spesifik olumsuz yönlerinin eşcinsel yönelimi azaltmaya katkıda bulunmadığını daha derinden kavramış bulunuyoruz. Ayrıca eşcinsel ilişkilerin kendisinin bir 'toplumsal problem' olmadığını belirttik. Bununla birlikte heteroseksüel tecavüz, eş/kız arkadaş suistimallerinin oldukça gerçek varlığı, heteroseksüel yönelimi ve heteroseksüel ilişkilerin bizzat kendisini bir 'toplumsal problem' yapmaz.

1988'deki *Revolution* dergisi makalesinde, Partimizin eski programının bu konuyu tartıştığı bağlamı ve üslubu açıkça eleştirmesek de eşcinselliğin fuhuş ile paralel bir toplumsal problem olmadığını açıklamaya çalıştık, bununla birlikte insanlara karşı zor kullanılması, dayatma yapılması ve toplu cezalandırmalar ile insanları eşcinsel aktivitelerden vazgeçirmekten asla bahsetmediğimizi de açıkça belirttik. Bunun yerine dinle ilgili bir benzetme yaptık: sosyalist toplumda bunun bir yeri olacak ve insanların bununla ilgili

aktivitelerde bulunma hakları bulunacak, ancak eninde sonunda toplumsal rolünü ve çekimini kaybedecek. Her ne kadar din benzetmesi görece “daha uygun” dursa da, yine de bu doğru değildir. Bu benzetme, kadının baskıdan kurtuluşu sağlandıktan ve ataerkil ailenin değişimi sosyalist toplumda tam olarak başladıktan sonra eşcinselliğin belirli bir noktada eninde sonunda din gibi “yok olup gideceği” varsayımında bulunmaktadır. Bu mümkün veya bilimsel bir varsayım değildir. Bu konuda ikincil veya “marjinal” cinsel ilişki türlerinin ve aktivitelerinin, sınıflı toplumun verili toplumsal ilişkilerinin değişimi sonucunda temellerini kaybedecekleri şeklinde mekanik bir düşünceyle hareket ediyorduk. Şu anda böyle bir varsayımda bulunmak için gereken temelin var olduğunu düşünmüyoruz ve kompleks bir fenomen olan eşcinselliğin en azından ikincil cinsel ifade biçimi olarak sosyalist dönemde de varlığını devam ettirmesinin olası olduğunu düşünüyoruz. Birazdan tekrar değineceğimiz bir konu olarak, geçmişte modern dünyadaki eşcinsel faaliyetler konusunda da aslında tek taraflı olduğumuzu belirtmek gerekiyor.

Bu ciddi hatalar ve yetersizliklere rağmen, 1988'deki *Revolution* dergisindeki makalenin bazı önemli pozitif tarafları mevcuttu. Bu makaleden el üstünde tutulması gereken belki de en önemli pozitif taraf -pek de yaygın olmasa da ve doğru ve kararlı bir yöntem olduğuna inanmaya devam ederek- insan cinselliğinin (her tür eşcinsellik formu da dahil olmak üzere) sosyal ifadesi hakkındaki her tartışmayı ve değerlendirmeyi kadın meselesine -yani kadına zulmedilmesi ve tüm toplumun devrimci şekilde dönüştürülmesi için kadının tamamen baskıdan kurtuluşu mücadelesinin stratejik önemine- bağlı olarak inceleme yaklaşımıydı.

Bu, “bireyin bağımsızlığını ve kutsallığını” her şeyin üstünde tutan bir yönelime zıttır. Aşırı bireycilik değerlerini geleneksel olarak yayan ABD toplumunda bu bakış açısı son derece yaygındır ve eşcinsellik hakkında öne sürülen farklı

duruşların pek çoğuyula da alakalıdır. Bunlar “bireyin kutsallığı ve egemenliğini” her şeyin üstünde tutan -özellikle de toplumun daha büyük çıkarlarının üstünde tutan- yaklaşımlardır. Bu yaklaşımlar, cinsel ilişkiler ve bunlarla ilgili fikirler de dahil olmak üzere tüm insan ilişkileri ve fikirlerinin önemi ve rolü üzerinde toplumsal temelin belirleyici önemini kabul eden doğru bir MLM pozisyonuna, diyalektik ve tarihsel materyalist anlayışa karşıdır.

Bu ölçütlere bağlı kalarak ve geri adım atıp başkaları tarafından dile getirilen eleştiri ve yorumları, ayrıca bu konudaki toplumdaki tartışmaları ve bilimsel araştırmaları dikkatle inceleyerek, bu meseledeki önceki hatalı düşünce tarzımızdan daha eksiksiz bir kopuş yaşadık. Bunu yaparken, bu fenomenin çeşitliliğini ve karmaşıklığını hafife aldığımızı fark etmemizi sağlayan pek çok şey öğrendik.

Erkek eşcinselliğinin toplumsal tarihinde ve hatta modern uygulamalarında sınıflı toplumda kadının baskılanmasının ve kadına boyun eğdirilmesinin bir hayli yansıması bulunmaktadır. Şu anki toplumumuzun doğası ve sınıf ilişkilerinin bütün dünyayı içeren tüm tarihi göz önüne alındığında nasıl başka şekilde olabilirdi ki? Ancak *Revolution* dergisindeki makalemizde, sınıflı toplumun bu tarihinin tartışılmasında basite indirgeyici ve linear bir yaklaşım içerisindeydik. Ayrıca mekanik bir analiz ve değerlendirme yaptık: Kadınların tarihsel olarak boyun eğdirilmeleri ve değersizleştirilmesi olgusunun açık bir şekilde erkek eşcinselliğinin tarihine yansıması durumunu ve bunun günümüzdeki toplumsal biçimleri meselesinde; bireysel olarak erkek eşcinsel pratiğinin günümüzde kadına boyun eğdirme ve kadınları değersizleştirme tarihinin kaçınılmaz bir yansıması olduğu ve esasen buna katkı sunduğu şeklinde hatalı bir sonuca vardık.

Bunun yanı sıra, eşcinsellik toplumda yaygın olan cinsel aktivite olmadığından ve insanlar halen bunun kabul edilmediği bir toplumda bu aktiviteleri daha bilinçli bir şekilde seçmek durumunda olduğundan, eşcinselliğin bilinçli bir “ideolojik

ifade" olduğu şekilde bir iddiada bulunduk. Ayrıca, bu "ifadenin" ya da ideolojik pozisyonun "en iyi ihtimalle kadının baskı altında tutulması meselesinden bir ayrım teşkil etmediğini veya en kötü ihtimalle onu desteklediğini" belirttik (Revolution dergisi, 1988, s. 46). Eşcinselliğin bu şekilde genel olarak 'bilinçli bir ideolojik ifade' olarak karakterize edilmesi ve bu karakterizasyonun arkasındaki mantık yanlıştır.

Öte yandan, 1988'deki *Revolution* makalesinin, bütün cinsel ilişkiler ve davranış biçimlerini kadın meselesi ekseninde inceleme odağının yanında, önemli başka bir pozitif yönü de eşcinsellik (ya da başka herhangi bir karmaşık insan davranışı) üzerine çelişkili biyolojik determinist açıklamalara doğru bir şekilde vurgu yapmasıydı. Makale, eşcinselliğin temelini biyolojik ve sosyal faktörlerin bir karışımından kaynaklandığını tespit etmiş ve bunun içinde her karmaşık sosyal davranış biçiminde sosyal faktörlerin birincil öneminin doğru biçimde altını çizmiştir. Bununla birlikte bu makale, insanların cinsel çekim yaşaması ve bunu geliştirmesinde, ayrıca cinsel ilişkilere ve pratiklere yönelmelerinde bunların üzerinde etkisi olabilecek sosyal faktörler ve birden çok biyolojik faktör arasındaki diyalektik etkileşimi içeren yolların karmaşıklığını küçümsemiştir. Böylelikle, makale en önemli ve karar verici rolü sosyal faktörlerin oynadığını (genel olarak insan davranışları için de geçerlidir) doğru biçimde tespit etmesine rağmen, bunun spesifik olarak bireylerde (ve aynı zamanda sosyal seviyede de) ifade biçimi olarak bulunabilme yollarını basite indirgemiş ve fazlasıyla genellemiştir. Yine, eşcinsel ilişkileri ve aktiviteleri bilinçli ideolojik ifadelere indirgemıştır – ki sürecin sonunda daha etraflıca anladığımız üzere, bunun gelişmesinde ve ifade biçimi bulmasında çeşitli yollar mevcuttur ve bireyler arasında kolay, bütüncül, değişmeyen, biyolojik ya da sosyal bir "sebebe" ya da "sonuç" bulunmaması son derece muhtemeldir. Bazı durumlarda, bu bilinçli bir seçim olarak baş gösterirken, başka kişilerde bir

“seçim” olarak kendini göstermeden kişiliklerine ve varlıklarına ilişkin bir şey olarak ortaya çıkar. Yine tekrarlayacak olursak, bütün bunlar karmaşıktır – bizim 1988’deki *Revolution* makalesinde kabul ettiğimizden çok daha karmaşıktır.

Devrimci fikirlere sahip “heteroseksüel” ve “gey” aktivistler, ayrıca kendileri de eşcinsel olan filozof ve kuramcılar insan cinselliği meselesini detaylıca incelemiş, bununla ilgili çalışmalar yapmıştır. Ayrıca erkek cinselliğinin (heteroseksüel olanların yanı sıra homoseksüel olanların da), davranışlarının, değerlerinin vb. kadının değersizleştirilmediği toplumlarda nasıl olacağı hakkında düşünmüşlerdir (Elbette aynı mesele kadın cinsel ilişkileriyle ilgili de düşünülmüştür). Bu durum insanların, insanlık komünizme ilerlediği ve bütün baskı ve sömürü ilişkileri ortadan kaldırdığı zaman nihayetinde bileceği bir şeydir[18]. Gördüğümüz üzere, burjuva düzenin altında dahi kısmen de olsa cinsel ilişkilerde birçok dönüşüm meydana gelmiştir. Cinsel yönelimin ve tüm cinsel tercihlerin ciddi derecede sosyal etkilerin ürünleri olmadığını varsaysak bile, sosyal değerlerin ya da kültürel etkilerin kişinin cinsel farkındalığına etki edeceği, en azından karmaşık olacağı ve düz bir yolda olmayacağı kesindir. Bu yüzden, bütün bunları sanki birebir bir ilişkiymiş gibi ‘bilinçli bir ideolojik ifadeye’ indirgemek yanlıştır.

Fakat yine de, bu meseleyi ya da bizim hatalarımızı, cinsel yönelimlerin yalnızca bir seçim olup olmadığı meselesine (ya da ne kadar olabileceğine) indirgemenin de yanlış olacağını düşünüyoruz. Bilhassa, bu seçim konusunda *kayda değer* derecede değişkenlik var gibi görünmektedir. Ayrıca bir şeyin kendini bireye bir seçim konusu olarak sunması ya da sunmaması bu konunun sosyal içeriği ya da toplumun bu konuda söz sahibi olup olmaması gerektiği hakkındaki sorunları çözmemektedir. Daha öncesinde söylediğimiz gibi, insanların başka yollar kadar, cinsel olarak yapabilecekleri topluma zararlı olan

farklı şeyler vardır. Bunların bazılarında, herhangi bir sebepten ötürü bir bireyin bunları yapmamayı aslında seçemiyor görünmesi gibi bir durum söz konusu olabilir. (Örneğin, karısına şiddet uygulamayı alışkanlık haline getirmiş kişiler kendilerine hakim olamadıklarını iddia etmektedirler.) Yine de daha adil bir toplumun bile bu zararlı davranışı kısıtlamak ve hatta bastırmak konusunda objektif bir çıkarı bulunacaktır.

Eşcinselliği bu kategorilere koymak ne yazık ki günümüz toplumunda pek de az görülmeyen bir görüş olsa da, eşcinsellik kendi başına böyle bir kategoriye ait değildir. Bu toplumdaki heteroseksüel cinsel ilişkiler gibi, modern eşcinsel ilişkiler de genellikle uygulamalarında çeşitli çirkinliklerin yansımalarına sahiptir ve bunların kendi özellikleri vardır, ancak eşcinsellik değişkenlik ve karmaşıklık gösteren bir fenomen olsa da içeriğinde ve esasında negatif bir olgu olarak görülmemeli ve ona böyle davranılmamalıdır. Kısacası, insan cinsel eylemlerini incelemede uygulanmasının doğru olduğunu düşündüğümüz kriterlere dönecek olursak, eşcinselliği -erkek eşcinselliği de dahil- *kendi başına* kadının tam olarak kurtuluşunun önündeki bir engel olarak görmenin doğru olmadığını düşünüyoruz. Modern ABD gey erkek kültüründe erkek ve kadın arasındaki eşitsizlikleri yansıtan ve hatta bunların yoğunlaşmış bir yansıması olarak tanımlanabilecek ifadeler mevcuttur, ancak bunlar fenomenin tamamını tanımlamaz. Bunun gey erkek kültüründeki en keskin ifadesi dahi, ne erkek egemen ideolojinin kaynağıdır, ne de kadının baskılanmasını maddi olarak yaygınlaştıran toplumsal ilişkinin kilit noktasıdır.

Hem erkek hem de kadın eşcinselliğini çok kalın bir fırçayla çizdiğimiz konusundaki doğru şekilde eleştirildiğimizi hissediyoruz. Henüz 1988'deki *Revolution* dergisindeki makale zamanlarından beri bu sosyal fenomen hakkında genel olarak daha ölçülü bir anlayışa sahiptik, ve o makalede çürüme şeklinde ifadeler içinde bulunmak istemeyen pek çok eşcinsel erkeğin varlığını kabul ettik, kadın düşmanı bir bakış açısına karşı mücadele eden ve bazıları ilerici ve devrimci

m¼cadelelerin, kadın sorunuyla ilişkili olarak da, ön saflarında savaşıan erkek eşcinsellerin varlığını belirttik. Ancak *Revolution* dergisindeki makalede erkek eşcinsel sahnesinin tanımlanması ve tartışılmasının ağır basması -bunun en geri yönleri üzerinde durmak- aslında yalnızca herhangi bir eşcinsel erkeğin gerici yaklaşımların kırılmasını engelleyebilecek kapsamlı sonuçlara katkıda bulunmuştur. Ve bu karakterizasyon siyasi açıdan cesaret kırıcıydı, çünkü kadın düşmanlığını ve burjuva bakış açısını tamamen kırmanın aslında tek yolunun heteroseksüel bir yönelim benimsemek olduğu şeklinde yorumlanabilirdi.

Revolution dergisindeki makalede yer alan lezbiyenlik tartışmamız halen bazı açılardan isabetli görünüyor, fakat lezbiyenliğe, tek taraflı bir biçimde erkeğin kadın üzerindeki baskısından bilinçli ve sonuçta aşırı gerici bir biçimde kaçışı ya da buna karşı bir *direnış formu* olarak yaklaşıyor. Kadının baskılanmasına karşı lezbiyenliği bir cevap olarak gören politik ve ideolojik bir programı eleştirmek ayrıca radikal feminizmin bakış açısının sınırlarını tutarlı bir devrimci pozisyondan saptamak doğru olsa da, lezbiyenliğin uygulanması kendi başına bir 'ideolojik ifade' ya da reformist bir 'politik bir program' değildir, böyle olmak zorunda da değildir. Partimiz, seneler önce bazı militan feministlerin erkek egemenliği altındaki ilişkilerden kaçabilmek için lezbiyenliğe döndüklerine ve daha sonradan radikalliklerini kaybettiklerine şahit oldu. Bu fenomen aynı zamanda 60'ların sonu ve 70'lerin başında yükselen mücadele dalgasından sonraki genel geri çekilmeyle uyumluydu ve bu konuda aşırı genelleme yapmıştık. Toplumda kendini düşünme, bireysel olarak hayatta kalma ve ilerleme ideallerine insanların razı edilmesi yönünde bir çekim olsa da -ve bu çekimler lezbiyen bireyler arasında da mevcuttur- durumu sanki lezbiyen cinsel yönelime içkin bir şey olarak, bu yönelimin kendinde insanların bu çekimlerden kurtulmasını engelleyecek bir şey varmış gibi sunmaya meyilliydik. Yine bu, bir kişinin eşcinselliğinin esasen ve genel olarak 'bilinçli bir ideolojik ifade' olduğu iddiasıyla

bağlantılıydı.

Yukarıdaki özeleştiri, 1988'deki *Revolution* dergisindeki makalede korunmaya değer pek çok şey olduğu gerçeğini gölgelememelidir. Bahsedildiği üzere, bütün cinsel ilişkilerde ve uygulamalarda kadın sorunu ile alakalı durumlara odaklanmanın öneminin yanında, *Revolution* dergisindeki makalenin biyolojik determinizm (ki günümüzde rahatsız edici nüfuza sahip bir akımdır) tartışması ve eleştirisi, makalenin insan cinselliği konusuna diyalektik ve tarihsel materyalizmi uygulaması ve bunların yanında insan cinselliğinin pek çok ifade biçimlerinin gelecek komünist toplumda birlikte var olabileceği fakat farklı anlamlara ve toplum üzerinde günümüzden farklı etkilere sahip olabileceğine yönelik içerdiği çeşitli düşüncelerden halen öğrenilecek pek çok değerli şey mevcuttur.

Bu sorunu ele almada bir hayli vakit kaybettığımızı söyleyeceklerse ise bizim cevabımız şudur; *"bunda doğruluk payı olsa da, doğruyu yanlıştan ayırmak ve içeriği hakkında az bilgi sahibi olunan özelliklerin farkına vararak pozisyon almak zaman alır"* Ayrıca basitçe modayı takip ederek, eski duruşumuzu o anda popüler olan düşünceyi kabul ederek "düzeltmeye" çalışsaydık ve bunun maddi gerçeklikle daha doğru bir şekilde uyduğundan ve eskisinin üzerinde bir ilerleme sağladığından emin olmasaydık, bunun hiçbir yararı olmazdı. Amaçta ve yöntemde doğruluk ve sağlamlık gözeterek doğruyu aramak, doğru biçimde yapılması gereken bir süreçtir ve bu durum, vakit ve kaynak gerektirir. Yeni bir Program Taslağı oluşturma süreci de geri adım atıp ciddi bir yeniden gözden geçirme yapmak için önemli bir bağlantı noktası olarak bizlere yardımcı oldu.

Bu durum bizi ikinci bir noktaya götürüyor: Biz devrimci bir partiyiz, bu da geniş ve karmaşık bir gündemi zorunlu kılar. Bizler yalnızca "tek bir mesele" aktivisti değiliz (bu meselede ve başka herhangi bir meselede bu durum geçerlidir). Her ne kadar pek çok disiplini ve çok daha fazlasını kabul

etsek ve bütün bu farklı alanlarda araştırmalarımız olsa da, bizler salt bilim insanı, salt tarihçi ya da salt sosyal bilimci gibi işlev göremeyiz. Biz devrimci bir partiyiz ve bundan dolayı sürekli olarak daha doğru, daha isabetli ve daha kapsamlı bir maddi gerçeklik anlayışı için mücadele ederken, diyalektik ve tarihsel materyalizmin bilimsel yöntemini ve Marksizm-Leninizm-Maoizm'in bilimsel bakış açısının tamamını kolektif bir disiplinle insan hayatının bütün alanlarına ve günümüzün bütün büyük sorunlarına uygulamayı hedefleriz. Bunu yalnızca bir şeyleri anlamış olmak için anlamak amacıyla değil, insanlara daha somut biçimde iktidarın ele geçirilmesi ve toplumun tamamının devrimci dönüşümü yolunda önderlik etmenin daha iyi yollarını bulmaya çalışmak için yaparız. Bölük pörçük çalışmamaya dikkat ediyoruz; yaptığımız her şeyi, kendimizi ve halkı devrimci şekilde iktidarı ele geçirmeye ve tamamen yeni bir toplum inşa etmeye hazırlamak için daha geniş stratejik hedeflerimizle ilişkilendirmeye çalışıyoruz, bütün bunları da dünya devrimine sunabileceğimiz bütün katkılarla yapıyoruz.

Bütün bunları yapmak kolay iş değildir. Ve devrimci önderliğin genel çalışmaları ve sorumlulukları genişlemeye devam ettikçe, devrimci bir partinin yeni zorlukları ve talepleri karşılamak için daha fazla el, daha fazla zihin, her tür kaynağa ihtiyacı olur.

Buradaki nokta, verili bir mesele (örneğin eşcinsellik) objektif olarak önemli de olsa, her zaman baskı yaratacak pek çok başka meselenin olacağı ve bunların objektif olarak bütün bir devrimci gelişme açısından önemli olacağının akılda tutulması gerektiği ve bunun kavranmasıdır.

Son olarak, bu soruna yaklaşımımızdaki metodolojimizi keskinleştirmek ve insanlar arasındaki çelişkileri doğruca yönetebilmek açısından, bu meseleyle ilgili tartışmaların ve farklılıkların kuşkusuz devam edeceğini hatırlatmak önemlidir. Bu sürecin ilerlemesiyle yeni şeyler öğreneceğimiz su götürmez bir gerçektir. Partimizin Başkanı, son yıllarda, tüm bu tür

çelişkilerin ele alınma biçimini sürekli olarak iyileştirmek için stratejik çalışmanın -sadece şimdi değil, iktidarın ele geçirilmesinden sonra ve sosyalist dönem boyunca- önemini kapsamlı olarak yazmıştır. Aynı yazılar, partinin yeni fikirlere gerçek ve sürekli bir açıklık geliştirmesinin ve kitleler arasında muhalefet veya diğer eleştiri biçimleriyle mücadelede dogmatik olmamasının ve belirli bir esneklik geliştirmesinin önemini de vurgular.[19] Eşcinsellik meselesi de dahil olmak üzere bütün bunlar genel olarak hakikati aramakla ilgilidir. Aslında böyle bir metodolojik yaklaşımın uygulanması, eşcinsellik meselesinde geçmiş çalışmalarımızı eleştirel olarak yeniden incelememize, bu çalışmalardaki bazı önemli hataları fark etmemize aynı zamanda gerçekliğin muhafaza edilmesi gereken bazı çekirdek unsurlarının tanınmasına ve doğru metodolojinin çok daha eksiksiz bir şekilde kavranması ve bunun uygulanması için önemli olan bazı temel görünüşleri bize sağlamıştır.

Herkesin yorum, eleştiri, görüş ve önerilerini bekliyor; sizleri bu belgede ortaya konan konumumuzu değerlendirmeye ve yeni Parti Programımızı bitirme sürecinin parçası olmaya davet ediyoruz.

Referanslar:

[1] Mevcut ABD toplumunda çeşitli cinsel ifade biçimlerinin maddi ve toplumsal etkilerinin uzun vadeli keşif ve tartışılmasına, ayrıca tarihsel ve kültürlerarası bir bakış açısına yapılacak katkılar memnuniyetle karşılanacaktır.

[2] Partimizin tutumu ve hedeflerine yabancı okurlar için, Maoistlerin “4 Bütünler” olarak bahsettikleri ve Marx tarafından özetleştirile, komünist devrimin hangi doğrultuda ilerleyeceğini ortaya koyan formül şu şekildedir: Bütün üretim ilişkilerinin ve buna bağlı bütün sınıfsal ayrımlarının, bu üretim ilişkilerine tekabül eden bütün toplumsal ilişkilerin ve bu toplumsal ilişkiler sonucu doğan bütün fikirlerin devrimcileştirilmesi.

[3] 1880’lerde yaygın bir şekilde, kadınların ilk toplumlardan itibaren her zaman

erkeklerin kölesi olduğuna inanılıyordu. Engels bu geleneği, Bachofen (''annelik hakkının'' tarihsel köklerine inmiştir) ve antropolog Henry Louis Morgan'ın (farklı kabileleri incelemiştir) çalışmalarını yeniden değerlendirerek 1884 tarihli *Ailenin, Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni* kitabıyla yıktı. Engels, kadının erkek tarafından köleleştirilmesinin insanların ilk toplumsal örgütlenmelerinden beri varolan bir form olmadığını ortaya çıkardı. Engels, özellikle cinsiyet ilişkilerindeki ve ailenin kurumsallaşmasındaki büyük tarihi gelişmelerin, tarihi kriz anları ve toplumsal üretim ilişkilerinin devasa değişimleriyle olan ilişkisini analiz etti. Bu durum, olguların kavranmasında ciddi bir atılım teşkil ediyordu. Engels her ne kadar eski topluluklara ilişkin bütün ayrıntılarda haklı olmasa da (ve ne yazık ki kendi de eşcinsellerle ilgili döneminin önyargılarını taşıyordu), cinsiyet ve aile konusunu analiz etmek için uyguladığı tarihsel ve materyalist yöntem ve sentezin temel çekirdeği, bu anlayışı ilerleten modern tarihçi ve antropolog formasyonun ışığında dahi kayda değerdir.

Engels'in ve modern antropologların katkılarının daha fazlası ve tarihsel materyalist bir yaklaşım ile konuya dair genel bir anlayış kazanmak ve de dünya genelinde ''annelik hakkının'' ve kadınların tarihsel metalaştırılma sürecinin alaşağı edilmesi süreci için bkz: *Tarih Öncesi Adımlardan Geleceğin Atılımlarına*, Ardea Skybreak (Üçüncü bölüm, özellikle 107-117 ve 119-123. sayfalar)

[4] Bugün ataerkil aile yapısı muazzam şekilde baskı altında. Geçtiğimiz on yıllarda bile evlilik ve aile kurumlarının Amerika gibi ülkelerde kayda değer değişiklikler geçirdiğini gözlemleyebiliriz. Evlilik öncesi cinsel ilişkiler ve evlilik dışı uzun süreli ilişkiler genel olarak gericilerin ''geleneksel ahlak ve değerleri'' geri getirmeye çalışmalarına rağmen daha kabul görür hale geldi. Bu durum, Engels tarafından belirtilen önemli bir noktayı gözler önüne konar: Genel olarak siyasi, hukuki, dini ve felsefi sistemlere benzer şekilde; aile değiştikçe, ahlaki kodlar ve gelenekler kemikleşme eğilimindedir. Ve bu gelenekler genellikle zorla korunurken, ailenin gerçek gelişmeleri onları aşar.

[5] Burada ''oğlancılık'' ifadesini ''pedofili'' ile eşanlamlı olarak kullanmıyoruz. Ancak, iki erkek arasında çiftlerden birinin diğer tarafa göre daha genç bir erkek olduğu kurumsallaşmış teknik bir terim olarak kullanıyoruz. Tarihsel olarak, burada daha yaşlı olan partner ''erkek'' rolünü oynardı. Genç partner ise yaşlı partnerin cinsel zevk objesi olarak ''kadın'' rolünü oynardı. (tarihsel olarak roller oldukça eşitsizdi). Modern toplumda pedofili ise bir patoloji ve hastalığa referans olarak yetişkin birinin bir çocuğa duyduğu cinsel arzudur.

[6] Antik Yunan'da erkek eşcinsel ilişkilerinin farklı zaman aralıklarında ve şehir devletlerinde önemli ölçüde farklılık gösterdiğinin farkında olmak önemlidir. Mesela Antik Girit'te, bir çeşit doğum kontrolü olarak destekleniyordu; Sparta ve Thebes'te cinsel olarak ayrıştırılmış "ultra erkek" askeri örgütünün ayrılmaz bir parçası olarak kurumsallaştırıldı (sevgili olan askerlerin birbirleriyle yürekli ve cesurca savaşabileceği düşünülüyordu) Geç Atina toplumunda da erkek çocukları (bir erkeğin fiziksel ve ahlaki olarak mükemmelliğinin ideali olarak seçilmiş gençler) fiziksel ve duygusal bağlamda seven olgun erkekler fazlasıyla vurgulanmıştır. Bu olgun erkekler, çocuklara danışmanlık yapabilen ve onları medeni topluma kültürel anlamda katabilen kişilerdi. Öyle görünüyor ki, bir yerde eşcinselliğin bir formu yaygın bir şekilde uygulandığında, yukarıda değinilen Atina oğlancılığı örneğinde olduğu gibi, bu yaygın uygulamayla farklılık gösteren ikincil eşcinsel aktivite formları da gündeme geliyordu.

[7] Ve gerçekte, Naziler "tüm kuponlarını" doğa/yetiştirme bahislerine yatırmışlardı. Eşcinselliğin (topluma zararlı olduğu görüşündeydiler) kökünü kurutmak için birçok önlem aldılar. Bunu iki yönden yaptılar: Sosyal etkileri kısmak için eşcinselleri eğitim-öğretimde görevli olmaktan ve çocuklarla etkileşime geçebilecekleri herhangi bir işte çalışmaktan alıkoydular. Diğer yandan, biyolojik temelde zalim uygulamalarla eşcinsel bireylerin üremelerine engel olup, onların gen havuzunu sözde "temizlemek" için insanları toplama kamplarına gönderdiler ve buralarda birçok eşcinselin üzerinde (söylentiye göre hormon dengesini bozarak ve bazı durumlarda hadım ederek) deneyler yaptılar. Bununla da kalmayıp, binlerce kişiyi ölümüne çalıştırıp son kertede devasa sayılarda insanı katlettiler. (Nazilerin eşcinsellere yaptığı zulümler hakkında daha fazla şey öğrenmek için: Haeberle 1981 ve Mandimore 1996, s. 212-218)

[8] Bir örnek: Erken yaşlarda*, sağır çocuklar da dahil olmak üzere çocuklara bir dil öğretilmelidir-sözdizimi (sintaks) ve dilbilgisine sahip olan herhangi bir dil, işaret dili de buna dahildir. Ama belli bir "kritik gelişim evresinden" sonra, halen bir dil öğrenecek olanakları olmamışsa, tam öğrenme kapasitelerini yitirirler ve hayatları boyunca zihinsel gelişimleri tam olmaz. (*"Kritik girişim evresinin" lisan öğrenme bağlamında var olduğu konusunda genelde herkes anlaşır, ancak araştırmacılar arasında bu evrenin genişliği konusunda oldukça farklı şeyler söylenir, ki bazıları bu evrenin çocukluk çağının başına kadar gidebildiğini söyler.)

[9] Eşcinselliği biyolojik nedenlere bağlayan teoriler geçtiğimiz on yıllarda fazlasıyla popüler hale gelse de, eşcinselliğin "sosyal inşaa" olduğunu iddia eden

ve bunun olası sosyal (veya “deneysel”) faktörlerine kendini adayan araştırmalar da ortaya çıktı. (Stein 2000, bu noktada incelenebilir) Örneğin pek çok araştırma (bunların çoğu geçmişe atıfta bulunan eşcinsel bireylerle yapılan röportajları da içermektedir) cinsel yönelimin üzerinde ilk cinsel deneyimin, aile dinamiklerinin, çocuklar üzerindeki cinsiyete bağlı davranışların izlerini sürmektedir.

Biyoloji alanında olduğu gibi bu çalışmaların çoğu sorgulanabilir varsayımlar nedeniyle tahrif edilmiştir, örneğin röportaja tabi tutulan bireylerin bilinçsizce yaptıkları subjektif yorumlar (çocukluk anılarına geri dönerken bir yetişkin perspektifiyle yorumda bulunma gibi) ve bu çalışmaların hepsine hakim olan bir problem vardır ki, o da bir kez daha eşcinsel yönelimi tek boyutlu ve tek sebepli bir duruma indirgemeye çalışan bu indirgemeci yaklaşımdır. Bu indirgemeci yaklaşım etkide bulunan ‘‘karmaşık’’ faktörlere karşı çıkar. Bu karmaşık faktörler çok yüksek bir olasılık gibi gözükmemektedir, ancak bunlarla ilgili çalışmak daha zordur. Tıpkı biyoloji alanında olduğu gibi sosyal araştırmalarda da eşcinsel yönelimin gelişimiyle ilgili kesin ve doğrudan nedensellikler bulabilme çabaları sınıfta kalmıştır.

Pek çok eşcinsel birey, her ne kadar çocukluklarında kendi cinsiyetlerine uymayan davranışlar ya da ‘‘kalıbına sığmama’’ gibi durumlar belirtmiş olsa da, bunun genel olarak zayıf bir korelasyon olduğunu, çünkü ortada çocuklukta gösterilen atipik davranışların cinsel yönelime gerçekten bir etkisi olup olmadığını bilmediğimizi söyleyebiliriz. Hatta şunu da söyleyebiliriz; pek çok eşcinsel birey çocukluklarında cinsiyetleri bağlamında atipik davranışlar göstermediklerini söylemiş ve buna ek olarak pek çok heteroseksüel ise çocukluklarında atipik davranışlar deneyimlediklerini belirtmişlerdir. (bkz. Stein 2000 ve Murray 2000). Bu konuda gelecek araştırmalardan öğrenilecek pek çok şey var, ancak biyolojik araştırmalarda olduğu kadar sosyal araştırmalarda da ilerleme kaydedilebilmesi için ciddi konseptsel ve metodolojik sorunlara değinilmesi gerekmektedir. (bu konseptsel ve metodolojik yaklaşım zorluklarına ilişkin ilginç denemeler için bkz. Fausto-Sterling 2000 ve Stein 2000)

[10] Detayların hepsi toplumdaki bütün sınıflara eşit miktarda ya da birebir uygulanmamıştır. Örneğin genital mutilasyon (hadım etme) günümüzde dünyanın büyük bir kısmında halen yaygınken, bazı sınıflı toplumlarda hiç uygulanmamıştır. Tarihte bazı kültürler lezbiyenliği diğerlerine kıyasla daha fazla yasadışı ilan etmiş ve cezalandırmıştır, vb. Bunun etrafındaki aile yapısı ve kültür sonuçta insanların yarattığı kurumlardır. Kadınların baskılanması durumu ve ataerkil ailenin kadınların

mecburi tekeşlilik (bu her ne şekilde dayatılırsa dayatılsın), tarihi bir durumdur ve dünya çapında halen sürmektedir. Elbette her kadın *bireysel olarak* bir karının (eşin) ya da annenin rolünü oynamak durumunda kalmamıştır. Ama odağımızdaki ataerkil ilişkiler, kadınların genelde oynamış olduğu kabul gören her rolü (örn. evlenmemiş kadınların babalarının evinde hizmetçiler olarak kalması) ve “pek de kabul görmeyenleri” (örn. fahişelik) belirlemiş ve bunlara tesir etmiştir.

[11] Örneğin Murray’nin 2000 yılında yaptığı eşcinselliğin tarih boyunca ve dünyadaki ifadeleriyle ilgili geniş kapsamlı ve kültürlerarası çalışması.

[12] Bu yazının kapsamının dışında olmakla beraber, okura Byrne Fone’un kitabı *Homofobi: Bir Tarih*’ini öneriyoruz. Bu çalışma, meselenin çok daha aydınlatıcı bir analizi ve Musevi, Hristiyan mirasıyla, Avrupa tarihi ve dahasıyla olan bağlantısı açısından incelenebilir.

[13] Amerika’nın altı eyaletinde aynı cinsiyetten iki kişi arasında “sodomi” yasaktır. Buna ek olarak Washington D.C de dahil olmak üzere 17 eyalette heteroseksüel ve eşcinsel bütün yetişkinler arasında “sodomi” yasaktır. Amerika’da sodomist cinsel ilişkiye verilen en yüksek ceza Georgia eyaletindedir ve bu ceza 20 yıldır! Genelde pek sık uygulanmamakla beraber bu yasalar zaman zaman ve kasıtlı olarak eşcinselleri hedef almaktadır. Bu yasaların bulunduğu ancak uygulanmadığı eyaletlerde ise, gericiler bu yasaları ayrımcılığa karşı koruma, evlilik hakları, çocuk velayeti gibi konuları reddetmek için mantıksal bir araç olarak kullanmaktadırlar. Eşcinsellere karşı kullanılan şiddet ve toplum içinde karşılaştıkları eşitsizliklerle ilgili detaylı araştırmalar yapanlar bu yasaların varlığının şiddete teşvik, açık taciz gibi durumları içerisinde bulunduran bir atmosfer yarattığını belirtmişlerdir. (Bkz. Nussbaum 1999, ss. 184-210)

[14] Gey, lezbiyen ve biseksüel bireyler Amerika’da şiddetin hedefi olmaktadır. Amerika’da gey erkeklerin %24’ü, lezbiyen kadınların %10’u cinsel yönelimleri nedeniyle geçmiş yıllarda şiddetin farklı formlarına maruz kaldıklarını belirtmiştir. Kentsel yerleşim alanlarında bu oranlar kadınlar için %4 ve erkekler için %6 şeklindedir. (Bkz. Nussbaum 1999, s. 190. Ayrıca bkz. *Violence Against Lesbians and Gay Men*, Gary David Comstock)

[15] “Nötr cinsiyet” toplumu, bir cinsiyetin öbüründen üstün olmadığı, diğerine baskı kurmadığı ve de bu üstünlük ve baskı ilişkilerinin topluma yansımadağı bir topluma verilen isimdir.

[16] Pek çok ilerici ve devrimci aktivist bizlere uluslararası komünist hareketin tarih içerisinde eşcinsellere bakışı ve özellikle Sovyetler Birliği'nde 1930'lu yıllardaki politika değişiklikleri ile ilgili sorular yöneltti. Bunların çok önemli sorular olduğunu düşünmekle beraber, bu soruların uzun bir zaman diliminde cevaplanabileceğini düşündüğümüzden, bu dosyada bu sorulara yer vermedik. Ancak bu sorular, bu meseleyle ilgili uzun vadeli çalışmalarımızın kapsamının içerisinde kesinlikle yer alacaktır.

[17] Clark Kissinger'ın kitapçığı ''How China Got Rid of Drugs'' 1988'e bakmanızı öneriyoruz.

[18] Engels'in de belirtmiş olduğu gibi, insanların cinsel ilişkilerinin gelecekte nasıl olacağını bilemeyiz, bu sorunun cevabı ''yeni bir nesil'' ile belirlenecektir, hayatları boyunca kadınların özgürlüklerini para ya da başka bir toplumsal araç ile satın almanın ne demek olduğunu bilmeyen yeni kuşaktan erkeklerle, gerçek aşk dışında herhangi başka bir neden olmaksızın ya da ekonomik kaygıları olmaksızın hayatlarını başka bir erkekle birleştiren yeni kuşaktan kadınlarla belirlenecektir. Dünyada bu insanlar olduğunda, bugün kim ne düşünürse düşünsün onlar kendi bireysel pratiklerini ve her bireyin pratiğine tekabül eden genel görüşü yansıtacaklardır ve bu da bu meselenin sonu olacaktır. (Engels 1971, s. 73)

[19] Herkesi, Parti Başkanımızın bu sorulara cevap verdiği *Revolutionary Worker*'ın 1087, 1088 ve 1089. sayılarını okumaya davet ediyoruz. Aynı zamanda Taslak Programının kendisi de, öncü partinin sosyalist toplumda oynayacağı rol, proletarya diktatörlüğü ve sosyalist toplumun üstyapısı gibi konularda bu meseleye yaklaşıma kritik önemde cevaplar vermektedir.

[i] Sodom, insanlar arasında herhangi bir üreme amacı taşımayan esas olarak oral seks veya anal seks gibi cinsel aktiviteler için kullanılan bir kavramdır. Tarihsel-dinsel bir referansla "Sodom" kelimesinden türetilmiştir. Sodom, Tevrat'ta "cinsel sapıklığa" olan eğilimlerinden ötürü cezalandırılmış kentin ismidir. (Ç.N.)

[ii] *Contextualization* (İng). Bir konuyu etrafındaki değişkenler bağlamında ele almak (Ç.N.)